

ဘိလ်ဂိတ် ဆောက်တဲ ၁၀အိမ်

ကျော်ဇောဦး ရေးသားသည်

ဘိလိဂိတ်ဆောက်တဲ့ ဘဝအိမ်

ငယ်စဉ်တောင်ကျေးကတည်းက ကွန်ပျူတာနဲ့ ချစ်ကျွမ်းဝင်သူ

ကြွယ်ဝတဲ့ နောက်ခံကလာတာပေမယ့်လို့ ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်နဲ့ ကိုယ့်လက်ကိုယ်ဖြေအားကိုးပြီးတော့ လုပ်ငန်းထူထောင်သူ

စီမံခန့်ခွဲမှုအတွေ့အကြုံတာမှမရှိပါဘဲနဲ့ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ကို တည်ဆောက်လာခဲ့သူ

ကိုယ်တိုင် အပြင်းအထန် အလုပ်လုပ်သူ၊ ဝန်ထမ်းတွေကိုလည်း မိအားပြင်းပြင်း အမြဲပေးထားတတ်သူ

တစ်ရွာလုံးနဲ့ ငါ့သမီးနဲ့ရန်ဖြစ်တာ တစ်ရွာလုံးအလွန်လား ငါ့သမီး အလွန်လားလို့ ဆိုရလောက်အောင် စီးပွားမှုခင်းပျားလှသူ၊ လက်ဝါးကြီးအုပ် စီးပွားရှာတယ်လို့ ခွပ်ခွဲခံရသူ

ကမ္ဘာ့ အရက်ရောဆုံးအလှူရှင်ကြီး . . . **ဘိလိဂိတ်**

ဘာသာပြန်သူ ကျော်စောဦး မှာ အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားသင်ဆရာနှင့် အလွတ်တန်းဘာသာပြန်သူတစ်ဦးဖြစ်ပြီး၊ *Lifestyle* မဂ္ဂဇင်းတွင် လက်ထောက်အယ်ဒီတာအဖြစ်လည်းကောင်း၊ မြန်မာတိုင်းမိ အပတ်စဉ် ထုတ်စာစောင်တွင် သတင်းထောက်အဖြစ်လည်းကောင်း လုပ်ကိုင်ခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ ယုဇနဥယျာဉ်မြို့တော်၊ ဒဂုံဆိပ်ကမ်းမြို့နယ်တွင်နေထိုင် လျက်ရှိသည်။

email: kyawzawooo@gmail.com

ဘီလ်ဂိတ်ဆောက်တဲ့
ဘဝအိမ်

ကျော်ဇောဦး

KZO စာအုပ်တိုက်

အမှတ်(၄၀၁)၊ တိုက်(၅)၊ (၁)လမ်း၊ ယုနေဥယျာဉ်မြို့တော်၊
ဒဂုံဆိပ်ကမ်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ဖုန်း - ၅၉၃၂၃၁

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

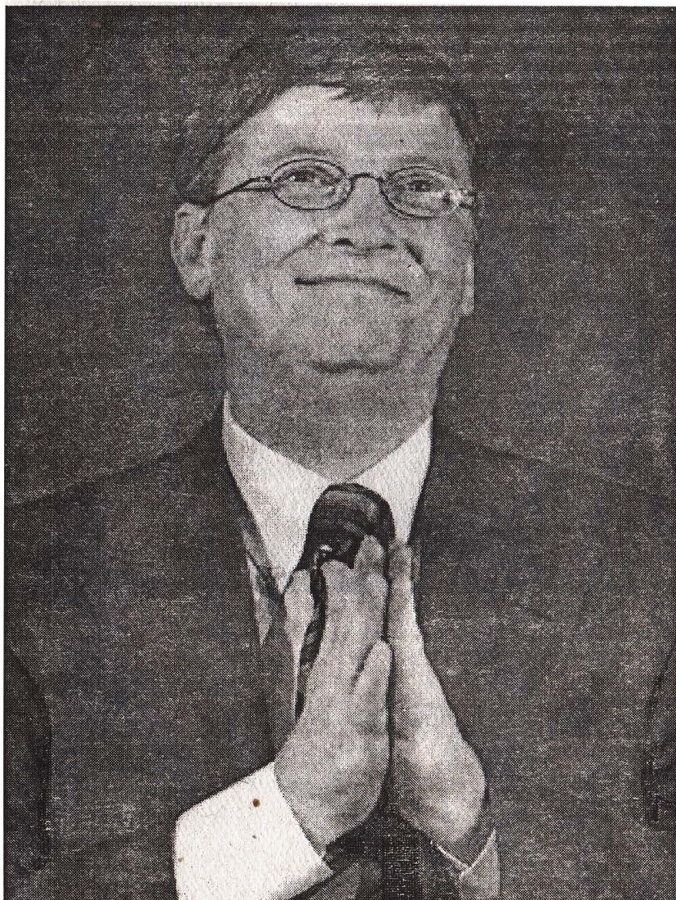
- စာအုပ်စာတမ်း စာနယ်ဇင်း ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခွင့်ပြုအမှတ်
[၄၀၀၅၆၀၀၅၀၈]
- စာအုပ်စာတမ်းမျက်နှာဖုံး ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခွင့်ပြုအမှတ်
[၄၀၀၆၆၄၀၀၈]
- မျက်နှာဖုံးဒီဇိုင်း - ကျော်စောဦး
- ကွန်ပျူတာစာစီ - ခန့်မွန်
- ထုတ်ဝေသူ
ဦးချစ်ညွန့်၊ ဇင်ရတနာစာပေ
အမှတ်(၂၀၅)၊ (၅)လမ်း၊ (က-ခ)မြို့သစ်၊ အင်းစိန်မြို့နယ်၊
ရန်ကုန်မြို့။
- မျက်နှာဖုံးနှင့် အတွင်းပုံနှိပ်
ဦးကြည်စင်၊ လဲ့လဲ့မွန် ပုံနှိပ်တိုက်
၁၅၈၊ (၄၅)လမ်း၊ ဗိုလ်တထောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
- စီစဉ်သူ
KZO Publishing House
အခန်း(၄၀၁)၊ တိုက်(၅)၊ (၁)လမ်း၊ ယုဇနဥယျာဉ်မြို့တော်၊
ဒဂုံဆိပ်ကမ်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
- ပထမအကြိမ် ပုံနှိပ်ခြင်း။
[သြဂုတ်လ] ၂၀၀၈ ခုနှစ်။
အုပ်ရေ (၅၀၀)
- စာအုပ်တန်ဖိုး (၁၄၀၀ -) ကျပ်

မာတိကာ

အခန်း:	စာမျက်နှာ
(၁) ခရီးအစ	၂၁
(၂) လုပ်ငန်းရှင်ဘဝသို့	၃၇
(၃) ဘီလ်ဂိတ်ဆောက်တဲ့ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်	၇၃
(၄) တစ်ရွာလုံးနဲ့ ငါ့သမီးနဲ့ ရန်ဖြစ်တာ ငါ့သမီးလွန်သလား၊ တစ်ရွာလုံးကလွန်သလား	၉၅
(၅) မယ်လင်ဒါဖရန်ချ်ဂိတ်စ်	၁၁၉
(၆) နံပါတ်တစ် မဟုတ်တော့တဲ့ ဘီလ်ဂိတ်	၁၃၁
(၇) ဘီလ်နှင့်မယ်လင်ဒါဂိတ်ဖောင်ဒေးရှင်း	၁၄၁
(၈) ထင်ရှားကျော်ကြား ဘီလ်ဂိတ်ရဲ့စကားများ	၁၅၁

Person Data

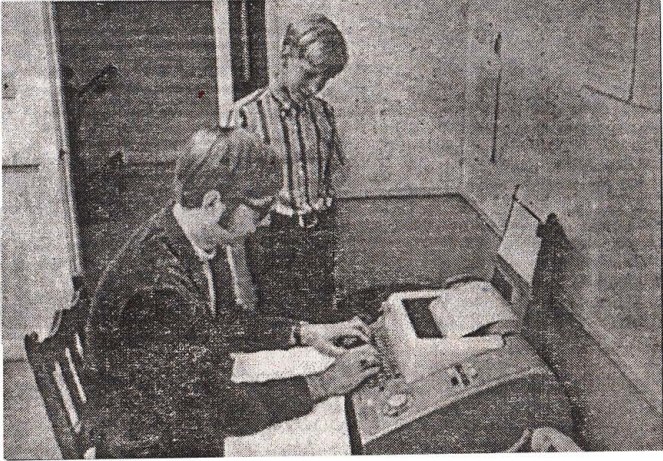
အမည်ရင်း	William Henry Gates III
လူသိများသည့်အမည်	Bill Gates
မွေးရက်	၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ (၂၈)ရက်
မွေးရပ်	Seattle, Washington
လက်ရှိအလုပ်တာဝန်	ဥက္ကဋ္ဌ၊ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ကော်ပိုရေးရှင်း။ ပူးတွဲဥက္ကဋ္ဌ၊ ဘီလ်နှင့်မယ်လင်ဒါဂိတ် ဖောင်ဒေးရှင်း။
လစာငွေ	အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၉၆၆,၆၆၇
အသားတင်ပိုင်ဆိုင်မှု	အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၅၆.၀ ဘီလီယံ (၂၀၀၇)
ဇနီးအမည်	Melinda Gates
သားသမီး	သုံးယောက်
ဝက်ဘ်ဆိုက်	Microsoft (Press Pass) Gates Foundation

ဘီလ် ဂိတ်

ဖခင် ဝီလီယမ် ဟင်နရီ ဂိတ် နဲ့ မိခင် မေရီ မက်စ်ဝဲ ဂိတ်

ဘီလ်ဂိတ် ဆယ့်သုံးနှစ်သားအရွယ်မှာ သူ့သူငယ်ချင်း ပေါလ်
အယ်လန်နဲ့ တယ်လီတိုက်(ပ်) ကွန်ပျူတာတစ်လုံးကို အတူ
အသုံးပြုနေကြစဉ်

၁၉၇၇ခုနှစ် နယူးမက္ကဆီကိုမှာ မဆင်မခြင်ကားမောင်းမှုနဲ့ အဖမ်းခံရတဲ့ ဘီလ်ဂိတ်ရဲ့ ရဲမှတ်တမ်းပုံ

MSDOS ရဲ့ မူလပရိုဂရမ် ဖြစ်တဲ့ QDOS ကိုတီထွင်သူ
Tim Paterson

မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ရဲ့ အစောပိုင်းကာလ အလုပ်ခွင်မှာ
ပေါ့လ် အယ်လန်နဲ့ အတူ

ဘီလ်နဲ့ဆိုရင် တစောင်းနဲ့ မျက်ချေး
ဆိုသလို မတည့်ကြတဲ့ ဖိလစ်ခန်

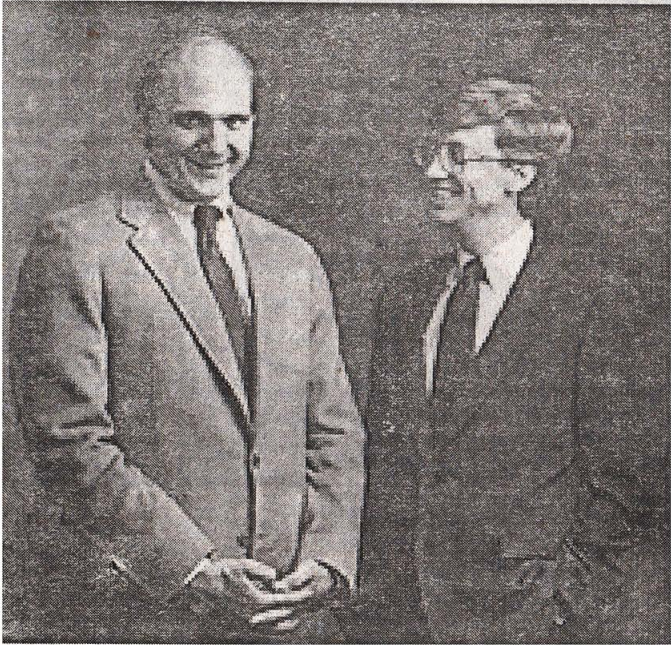

နောက်တန်း : Steve Wood (left), Bob Wallace,
Jim Lane

အလယ်တန်း : Bob O'Rear, Bob Greenberg,
Marc McDonald, Gordon Letwin.

ရှေ့တန်း : Bill Gates, Andrea Lewis,
Marla Wood, Paul Allen.

ရက်စွဲ : December 7, 1978.

တက္ကသိုလ်တက်ဖက်
သူငယ်ချင်း စတီးဗ် ဘောလ်မာဟာ သူ့ရဲ့လက်ထောက်
ဖြစ်လာခဲ့တယ်။

ဘယ်ဂျီယမ်မှာ မျက်နှာကို
ပိုင်းမုန့်ဖြင့် အပစ်ခံရစဉ်က

ဘီလ်ဂိတ်ရဲ့ မဟောသီ မယ်လင်ဒါ ဖရန့်ချို ဂိတ်

ဘီလ်ဂိတ်ဟာ ဗြိတိသျှဘုရင်မကြီး အယ်လီဇဘက်ရဲ့
KBEဘွဲ့ချီးမြှင့်ပြီး သူကောင်းပြုခြင်းကို ခံရတယ်။

ဘီလ်နဲ့ အယ်လန်တို့ MITS အတွက် ကုန်ရေးပေးခဲ့ရတဲ့
Altair 8800 Computer နဲ့ အဲဒီစက်ကို တီထွင်သူ
Ed Roberts

ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးတိုးတက်မှုအတွက် ဘီလ်နဲ့ မယ်လင်ဒါဂိတ်
ဖောင်ဒေးရှင်းကိုဖွဲ့ကာ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိတယ်။

ဘီလ်ဂိတ် ဘယ်သူလဲ

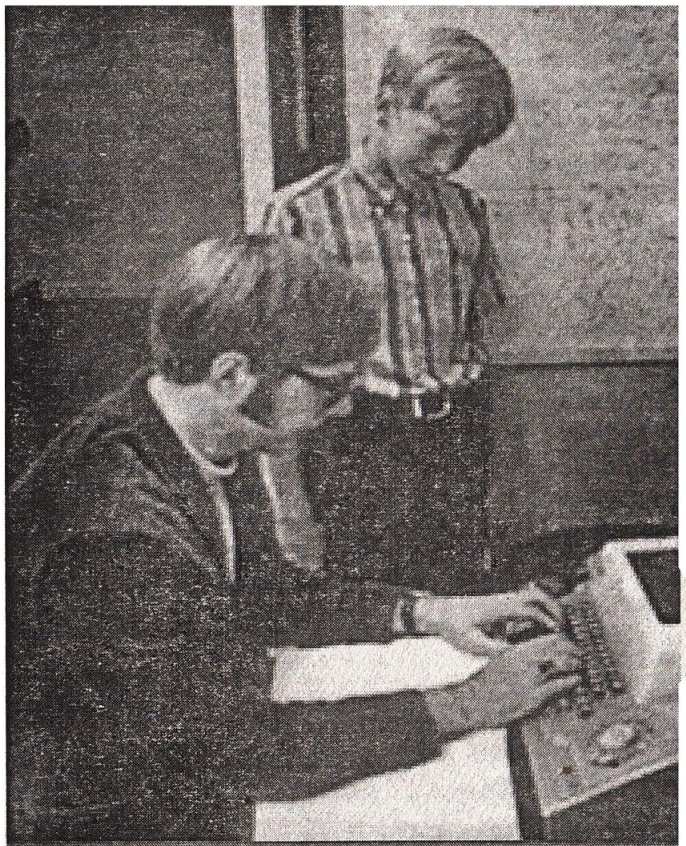
ဘီလ်ဂိတ် (အမည်ရင်း: William Henry Gates III) ဟာ ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ (၂၈)ရက်နေ့မှာ မွေးဖွားခဲ့တယ်။ အမေရိကန်လူမျိုး စွန့်ဦးတီထွင်လုပ်ငန်းရှင်နဲ့ အလှူအတန်းရက်ရောသူ သူဌေးကြီးဘီလ်ဂိတ်ဟာ (သူ့ရဲ့ငယ်သူငယ်ချင်း Paul Allen နဲ့ ပူးတွဲ တည်ထောင်ခဲ့တဲ့) မိုက်ကရိုဆော့ဖ် ဆော့ဖ်ဝဲကုမ္ပဏီကြီးရဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ တာဝန်ကို လက်ရှိအချိန်အထိ ယူထားဆဲဖြစ်ပါတယ်။ မိုက်ကရို ဆော့ဖ်မာ လုပ်ကိုင်ခဲ့တဲ့သက်တမ်းအတောအတွင်း သူဟာ အမှုဆောင် အရာရှိချုပ် (CEO) တာဝန်တွေနဲ့ ဆော့ဖ်ဝဲဗိသုကာချုပ် (chief software architect) အစရှိတဲ့ တာဝန်တွေကို ယူခဲ့တယ်။ မိုက်ကရိုဆော့ဖ် ရိုးရိုးအစုရှယ်ယာများရဲ့ (၈)ရာခိုင်နှုန်းထက်များတဲ့ ပမာဏကို ပိုင်ဆိုင် တဲ့အတွက် လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းအနေနဲ့ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်မှာ ရှယ်ယာ အများဆုံးပိုင်ဆိုင်သူအဖြစ် ရပ်တည်နေဆဲ ဖြစ်ပါတယ်။ Forbes မဂ္ဂဇင်းရဲ့ ကမ္ဘာ့ဘီလီယံနာစာရင်းမှာ ၁၉၉၅ ခုနှစ်ကတည်းကစပြီး သူဟာ နံပါတ်တစ်နေရာမှာ ရှိနေခဲ့တယ်။ (ဒါပေမဲ့ ၂၀၀၇ ခုနှစ်။

ဖူလိုင်လထဲမှာ မက္ကဆီကို စီးပွားကုန်သွယ်ရေးဝက်ဘ်ဆိုက် Sentido Comun ရဲ့ ထုတ်ပြန်ချက်အရ မက္ကဆီကိုနိုင်ငံသား တယ်လီကွန် သူဌေးကြီး ကားလော့စ်ဆလင်းမိဟယ်လူးဟာ ဘီလ်ထက် ကိုးဘီလီယံ အသာနဲ့ နံပါတ်တစ်နေရာကို ရောက်သွားပြီလို့ ဆိုပါတယ်။) မိသားစု အလိုက် ကြွယ်ဝချမ်းသာမှုနဲ့ ထွက်ချက်စဉ်းစားမယ်ဆိုရင်တော့ ဘီလ်ဂိတ်ရဲ့ မိသားစုအရပ်ရပ်ပိုင်ဆိုင်မှုဟာ Walton မိသားစုရဲ့ နောက်က ဒုတိယနေရာမှာ ရှိပါတယ်။

ဘီလ်ဂိတ်ဟာ တစ်ကိုယ်ရည်သုံးကွန်ပျူတာ (personal computers) ဖြစ်ပေါ်လာရေး တော်လှန်ပြောင်းလဲမှုမှာ လူသိအများဆုံး စွန့်ဦးတီထွင်လုပ်ငန်းရှင်တစ်ဦး ဖြစ်ပါတယ်။ များစွာလေးစား အားကျ ခံရသူတစ်ဦး ဖြစ်သော်ငြားလည်း ယှဉ်ပြိုင်မှုကို ဆိတ်သုန်းစေတဲ့ လက်ဝါးကြီးအုပ်နည်းစနစ်တွေကို ကျင့်သုံးသူလို့ သူ့ကို စွပ်စွဲမှုတွေ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ရှိပါတယ်။ တရားရုံးတွေကတောင် သူ့ကို လက်ဝါးကြီးအုပ်သမားလို့ စွပ်စွဲပြီး မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ကို နှစ်ခြမ်းခွဲရမယ် လို့ အမိန့်ချခဲ့တဲ့အထိ ဖြစ်ဖူးတယ်။ ကျိုကျိတက်ချမ်းသာတဲ့ဘဝကို ရောက်ပြီးနောက်ပိုင်း ပရဟိတကိစ္စတွေအတွက် အလှူအတန်းပေးတဲ့ နေရာတွေမှာ အားတက်သရော လုပ်လာခဲ့တယ်။ ပရဟိတ အဖွဲ့ အစည်းတွေ၊ သိပ္ပံနည်းပညာဆိုင်ရာ သုတေသနအစီအစဉ်တွေအတွက် အလှူငွေတွေကို ၂၀၀၀ ခုနှစ်မှာ တည်ထောင်တဲ့ Bill & Melinda Gates Foundation ကနေ ဒေါ်လာ ဘီလီယံချီတဲ့ အလှူငွေကို ပေးလှူခဲ့ တယ်။

အခန်း (၁)

၁၇၆ အ

ဘီလ်ဂိတ် ဆယ့်သုံးနှစ်သားအရွယ်မှာ သူ့သူငယ်ချင်း ပေါလ်
 အယ်လန်နဲ့ တယ်လီတိုက်(ပ်) ကွန်ပျူတာတစ်လုံးကို အတူ
 အသုံးပြုနေကြစဉ်

အခန်း (၁)

၁။ အစ

ဘီလ်ဂိတ် (ခေါ်) William Henry Gates III ကို ဝါရှင်တန် ခရိုင် Seattle မြို့မှာ ဖခင် ဝီလီယမ် ဟင်နရီ ဂိတ်စ် ဂျူနီယာ (ယခု စိန်ယာဖြစ်သွားပြီလို့ဆိုကြပါစို့ရဲ့) နဲ့ မိခင် Mary Maxwell Gates တို့ဆီက ၁၉၅၅ အောက်တိုဘာလ (၂၈) ရက်နေ့မှာ မွေးဖွားခဲ့တယ်။ ဘီလ်ဂိတ်ရဲ့ ခရီးအစကို ရွှေလင်ပန်းနဲ့ အချင်းဆေးပြီး ချမ်းသာကြွယ်ဝစွာ စခဲ့ရတာဖြစ်ပါတယ်။ သူ့အဖေဟာ ထင်ရှားအောင်မြင်တဲ့ ရှေ့နေ တစ်ယောက် ဖြစ်တယ်။ သူ့အမေဟာ First Interstate Bank နဲ့ Underway အဖွဲ့အစည်းတို့ရဲ့ ဒါရိုက်တာဘုတ်အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် တာဝန် ထမ်းဆောင်တဲ့ လုပ်ငန်းရှင်တစ်ပိုင်း အိမ်ထောင်ရှင်အမျိုးသမီး ဖြစ်တယ်။ ၁၉၅၁ ခုနှစ်မှာ သူတို့လက်မထပ်ခင်ကတော့ ကျောင်းဆရာမအနေနဲ့

အလုပ်လုပ်ခဲ့ဖူးတယ်။ သူမရဲ့ အဖေ J.W. Maxwell ဟာ National City Bank ကို ၁၉၀၆ ခုနှစ်မှာ ထူထောင်ပြီး ၎င်းဘဏ်ရဲ့ President အဖြစ် ဦးဆောင်ခဲ့သူဖြစ်ပါတယ်။ ဘီလ်ဂိတ်မှာ မိမိထက် တစ်နှစ်ကြီးတဲ့ အစ်မဖြစ်သူ Kristi (Kristianne) နဲ့ ကိုးနှစ်ငယ်သူ ညီမ Libby တို့ ရှိကြတယ်။ ဘီလ်ဂိတ်ဟာ သူတို့မိသားစုမျိုးရိုးထဲမှာ William Henry Gates ဆိုတဲ့ နာမည်ကို ခံယူရသူတွေအနက် လေးယောက်မြောက် ဖြစ်ပါတယ်။ သူ့အဖေဟာ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်မှာ အမှုထမ်းနေတုန်း ကိန်းကြီးခမ်းကြီးနိုင်လှတဲ့ သူ့ရဲ့ William Henry Gates III နာမည်ကြောင့် နောက်တာပြောင်တာကို မခံချင်တဲ့အတွက် နံပါတ်သုံး (III) အစား ဂျူနီယာ (Jr.) ကို ပြောင်လွဲသုံးစွဲခဲ့တဲ့အတွက် ဘီလ်ဂိတ်ဟာ နံပါတ်လေး (IV) ဖြစ်မလာဘဲ William Gates III ဖြစ်လာတယ်။ အမေရိကန်လိုနိုင်ငံမျိုးမှာ ဒီလိုချမ်းသာကြွယ်ဝတဲ့ မိသားစုနောက်ခံနဲ့ ကြီးပြင်းလာရသူဖြစ်တဲ့အလျောက် ဘီလ်ဂိတ်ဟာ (အမွေတွေမရရင် တောင်မှ) ကမ္ဘာ့အချမ်းသာဆုံး သူကြွယ်ကြီးဘဝကိုရောက်ဖို့ အခြေခံကောင်းတွေ ကောင်းကောင်းရခဲ့တယ်ဆိုတာ မငြင်းသာပါဘူး။ မှတ်သားစရာတစ်ခုကတော့ အမေဘက်က အဘွား Adelle Maxwell ဟာ ဘီလ်ဂိတ်ကို ဖဲကစားနည်းပေါင်များစွာနဲ့အတူ ယှဉ်ပြိုင်အနိုင်ကြံလိုတဲ့ စိတ်ဓာတ်ကိုပါ အမွေပေး သင်ကြားခဲ့တယ်လို့ ယူဆဖွယ်ရာ ရှိပါတယ်။

အငြင်းပွားဖွယ်ကိစ္စတစ်ခုကတော့ သူ့အဘိုး Maxwell ဟာ သူ့အတွက် ဒေါ်လာ တစ်သန်းတန် ဘဝရန်ပုံငွေ (Trust Fund) တစ်ခု

ထူထောင်ပေးခဲ့တယ် ဆိုတဲ့အချက်ပါပဲ။ စာရေးဆရာတော်တော်များများက အဲဒါကိုရေးကြပေမယ့် ဘီလ်နဲ့ သူ့မိဘတွေက ဒါကို ငြင်းဆိုပါတယ်။

ဥပမာအားဖြင့် The "Unofficial" Bill Gates ဆိုတဲ့ ဝက်ဘ်ဆိုက်မှာ “ဘီလ်ဂိတ်လို ကြွယ်ဝချမ်းသာဖို့ နည်းလမ်းရှစ်သွယ်” လို့ ရေးထားတဲ့စာမျက်နှာတွေထဲမှာ ပထမနည်းနှစ်နည်းကို အောက်ပါ အတိုင်း ခန့်တဲ့တဲ့ ရေးထားတာကို တွေ့ရပါတယ်။

သင်ခန်းစာ (တစ်) မိမိ မွေးမလာခင်တည်းက မိမိရဲ့ အဘိုးအဘွား ဖြစ်လာမယ့်သူတွေကို အသေအချာ စိစစ်ရွေးချယ်ပါ။

ဘီလ်ဂိတ်ဟာ စွန့်စားမှုယူရတဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်တွေ ချမှတ်ရာမှာ မြန်ဆန်မှန်ကန်သူဖြစ်တယ်။ သူမွေးဖွားခဲ့တဲ့ ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ (၂၈)ရက်နေ့မှာ သူ့ဘဝမှာ အရေးအကြီးဆုံး ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ရပ်ကို မှန်ကန်စွာ ချမှတ်နိုင်ခဲ့တယ်။ အဲဒီဆုံးဖြတ်ချက်ကတော့ Maxwell ကို အမေဘက်က အဖီးတော်စပ်ဖို့ ရွေးချယ်လိုက်တာပါပဲ။ Maxwell ဟာ ဆီယက်တဲမြို့က National City Bank ကို ၁၉၀၆ ခုနှစ်မှာ ထူထောင်ခဲ့သူဖြစ်တယ်။ သူ့သား James Willard Maxwell ကိုယ်တိုင်လည်း ဘဏ်လုပ်ငန်းရှင်တစ်ဦးဖြစ်လာတဲ့အပြင် မြေးဘီလ်ဂိတ်အတွက် ဘဝလုံခြုံမှုရှိအောင် ဒေါ်လာတစ်သန်းဖိုး သီးသန့်ရန်ပုံငွေ ထူထောင်ပေးခဲ့တယ်။

ဒီမှာ ... စာဖတ်သူ။ စွန့်ဦးတီထွင်လုပ်ငန်းရှင်တို့အနေနဲ့ စွန့်စားမှုတွေကို ရင်ဆိုင်ဖို့ရာ နောက်မတွန့်ဖို့ အရေးကြီးတယ် နော်။ ဘီလ်ဂိတ်ဆိုရင် လုံးဝနောက်မတွန့်ခဲ့ဘူး။ ဘယ်နောက် တွန့်မှာလဲဗျာ။ သူ့အတွက် သူ့ဌေးဖြစ် ခွေးဖြစ်ဆိုသလို စွန့်စား ရတာ ရှိမှမရှိခဲ့တာပဲ။ လုပ်ငန်းစွန့်စားမှုကြောင့် ကုန်းကောက် စရာမရှိအောင် ဆင်းရဲသွားလည်း အခုကာလတန်းဖိုး ဒေါ်လာ သန်းပေါင်းများစွာ တန်ဖိုးရှိတဲ့ ရန်ပုံငွေက ရှိနေသေးတာပဲ။

သင်ခန်းစာ (နှစ်) မိမိရဲ့ အဖေအမေဖြစ်လာမယ့်သူတွေကို အသေအချာ စိစစ်ရွေးချယ်ပါ။

ပုံပြင်လေးတစ်ပုဒ်ရှိတယ်။

“တစ်ခါတုန်းက လူငယ်တစ်ယောက်ဟာ ချမ်းသာတဲ့ အဖိုးကြီးတစ်ယောက်ကို အဘ ဘယ်လိုချမ်းသာလာတာလဲ ပြောပါဦးလို့ ပြောပြခိုင်းတယ်။ သိုးမွေးထည်အကောင်းစားနဲ့ ရက်ထားတဲ့ သူ့ရဲ့ရင်ဖုံးအနွေးထည်ကို လက်ချောင်းတွေနဲ့ ပွတ်သပ်ရင်း အဖိုးကြီးက ပြောပြတယ်။ ငါ့တူကမေးရင်လည်း ပြောပြရသေးတာပေါ့။ ဇာတ်လမ်းအစကတော့ ၁၉၃၂ ပတ်ဝန်းကျင်လောက်ပေါ့ကွာ။ အမေရိကန်မှာ အထွေထွေ စီးပွားပျက်ကပ်ဆိုက်နေတဲ့အချိန်ပေါ့။ အဘလည်း ပိုက်ဆံ ဆိုလို့ ကြေးပြားတစ်ပြားတည်း လက်ထဲမှာကျန်တဲ့အခြေအနေ ကို ရောက်သွားတယ်။ အဲဒီကြေးပြားကနေ ဘဝပြန်စတယ်။

ပထမဆုံး အဲဒီကြေးပြားနဲ့ ပန်းသီးတစ်လုံးဝယ်တယ်။ ပြီးတော့ အဲဒီပန်းသီးကို တောက်ပပြောင်လက်လာအောင် အသေအချာ ပွတ်သပ်ဆေးကြောတယ်။ တစ်နေ့ကုန်ပွတ်နေတာပေါ့ကွာ။ အဲဒီနေ့ ညနေခင်းလည်းရောက်ရော အဲဒီပန်းသီးကို ရောင်းလိုက်တာ ဆယ်ဆင့်ရတယ်။ နောက်တစ်နေ့မနက်ကျတော့ အဲဒီပိုက်ဆံ ဆယ်ဆင့်နဲ့ ပန်းသီးနှစ်လုံးဝယ်တယ်။ ပြီးတော့ အဲဒီပန်းသီးနှစ်လုံးကို ပြောင်လက်နေအောင် တစ်နေ့ကုန် ထိုင်ပွတ်လိုက်တာ ညနေငါးနာရီလည်းရောက်ရော ဆင့်နှစ်ဆယ်နဲ့ ရောင်းလိုက်ရတယ်။ ဒီစနစ်အတိုင်း တစ်လလုံးလုံး ဝယ်လိုက်ရောင်းလိုက် လုပ်သွားလိုက်တာ ရက်သုံးဆယ်လောက်လည်း ကြာရော ငါ့လက်ထဲမှာ တစ်ဒေါ်လာနဲ့ သုံးဆယ့်ခုနစ်ဆင့် စုမိလာတယ်။ ဒါနဲ့ ဗြုန်းဆို ငါ့မိန်းမရဲ့အဖေဆုံးပြီး ငါတို့အတွက် အမွေ ဒေါ်လာနှစ်သန်း ထားခဲ့တယ်။” ဒီပုံပြင်က ဒီသင်ခန်းစာအတွက် စကားချီးပါ။

ဘီလ်ဂိတ်ရဲ့အဖေဖြစ်သူ William Henry Gates ဂျူနီယာနဲ့ အမေဖြစ်သူ Mary Maxwell တို့ဟာ Seattle မြို့က ရပ်ရွာမျက်နှာဖုံး ဆွေကြီးမျိုးကြီးတွေ ဖြစ်ကြတယ်။ လူမှုရေးအသိုက်အဝန်းမှာကော ငွေရေးကြေးရေးအရပါ တောင့်တင်းခိုင်မာကြတဲ့ လူတန်းစားအလွှာတွေထဲက ဖြစ်ကြတယ်။ အဖေဘီလ်ဂိတ် ဂျူနီယာဟာ ပေါက်မြောက်ထင်ရှားတဲ့ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ရှေ့နေတစ်ယောက်ဖြစ်တယ်။ အမေ Mary

Maxwell ဟာ First Inter Bank နဲ့ Pacific Northwest Bell ကုမ္ပဏီတို့ရဲ့ ဒါရိုက်တာဘုတ်အဖွဲ့ဝင် ဖြစ်တယ်။ ဒါ့အပြင် United Way အဖွဲ့အစည်းရဲ့ နိုင်ငံအဆင့် ဘုတ်အဖွဲ့မှာ IBM ရဲ့ စီအီးအို John Opel နဲ့အတူ အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ပါဝင်ကြသူတွေ ဖြစ်တယ်။ John Opel ဟာ အိုင်ဘီအမ်က ပထမဆုံးထုတ်လုပ် တဲ့ ပီစီကွန်ပျူတာတွေထဲမှာ ဘီလ်ဂိတ်ရဲ့ MS-DOS ကို ထည့်သုံးဖို့ ဆုံးဖြတ်ပေးခဲ့တဲ့သူ ဖြစ်တယ်။ ဒီလုပ်ကွက်ကို ရသွားတာကြောင့် ဘီလ်ဂိတ်ဟာ ကွန်ပျူတာလောကရဲ့ ဆရာကြီးတန်းထဲကို ဝင်သွားတာဖြစ်ပါတယ်။

ဒီနေရာမှာ ဘီလ်ဂိတ်အတွက် သီးသန့်ရန်ပုံငွေတစ်သန်း မတည်ထားတယ်ဆိုတဲ့ကိစ္စကို ပြန်ကောက်ရရင် ၁၉၉၃ မှာ ဘီလ်ဂိတ် အကြောင်း အတ္ထုပ္ပတ္တိရေးတဲ့ စာရေးဆရာနှစ်ယောက်က ဘီလ်ဂိတ် ကိုရော သူ့ရဲ့မိဘတွေကိုပါ အင်တာဗျူးခဲ့တယ်။ တခြား အချက် အလက် ရင်းမြစ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေကိုလည်း အင်တာဗျူးခဲ့တယ်။ အဲဒီ စာရေး ဆရာတွေ (Stephen Manes နဲ့ Paul Andreus) က ဒီရန်ပုံငွေ အကြောင်းအရာဟာ ခြေခြေမြစ်မြစ်မရှိပဲ စိတ်ကူးနဲ့ ချဲ့ထွင်ရေးသား ထားကြတာသာလျှင် ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုကြပါတယ်။ ဂိတ်ကိုယ်တိုင် ကလည်း ၁၉၉၄ အင်တာဗျူးတစ်ခုမှာ အဲဒီ သီးသန့်ရန်ပုံငွေကိစ္စကို ငြင်းဆိုခဲ့ပြီး သူရေးတဲ့ ၁၉၉၅ ထုတ် စာအုပ် The Road Ahead မှာ သွယ်ဝိုက်သောနည်းအားဖြင့် ငြင်းပယ်ထားတာကို တွေ့ရတယ်။

သူလျှောက်လှမ်းမယ့် လမ်းကြောင်းပေါ်ကို ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်

နဲ့ ရောက်လာခဲ့တာက သူ့အတွက် အများကြီး အထောက်အကူဖြစ်စေခဲ့တယ်။ သူ့အသက် ခြောက်နှစ်အရွယ် ၁၉၆၂ ခုနှစ်မှာ World Fair ကမ္ဘာ့ကုန်စည်ပြပွဲကို သူ့ဇာတိမြို့ Seattle မှာ လုပ်တယ်။ ပြပွဲတင်ပစ္စည်းတွေထဲမှာခင်းကျင်းထားတာတစ်ခုကတော့ သတင်းနည်းပညာနယ်ပယ်မှာ ကွန်ပျူတာကို အခြေခံပြီး ဘယ်လိုတော်လှန်ပြောင်းလဲမှုတွေ ဖြစ်လာမယ်ဆိုတာကို IBM က တင်ဆက်ပြသထားတာဖြစ်ပါတယ်။ ကောင်လေးဘီလ်ဂိတ် ဒါကိုကြည့်ပြီး တော်တော် ရင်ခုန်သွားတယ်။ အဲဒီအချိန်တုန်းက ငယ်သေးတော့ သူ့စိတ်နှလုံးကို သိမ်းခါလိုက်တဲ့ အကြောင်းအရာတွေက ကွန်ပျူတာတွေချည်း သက်သက် မဟုတ်ပါဘူး။ monorail (သံတစ်ချောင်းတည်း လမ်းပေါ်ပြေးတဲ့ ရထားသေးတွေ)နဲ့ ပွဲတော်အတွင်း လျှောက်စီးရတာကိုလည်း အရမ်းသဘောကျသွားခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီပွဲမှာ သူ့ရဲ့ငယ်ချစ်နဲ့ စဆုံခဲ့တယ်လို့ပဲဆိုပါတော့။

ဘီလ်ဂိတ်ဟာ မူလတန်းနဲ့ အလယ်တန်းအဆင့်တွေကစပြီး ထူးချွန်ခဲ့သူ ကျောင်းသားတစ်ဦး ဖြစ်ပါတယ်။ အထူးသဖြင့် သင်္ချာနဲ့ သိပ္ပံဘာသာရပ်မှာ ထူးချွန်တယ်။ အသက်ဆယ့်သုံးနှစ်အရွယ်မှာ ယောက်ျားလေးကျောင်းတစ်ကျောင်းဖြစ်တဲ့ Lakeside School ကို စတက်ပါတယ်။ Lakeside School ဟာ ဆီယက်တယ်မြို့က ဈေးအကြီးဆုံး အထက်တန်းကျောင်းဖြစ်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ အဲဒီ ၁၉၆၇ ခုနှစ်တုန်းက ဟားဗတ်တက္ကသိုလ် တက်တဲ့ ကျောင်းသားတစ်ယောက် တစ်နှစ်စာကျောင်းလခ ဒေါ်လာ ၁၇၆၀

သွင်းရတဲ့အချိန်မှာ Lakeside အထက်တန်းကျောင်းသားတစ်ယောက် အတွက် စာသင်ကြေး တစ်နှစ် ဒေါ်လာငါးထောင် သွင်းရတယ်။ ၁၉၆၈ ခုနှစ်မှာ သူ့ရှစ်တန်းရောက်တဲ့အခါ Lakeside က ကျောင်းသား အမေများအဖွဲ့ (Mothers Club) က တစ်ပတ်ရစ်ပစ္စည်းတွေကို အပျော် တမ်း ဈေးရောင်းတဲ့ rummage sale လုပ်လို့ရလာတဲ့ ရန်ပုံငွေကိုသုံးပြီး ကျောင်းအတွက် ASR-33 teletype terminal လို့ခေါ်တဲ့ လိုင်းခွဲ ကွန်ပျူတာစက်တစ်လုံး ဝယ်တာနဲ့ကြုံရတယ်။ ပြီးတော့ General Electric ရဲ့ main-frame ကွန်ပျူတာတစ်လုံးကို အချိန်ပိုင်း လှမ်းသုံး နိုင်ဖို့ အချိန်တွေ ဝယ်ပေးတယ်။ တယ်လီဖုန်းလိုင်းကနေတစ်ဆင့် လှမ်းသုံးရတဲ့ ဒီကွန်ပျူတာစနစ်ဟာ ဘီလ်ဂတ် ပထမဆုံးသုံးဖူးတဲ့ ကွန်ပျူတာပါပဲ။ သူတို့အတန်းကို ကွန်ပျူတာသင်ပေးတဲ့ ဆရာ ကိုယ်တိုင် သိပ်ပြီး ရေရေရာရာ မသိလှပါဘူး။ ဘီလ်ဂတ်တို့အတန်းကို ကွန်ပျူတာနဲ့ပတ်သက်လို့ ဆယ့်ငါးမိနစ်လောက် မိတ်ဆက်သင်ပေးခဲ့ တဲ့ကြောင်းနဲ့ ပတ်သက်လို့ အဲဒီဆရာက နောင်တစ်ချိန်မှာ ဒီလိုပြန်ပြော ပြခဲ့ပါတယ်။ “အဲဒီအချိန်ကစပြီး အဲဒီချာတိတ်တွေ ကွန်ပျူတာနဲ့ ပတ်သက်လာရင် ကျွန်တော့်ထက် ပိုသိသွားကြပါလေရော။”

ဘီလ်ဂတ်ဟာ GE ရဲ့ ကွန်ပျူတာမှာ BASIC (Beginner's All-Purpose Symbolic Instruction Code) စနစ်နဲ့ ပရိုဂရမ် ရေးထားတာကို အထူးတလည် စိတ်ဝင်စားပါတယ်။ အဲဒီစိတ်ဝင်စားမှု ကို လေ့လာဖို့အတွက် သင်္ချာဘာသာအချိန်ကနေ ခဏခဏဆိုသလို ခွင့်ယူတတ်ပါတယ်။ Mother Club က အလှူငွေနဲ့ ဝယ်ပေးထားတဲ့

အချိန်ပမာဏတွေ ကုန်သွားတဲ့အခါ ဘီလ်ဂိတ်နဲ့ အခြားကျောင်းသား တချို့ဟာ DEC PDP minicomputersတွေအပါအဝင် အခြားစနစ်တွေ က အချိန်တွေရအောင် ရှာကြံသုံးကြပါတယ်။

ဒီအတောအတွင်းမှာ ကျောင်းက ကျောင်းသားမိဘ တစ်ယောက်က ဘီလ်ဂိတ်တို့အုပ်စု (ဂိတ်ရယ်၊ ပေါလ်အယ်လင်ရယ်၊ Ric Weiland ရယ်၊ Kent Evans ရယ်)ကို အဆက်အသွယ်တစ်ခု ချိတ်ပေးပါတယ်။ (အဲသည်အချိန်တုန်းက သူကပေမမှီ ဒေါက်မမှီ ရှစ်တန်းကျောင်းသား၊ ပေါလ်ကတော့ လူကောင်ထွားထွားနဲ့ ဆယ်တန်းကျောင်းသား ဖြစ်နေပြီ။) အဲဒီကျောင်းသားမိဘကတစ်ဆင့် ထူထောင်ကာစ ကွန်ပျူတာကုမ္ပဏီတစ်ခုဖြစ်တဲ့ Computer Center Corporation (CCC)နဲ့ အဆက်အသွယ် ရသွားတဲ့ ဘီလ်တို့အုပ်စုဟာ ကွန်ပျူတာစနစ်အတွင်းမှာ ဝင်နေတဲ့ မိုင်းရပ်ကို လိုက်ရှာပြီး သန့်ရှင်း အောင် လုပ်ရာမှာ ကူညီပေးရမယ်။ အတုံ့အလှည့်သဘောအနေ့ သူတို့ လည်း ကွန်ပျူတာကို အခမဲ့သုံးခွင့် (အချိန်ပမာဏတစ်ခု) ပေးမယ် ပေါ့လေ။

“ဒါဟာ ရေငတ်တုန်း ရေတွင်းထဲကျသွားတာနဲ့ အတူတူ ပါပဲ” လို့ ဂိတ်က ပြန်ပြောင်းပြောပြပါတယ်။ အထဲက ကွန်ပျူတာ စနစ်ကို တမင်တကာ ခွဲခြမ်းဝင်ရောက်ရတဲ့အလုပ်ကို လုပ်ရတဲ့အတွက် ဂိတ်တို့အုပ်စုဟာ အဲဒီကွန်ပျူတာစနစ်အတွက် ပရိုဂရမ်ရေးရာမှာ သုံးထားတဲ့ BASIC Language ရဲ့ အားနည်းချက်တွေ အားသာချက် တွေကို ကောင်းစွာ နားလည်သဘောပေါက်လာကြတယ်။ အခမဲ့

သုံးခွင့်ရတဲ့ ကွန်ပျူတာကိုင်ချိန်တွေကြောင့်လည်း သူတို့စိတ်ကူးက ကွန်မြူးသလို လှည့်ပတ်စမ်းသပ် စစ်ဆေးဖန်တီးစတာတွေကို စိတ်ရှိ သလောက် လုပ်နေနိုင်ခဲ့ကြတယ်။ အပိုအလုပ်တွေ လျှောက်လုပ်ကြည့် တာလည်း ရှိတယ်။ ဘီလ်ဂိတ်ရဲ့ ကျောင်းနေဖက်သူငယ်ချင်းလည်း ဖြစ်ပြီး နောင်အခါ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ကို ပူးတွဲထူထောင်သူဖြစ်လာတဲ့ Paul Allen က ဘီလ်ဟာ ကြီးပြီးရင်းကြီးလာရင်း ဖြစ်နေတဲ့ စစ်ပွဲဂိမ်း တစ်ခုကို နာရီပေါင်းများစွာ မထတမ်း အချိန်ပေးပြီး အဖြေရှာနေခဲ့တာ ကို အခုလို ပြန်ပြောပြပါတယ်။ “အဲဒီဂိမ်းဟာ အဆုံးသတ်လို့ရအောင် လုပ်နိုင်ပါ့မလားဆိုတာကိုရော အဲဒီဂိမ်း ဘာလုပ်သလဲဆိုတာကိုပါ ကျွန်တော်ကိုယ်၌က အသေအချာ မပြောနိုင်ဘူး” လို့ Allen က ပြောပြ ပါတယ်။ “ဒါပေမဲ့ ဘီလ်ဟာ အဲဒီဂိမ်းကို ဘယ်လိုအလုပ်လုပ်အောင် လုပ်ထားတယ်ဆိုတာ သိနိုင်ဖို့ အချိန်တွေအများကြီးပေးပြီး အဖြေရှာ နေခဲ့တယ်။”

ကုမ္ပဏီက စိတ်ကျေနပ်မှုရတဲ့အထိ ကွန်ပျူတာရဲ့ အလုပ် လုပ်မှုစနစ်ကို ပြန်လည်ထိန်းညှိပြင်ဆင်ပေးပြီးတဲ့အခါ အခမဲ့ အချိန်ပို သုံးခွင့်လည်း ပြီးသွားပါတော့တယ်။ ကွန်ပျူတာကို အရူးအမူးဖြစ်နေ တဲ့ ဂိတ်နဲ့ အယ်လန်တို့ကို ဘာမှ တားဆီးလို့မရတော့ပါဘူး။ စနစ် လုံခြုံရေးအစီအမံကို ဖော့ကွံထွင်းဝင်ရောက်ပြီး ကွန်ပျူတာသုံးတာ လုပ်တယ်။ နားပူနားဆာလုပ်ပြီးတော့လည်း အချိန်တွေတောင်းသုံး တယ်။ လုံခြုံရေးစနစ်ထဲကို ခိုးဝင်ပြီးသုံးရတဲ့အခါကျတော့ စာရင်း ဇယားတွေကိုပါ ပြင်ဆင်ရတာတွေ ဖြစ်လာတယ်။ သူတို့ ဒီလိုခိုးသုံး

တာကို မိသွားတဲ့အခါကျတော့ ကုမ္ပဏီထက် ကျောင်းက ပိုပြီး အလန့် တကြား ဖြစ်သွားပါတယ်။ ကုမ္ပဏီအနေနဲ့ အဓိကသိချင်တာကတော့ အဲဒီကောင်လေးတွေ ဘယ်လိုလုပ် ဝင်လို့ရသလဲဆိုတာကိုပါပဲ။ ဒါကို သိမှ တခြားသူများတွေလည်း မဝင်နိုင်အောင် တားဆီးနိုင်မှာကိုး။ “ဒီကိစ္စမှာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ (အပြင်ဘန်းအားဖြင့်) တရားဝင် ရပ်တည် ချက်ကတော့ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြမှုရှိသွားတယ်ဆိုတာ ပြရုံမျှပါပဲ” လို့ ကုမ္ပဏီရဲ့ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ယောက်က နောင်အခါ ပြန်ပြောပြ ပါတယ်။ “ဒါပေမဲ့ ကုမ္ပဏီအထဲမှာတော့ ပွက်စိညံ့ကုန်တယ်။ ‘ချာတိတ်တွေတောင် ဒါကိုလုပ်နိုင်တယ်ဆိုရင် သူတို့ထက်ပိုသိတဲ့ လူတွေ ဘယ်လောက်ထိတောင် လုပ်ပစ်လိုက်နိုင်မလဲဆိုတာကိုသာ စဉ်းစားကြည့်ကြပေတော့’ ဆိုတာမျိုးတွေ ဖြစ်ကုန်တယ်။”

အထက်တန်းကျောင်းတက်တဲ့ ကာလတစ်လျှောက်လုံးမှာ ဂိတ်နဲ့ အယ်လန်တို့ဟာ ကွန်ပျူတာသုံးချိန်တွေ ရရှိရေးအတွက် တောင်းပန်တဲ့နည်း သုံးတဲ့အခါသုံးလိုက်၊ သူများအချိန်ကနေ ငှားတဲ့ အခါ ငှားလိုက်၊ တရားမဝင်တဲ့နည်းနဲ့ ဖောက်ထွင်းသုံးတဲ့အခါ သုံးလိုက်နဲ့ ကွန်ပျူတာနောက်ကိုပဲ လိုက်နေခဲ့ကြတယ်။ အဲဒီအတော အတွင်းမှာ လစာပေးတဲ့ ပရိုဂရမ်တစ်ခုရေးဖို့အလုပ်ကို သူတို့ရတယ်။ ဒီတော့ သူတို့အတွက် အတိုင်းထက်အလွန် တံခွန်နဲ့ကုက္ကားဆိုသလို ဖြစ်သွားတယ်။ နောက်ထပ်ရတဲ့ ပရိုဂရမ်အလုပ်တွေမှာ ကျောင်း အတွက် အချိန်ဇယားဆွဲပေးရတာလည်း ပါတယ်။ အဲဒီအလုပ်ကို လုပ်တဲ့ ပရိုဂရမ်မာတွေအတွက်ရတဲ့ အပိုဆုကြေးကတော့ အတန်း

အချိန်တွေကို သူတို့သဘောကျတဲ့ အတန်းဖော်တွေနဲ့ အတူတကွလို့ ရအောင် စီမံနိုင်တာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ သူတို့တက်တဲ့ အတန်းတွေထဲမှာ ကောင်မလေးချောချောလေးတွေ အများဆုံးပါပြီး၊ ကောင်မလေးတွေ ကျလောက်တဲ့ ရုပ်ရည်ရှိတဲ့ကောင်လေး နည်းနိုင်သမျှနည်းအောင် စီမံလို့ အချိန်ဇယားဆွဲရတာ သူတို့အတွက် အကွက်ကောင်းပဲပေါ့။

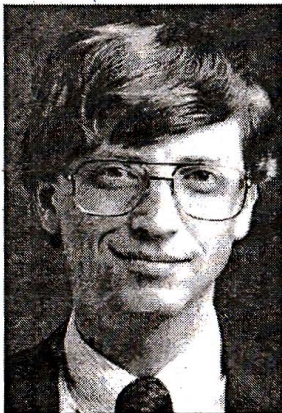
တောက်မယ့်မီးခဲ အရှိန်နဲ့တရဲရဲ ဖြစ်နေကြတဲ့ အိုင်တီလုပ်ငန်း ရှင်ပေါက်စလေး ဘီလ်ဂိတ်နဲ့ ပေါလ်အယ်လန်တို့နှစ်ယောက် ကြီးကြီး မားမား စလုပ်ဖြစ်တဲ့အလုပ်ကတော့ မြူနီစီပယ်ဧရိယာတွေအလိုက် ယာဉ်အသွားအလာ ဘယ်ရွေ့ဘယ်မျှရှိသလဲဆိုတာကို စောင့်ကြည့် တွက်ချက်ပေးတဲ့ ကွန်ပျူတာစနစ်တစ်ခုကို စမ်းသပ်တီထွင်ကြတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကွန်ပျူတာစနစ်သုံး ကားအရေအတွက်မှတ်စက်တွေ ထုတ်လုပ်တဲ့ သူတို့နှစ်ယောက်ရဲ့ Traf-O-Data ကုမ္ပဏီကို ၁၉၇၂ ခုနှစ် မှာ တည်ထောင်ပါတယ်။ Traf-O-Data ကို တော်တော်လေး ကြာအောင် လုပ်ခဲ့ရပြီး ဒေါ်လာနှစ်သောင်းလောက် ရခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ သူ့အသက်အရွယ်ကို လူတွေက သိသွားတာနဲ့ ပစ္စည်းအရောင်းကျ သွားခဲ့တယ်။ ဒါ့အပြင် ပြဿနာရဲ့ အဓိကအခြေခံကတော့ ဒီအလုပ်က ကွန်ပျူတာထည့် အပျော့ထည့် (software) မဟုတ်ဘဲ အမာထည့် (hardward) ဖြစ်နေလို့ပါပဲ။ *hardware နဲ့ သူနဲ့မဖြစ်ဘူးလို့ ယူဆ သွားလေသလား၊ ဒါမှမဟုတ် ဗေဒင်ဆရာကပဲ သူနဲ့ နေ့နံမကိုက်ဘူး လို့ ပြောလိုက်သလား မသိရပေမယ့် Traf-O-Data နောက်ပိုင်းမှာ ဘီလ်ဂိတ်နဲ့ ပေါလ်အယ်လန်တို့အတွဲဟာ ဆော့ဖ်ဝဲပိုင်းကိုပဲ ရွေးချယ်

လျှောက်လှမ်းခဲ့ကြတယ်။

Traf-O-Data က ရုန်းကန်နေရတုန်းမှာ Bonneville Power Administration က code တစ်ခုရေးပေးဖို့ ခိုင်းတဲ့အတွက် သူတို့ရဲ့ ဆော့ဖ်ဝဲဆိုင်ရာကျွမ်းကျင်မှုတွေကို ထက်သထက် ထက်လာအောင် သွေးခွင့်ရလာတယ်။ “ဒါဟာ ရည်မှန်းချက်ပြည့်မြောက်ဖို့အတွက် လမ်းစတော့တာပါပဲ” လို့ ဂိတ်ကဆိုတယ်။ အထက်တန်းနောက်ဆုံးနှစ် ကျောင်းသားပေမယ့်လို့ တကယ့်အင်ဂျင်နီယာ အရင့်အမာကြီးတွေနဲ့ လက်တွဲပြီး အဆင့်အမြင့်ဆုံးဆိုတဲ့ စက်ပစ္စည်းအကောင်အထည် ပေါ်လာဖို့ အလုပ်လုပ်နေရပြီ။ အသက်ဆယ်နှစ်နှစ်လောက်ပဲထင်ရတဲ့ ပိန်ကပ်ကပ်ကောင်လေးက ဘာတွေများ လုပ်ပေးနိုင်မှာတုန်းလို့ အင်ဂျင်နီယာတချို့က သံသယတွေ ဝင်ကြတယ်။ “အလုပ်ခွင် အဆောက်အအုံမှာ မရပ်မနား သုံးလေးရက်ဆက်တိုက် ဘယ်သူနေနိုင် မှာလဲဆိုတာကို ကျွန်တော်တို့ပြိုင်ကြတယ်” လို့ ဘီလ်က ဂုဏ်ယူ ဝင့်ကြွားတဲ့လေသံနဲ့ ပြောပြတယ်။ “နည်းနည်းအဖြစ်သည်းချင်တဲ့ ကိုသန့်ရှင်းတွေက ဟေ့ကောင်တွေ အိမ်ပြန်ရေသွားချိုးကြစမ်း” လို့ ပြောတော့တာပဲ။” အလုပ်ခွင်မှာ အောင်းနေတဲ့ကာလတွေမှာ ဘီလ်ဟာ Instant Tang တံဆိပ် လက်ဖက်ရည်တွေကို ပေရေနေတဲ့ လက်တွေနဲ့ ဖျော်ပြီးသကာလ ပေါင်မုန့်ခြောက်တွေစားပြီး လွယ်လွယ်နဲ့ အဟာရ ကိစ္စ ပြီးစေပါတယ်။ ပြီးရင် အလုပ်ကို ဆက်ပြီးတွန်းလုပ်ပါတယ်။ Instant Tang လက်ဖက်ရည် သောက်လွန်းအားကြီးလို့ သူ့ရဲ့နှုတ်ခမ်း တွေနဲ့ လက်ချောင်းတွေမှာ လိမ္မော်ရောင် ခပ်ပါးပါးသန်းနေတဲ့အထိ

ပါပဲ။ “codeတွေကို ရေးပြီးသွားဖို့ပဲ ကျွန်တော်တို့ ဇောက်ချလုပ်ပစ်
လိုက်ကြတယ်။” လို့ ပြန်ပြောင်းပြောပြတယ်။

သူ့ရဲ့ ပျိုမျစ်စဉ်ကာလတွေမှာ ဘီလ်ဂိတ်ဟာ ကွန်ပျူတာကို
ချည်း အရူးအမူးဖြစ်နေသလားလို့ မေးရင် မဟုတ်ပါဘူးလို့ ဖြေရပါ
လိမ့်မယ်။ ဘီလ်ဂိတ်ဟာ စကောက်အဖွဲ့ (Boy Scouts of America)
မှာ တက်ကြွစွာ ပါဝင်လှုပ်ရှားခဲ့ပြီး၊ ဒုတိယအမြင့်ဆုံးအဆင့်ဖြစ်တဲ့
Life Scout အဆင့်အထိ ရခဲ့တယ်။

အခန်း (၂)

လုပ်ငန်းရှင်ဘဝသို့

အစောပိုင်းနှစ်တွေတုန်းက လုပ်ငန်းရှင် ဘီလ်ဂိတ်ကို
အလုပ်ခွင်မှာ တွေ့ရတဲ့ပုံ

အခန်း (၂)

လုပ်ငန်းရှင်ဘဝသို့

အထက်တန်းကျောင်းအပြီး အမေရိကန်ရဲ့ ကောလိပ်ဝင်ခွင့် စာမေးပွဲဖြစ်တဲ့ SAT (Scholastic Aptitude Test) ကို ဘီလ်ဂိတ် ဖြေတော့ အမှတ်ပေါင်း ၁၅၉၀ မှတ် ရတယ်။ ဒါနဲ့ ၁၉၇၃ ခုနှစ် ဆောင်းဦးပေါက်ရာသီမှာ ဟားဗတ်တက္ကသိုလ်ကို pre-law ဒီဂရီ ယူမယ်ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ ကျောင်းသွင်းလိုက်တယ်။ ကနဦးပိုင်း မှာ လေ့လာမှုအစီအစဉ် (study plan) ရေရေရာရာမရှိပေမယ့် သူ့အဖေ လို ရှေ့နေတစ်ယောက်ဖြစ်အောင် လုပ်ရင်ကောင်းမှာပဲလို့ စိတ်ကူး ပေါ်ခဲ့ပုံရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ တကယ်တန်းကျတော့ လက်တွေ့အသုံးချ သင်္ချာ (applied mathematics) နဲ့ ကွန်ပျူတာသိပ္ပံဘာသာရပ်တွေကိုပဲ အားသန်နေခဲ့တယ်။ သင်္ချာကိုအားသန်တဲ့အလျောက် ဟားဗတ်မှာ

ကျောင်းတက်စဉ်ကာလအတွင်းမှာ Christo Papadimitriou ဆိုတဲ့ ကွန်ပျူတာသိပ္ပံပညာရှင်တစ်ယောက်နဲ့ ပူးတွဲပြီး algorithms နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ စာတမ်းတစ်စောင်ကို ပူးတွဲရေးသား ပုံနှိပ်ခဲ့သေးတယ်။

နောင်တစ်ချိန်မှာ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ရဲ့ CEO ဖြစ်လာမယ့် Steve Ballmer ကို ဟားဗတ်တက္ကသိုလ်မှာပဲ ဘီလ်ဂိတ် စသိလာခဲ့တာ ဖြစ်တယ်။ Steve က သူနဲ့ တစ်ဆောင်တည်းနေရတယ်။

သူ့ကိုသင်ခဲ့ရတဲ့ တက္ကသိုလ်ဆရာတွေအနေနဲ့ ဘီလ်ဂိတ်ဟာ လူတော်တစ်ယောက်ပဲဆိုတာ လက်ခံကြတယ်။ “ပရိုဂရမ်ရေးတဲ့နေရာ မှာ ဘီလ်ဂိတ်ကတော့ တစ်ဖက်ကမ်းခတ်ပဲ” လို့ ဟားဗတ်တက္ကသိုလ် ကွန်ပျူတာ lab ရဲ့ ဒါရိုက်တာက ပြောပြတယ်။ ဒါပေမဲ့ တခြား ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးပိုင်းမှာ ဘီလ်ဂိတ်အဖို့ လိုအပ်ချက်တွေ အများကြီး ရှိနေခဲ့ပုံရတယ်။ “ကျွန်တော့်ကို တော်တော်စိတ်အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စေ တဲ့နေရာမှာလည်း ဘီလ်ဂိတ် ထူးချွန်ပါတယ်။ ဒီဟားဗတ်မှာ ကျွန်တော်အလုပ်လုပ်ခဲ့တဲ့ သက်တမ်းတစ်လျှောက်လုံးမှာ ကျွန်တော့်ကို အကြီးအကျယ် စိတ်အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စေခဲ့တဲ့ လူနှစ်ယောက်ထဲက တစ်ယောက်ဟာ ဘီလ်ဂိတ်ပဲ။ ဘီလ်ဂိတ်ဟာ တော်တော်သောက်မြင် ကပ်စရာကောင်းတဲ့ အကောင်ပဲ။ မလိုအပ်ဘဲနဲ့ သူတစ်ပါးကို အထင် သေး အမြင်သေးတဲ့ အမူအရာ အပြောအဆိုတွေ လုပ်တတ်တယ်။ ကိုယ့်ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ရှိနေဖို့မိကောင်းဘူးလို့တောင် ပြောချင်တယ်” လို့ အဲဒီဒါရိုက်တာက ပြောပြပါတယ်။

ကောလိပ်အသိုင်းအဝိုင်းက သူ့ကို သဘောမတွေ့သလို

ဘီလ်ဂိတ်ကလည်း ကောလိပ်ပညာရေးကို သဘောမတွေ့ပါဘူး။ အထင်လည်းမကြီးဘူး။ ဒီတော့ ကျောင်းစာအုပ်တွေထက် ပိုကာဝိုင်းတွေကို ပိုလိုသဘောကျတယ်။ အတန်းတက်မယ့်အစား ဗွီဒီယိုဂိမ်းတွေနဲ့ အချိန်ကုန်တယ်။ (အဲဒီတုန်းက ဗွီဒီယိုဂိမ်းတွေ ပေါ်ခါစပေါ့) ပထမနှစ်ရဲ့ အဆုံးပိုင်းလောက်မှာ ဘီလ်ဂိတ်ဟာ အူလမ်းကြောင်းမှာ အနာဖြစ်လို့ ဆေးရုံတက်ရတဲ့အထိ အကြီးအကျယ် မနာမကျန်း ဖြစ်တယ်။ ကျောင်းကို ခဏနားလိုက်တယ်။ ပြီးတော့ ပြန်ဆက်တက်တယ်။ နောက်တော့ တစ်ခါထပ်နားပြန်တယ်။ နောက်ဆုံးတော့ ကောလိပ်ပညာရေးကို အပြီးအပိုင် စွန့်လွှတ်လိုက်တဲ့အခြေကိုရောက်သွားတာပါပဲ။ တက္ကသိုလ်မှာ ဒုတိယနှစ်အထိပဲ ပညာသင်ခဲ့တယ်။

ကျောင်းစာသင်ရတာထက် ကွန်ပျူတာတွေနဲ့ အလုပ်လုပ်ရတာ ပိုပျော်ဖို့ကောင်းတယ်လေ။ ၁၉၇၄ ခုနှစ် နှောင်းပိုင်းလောက်မှာ သူ့သူငယ်ချင်း အယ်လန်က သူ့ကို မဂ္ဂဇင်းဆောင်းပါးတစ်ပုဒ် ယူလာပြတယ်။ အဲဒီဆောင်းပါးက Albuquerque အခြေစိုက် MITS (Micro Instrumentation and Telemetry System) က Intel ကုမ္ပဏီထုတ် 8080 procesor ကို သုံးပြီးထုတ်လုပ်ထားတဲ့ Altair 8800 မိုက်ကရိုကွန်ပျူတာအကြောင်း ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီခေတ်တုန်းက ကွန်ပျူတာအငယ်စားတွေကို ဈေးကွက်တင်ကြတဲ့အခါ အတွင်းသားဆော့ဖ်ဝဲတွေ တစ်ပါတည်း ပါမလာကြပါဘူး။ ဒီတော့ သူနဲ့ အယ်လန်တို့ MITS ကို ဆက်သွယ်ပြီး အဲဒီကွန်ပျူတာအတွက် ဆော့ဖ်ဝဲကို သူတို့ ရေးပေးနိုင်တယ်။ ရေးနေတာလည်း ရှိတယ်လို့ သွားပြောကြတယ်။

တကယ်တော့ လိုအပ်တဲ့ဆော့ဖ်ဝဲရှိဖို့ အသာထားလိုက်ဦး၊ Altair 8800 ကွန်ပျူတာလေးတစ်လုံးတောင် သူတို့မပိုင်ဘူး။ ဘာ code မှလည်း မရေးရသေးဘူး။ (မိုက်ကရိုဆော့ဖ် trade mark လို့ ခေါ်ရမယ့် သူတို့ရဲ့ အကျင့်တစ်ခုက ဒီမှာစလာခဲ့တာပါပဲ။ ဘာမှ အဆင်သင့်မဖြစ်သေးဘဲ နဲ့ ကျွန်တော်တို့ ဒါကိုလုပ်ပေးနိုင်ပါတယ်လို့ ကတိပေးတာဟာ သူတို့ ရဲ့ ကျင့်ထုံးတစ်ခု ဖြစ်လာခဲ့တယ်။) ဒါပေမဲ့ MITS ဘက်ကလည်း ဒါက ပြဿနာမဟုတ်ဘူး။ ဆော့ဖ်ဝဲကို ချက်ချင်းလက်ခံဖို့က အဆင် သင့် မရှိသေးဘူး။ ဒီတော့ MITS ရဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်သူ Ed Roberts က ရတယ်၊ မင်းတို့ demo (နမူနာဆော့ဖ်ဝဲ) ကိုသာ ယူလာခဲ့၊ ငါကြည့်ချင် တယ်လို့ သဘောတူလိုက်တယ်။ ဒါနဲ့ ဝမ်းသာအားရ အမောတကောနဲ့ ပြန်လာကြပြီး အလုပ်စကြတယ်။

ရက်သတ္တပတ်ပေါင်းများစွာ အဲဒီပရောဂျက်အတွက် နေ့ မအိပ်၊ ညမအိပ် အလုပ်လုပ်ကြတယ်။ သူတို့ရဲ့ နဂိုအစီအစဉ်အတိုင်း သူတို့ အထက်တန်းကျောင်းတုန်းက ပိုင်နိုင်ခဲ့ပြီးသား BASIC language ကို လိုချင်တဲ့ပုံစံရအောင် Altair ကွန်ပျူတာနဲ့ ကိုက်ညီမှုရှိအောင် ပုံပြောင်းရေးယူကြတယ်။ (အဲဒီအချိန်မှာ BASIC ရဲ့ မူလဖန်တီးရှင် တွေက လိုချင်တဲ့လူတိုင်း အခမဲ့ယူသုံးလို့ရအောင် BASIC ကို မူပိုင်ခွင့် ကန့်သတ်မထားတဲ့ အများပိုင်အဖြစ် သတ်မှတ်လိုက်ပြီးနေပါပြီ။) အဓိကပြဿနာကတော့ သူတို့မှာ Altair ကွန်ပျူတာတစ်လုံး ရှိမနေ တာပါပဲ။ ဒီတော့ လက်လှမ်းတမီ သုံးခွင့်ရနိုင်တဲ့ ကွန်ပျူတာတွေ သုံးပြီး လုပ်ကြရတယ်။ အကျိုးဆက်အနေနဲ့ ဘီလ်ဂိတ်တစ်ယောက်

ဟားဗတ်တက္ကသိုလ်က ကွန်ပျူတာစနစ်ကို အလွန်အကျွံ ယူသုံးနေ တယ်ဆိုပြီး ပြဿနာတက်တယ်။ Albuquerque ကို အယ်လန် လေယာဉ်နဲ့သွားပြီး ပရိုဂရမ်သွားပေးတဲ့အထိ ဒီပရိုဂရမ် အလုပ်လုပ်မှ လုပ်ပါ့မလားဆိုတာကို သူတို့ စိတ်ချလက်ချ မဖြစ်နိုင်ကြသေးဘူး။ (ပရိုဂရမ်ကို အဲဒီခေတ်တုန်းက သိုလှောင်ရေးကိရိယာဖြစ်တဲ့ စက္ကူ tape နဲ့ ထည့်ယူသွားတယ်။ CD-ROM မပေါ်သေးပါဘူး။) ဒါနဲ့ လမ်းမှာ အကြီးအကျယ်ပြဿနာတစ်ခု ပေါ်ပြန်တယ်။ ပရိုဂရမ် ရေးထားတဲ့ စက္ကူ tape ကို ဟိုရောက်ရင်ကွန်ပျူတာနဲ့ ချိတ်ဆက်ပြီး အချက်အလက်တွေသွင်းမယ့် loader ပါမလာတာကို လေယာဉ်ပျံနေ တဲ့အချိန်ကျမှ ပေါ်လဲတစ်ယောက် သတိရပါတယ်။ ဒါနဲ့ လေယာဉ်စီး နေတဲ့ အချိန်အတောအတွင်းမှာ loader အတွက် ကုတ်ဒ်ကို အပြီးအစီး ရေးရပြန်တယ်။ ဟိုကိုရောက်တဲ့အခါ သူများဆီက ချေးလာတဲ့ ဒေါ်လာလေးဆယ်နဲ့ မော်တယ်တစ်ခုမှာ တည်းပါတယ်။

ပေါလ် အဓိကလုပ်ကြည့်ရမယ့် စမ်းသပ်မှုကတော့ ရှင်းရှင်း လွယ်လွယ်လေးပါ။ ကီးဘုတ်သုံးပြီး အောက်ပါစာလုံးတွေကို အယ်လန်ရိုက်လိုက်ပါတယ်။

PRINT 2+2

နှစ်နဲ့နှစ်ပေါင်းရင် လေး ရဲ့မရကို အရင်စမ်းရမယ်။ ဘာ ကြောင့်လဲဆိုတော့ သူတို့ရေးသားတဲ့ code ရဲ့ အများစုအပိုင်းဟာ ဒီပြဿနာလွယ်လွယ်လေးကို ဖြေရှင်းပေးနိုင်စွမ်းအပေါ်မှာ အခြေခံ ထားလို့ပါပဲ။ Altair ကွန်ပျူတာက ဒါကို ကောင်းကောင်းဖတ်တယ်

ဆိုရင် သူတို့ထည့်လိုက်တဲ့ language က ကောင်းကောင်း အလုပ်လုပ် လို့ပေါ့။ အသက်တောင့်မရှူရဲဘဲ အယ်လန် စောင့်ကြည့်နေမိတယ်။

4

လို့ ကွန်ပျူတာက ပရင့်စာရွက်ထဲမှာ ပေါ်လာတယ်။ အယ်လန်ရဲ့ရင်ထဲကအလုံးကြီး အခုမှကျသွားတယ်။ စမ်းသပ်စရာ Altair ကွန်ပျူတာမရှိဘဲ ရေးလာခဲ့တဲ့ပရိုဂရမ် အောင်မြင်သွားပါပြီ။ စိတ်လှုပ်ရှားမှုတွေ သူ့မျက်နှာမှာ ပေါ်မနေအောင် အယ်လန် မနည်း ထိန်းထားရတယ်။

ဒီစမ်းသပ်မှု အောင်မြင်သွားတဲ့အတွက် (အဲဒီတုန်းက အသက် ၁၉ နှစ်အရွယ်) ဘီလ်ဂိတ်နဲ့ ပေါလ်အယ်လန်တို့နှစ်ယောက် ဒေါ်လာသုံးထောင် လက်ငင်းလက်ခံရရှိတယ်။ (ပြီးတော့ MITS က ပေါလ်ကို ဒုဥက္ကဋ္ဌ နဲ့ ဆော့ဖ်ဝဲဒါရိုက်တာ (Vice President and Director of Software) အဖြစ် ခန့်အပ်လိုက်ပါတယ်။) ဒါ့အပြင် Altair ကွန်ပျူတာတွေမှာ ထည့်ရောင်းတဲ့ သူတို့ရဲ့ ဆော့ဖ်ဝဲမူပွားတစ်ခုစီ အတွက် ဒေါ်လာ ၃၀ ကနေ ၆၀ အတွင်း ရပါဦးမယ်။ ဒီသဘောတူညီချက်ဟာ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ကုမ္ပဏီကို ဖြစ်ထွန်းလာစေခဲ့တဲ့ ပထမဦးဆုံး သော ပဋ္ဌာန်းတိုင် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီအချိန်မှာ Micro-soft ဆိုတဲ့ နာမည်ကို မရွေးရသေးပါဘူး။ သူတို့နှစ်ယောက်ရဲ့ ပါတနာ သဘောတူညီချက်ကိုလည်း တရားဝင်ဖြစ်အောင် မလုပ်ရသေးဘူး။ ဒါပေမဲ့ နောက်လအနည်းငယ်အကြာမှာ ပေါလ်အယ်လန်ကလည်း MITS မှာ ဝင်လုပ်တယ်။ ဂိတ်လည်း တက္ကသိုလ်ကနေ ခွင့်ယူလိုက်ပြီး

Micro-soft ဆိုတဲ့ စပ်တူလုပ်ငန်းကို ၁၉၇၅ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလမှာ ထူထောင်တယ်။ ၁၉၇၆၊ နိုဝင်ဘာလ (၂၆)ရက်နေ့မှာ နာမည်ရဲ့ အလယ်က hyphen ကိုဖြုတ်လိုက်ပြီး Microsoft ဆိုတဲ့အမည်ကို အံမေရိကန်ပေးတင်နဲ့ ကုန်အမှတ်တံဆိပ်များရုံး (US PTO) မှာ မှတ်ပုံတင်လိုက်ပါတယ်။

အနာဂတ် Microsoft ရဲ့ လမ်းကြောင်းကို သူလိုချင်တဲ့ပုံစံ ရအောင် ဘီလ်ဂိတ် ပုံဖော်ယူတယ်။ အရေးကြီးတဲ့ အသေးစိတ်အချက် အလက်တွေကို စိတ်ကြိုက်ဖြစ်အောင် လုပ်တယ်။ ဂိတ်ဟာ အယ်လန် ကို စပ်တူဆိုရာမှာ တစ်ဝက် တစ်ဝက်စီ မဟုတ်ဘဲ၊ သူက ခြောက်ဆယ် ရာခိုင်နှုန်း၊ အယ်လန်က လေးဆယ်ရာခိုင်နှုန်း သတ်မှတ်ကြဖို့ မရနဲ့ အရ ပြောယူတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ အယ်လန်က MITS မှာ အချိန်ပြည့် အလုပ်ဝင်လုပ်နေတဲ့အလျောက် သူက ဘီလ်ဂိတ်ထက် လုပ်ငန်းအတွက် အားစိုက်တာနည်းတယ်ပေါ့။ ကနဦး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အနေနဲ့ ဘီလ်က ၉၁၀ ဒေါ်လာ ပေါလ်က ၆၀၆ ဒေါ်လာစီ ၆၀-၄၀ အချိုးနဲ့ ထည့်ဝင်ကြတယ်။ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ကို စတင်တည်ထောင်တဲ့ ၁၉၇၅ ခုနှစ်မှာ ကုမ္ပဏီရဲ့ ဝင်ငွေဟာ ၁၆၀၀၅ ဒေါ်လာ ဖြစ်ပါတယ်။

ရှယ်ယာကိစ္စအပြင် မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ရဲ့ အနာဂတ်လမ်းကြောင်း မှာ သေရေးရှင်ရေးတမျှ အရေးပါတဲ့ အချက်တစ်ချက်ကိုလည်း တတ်နိုင်သမျှ ရှင်းရှင်းလင်းလင်းဖြစ်အောင် လုပ်ရမှာရှိသေးတယ်။

ဘီလ်ဂိတ်တို့ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ကထုတ်လိုက်တဲ့ BASIC ပုံစံ သစ်ဟာ ကွန်ပျူတာဝါသနာရှင်တွေအကြား ရေပန်းစားလာပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ ဈေးကွက်မတင်ခင်တည်းက သူတို့ဆော့ဖ်ဝဲတွေဟာ တစ်နည်းနည်းနဲ့ အပြင်ကိုပေါက်သွားပြီး အချင်းချင်းဆီက ကူးကြ၊ ဖြန့်ကြေ့နဲ့ အလကားသုံးလို့ရတဲ့ပစ္စည်း ဖြစ်ကုန်တယ်။ ဒီတော့ MITSကထုတ်တဲ့ Computer Notes လစဉ်သတင်းလွှာမှာ ဂိတ်က ဒီအကြောင်းကို ခပ်မာမာပဲ ပြောရ ရေးရတော့တယ်။ ဝါသနာရှင်များသို့ အိတ်ဖွင့်ပေးစာ (Open Letter to Hobbyists) လို့ နာမည်ပေးထားတဲ့ အဲဒီဆောင်းပါးမှာ Altair BASICကို တီထွင်ဖန်တီးသူများဖြစ်ကြတဲ့သူနဲ့ အယ်လန်တို့ဟာ အဲဒီဆော့ဖ်ဝဲကို လူတွေ လှိုင်လှိုင်ကြီး သုံးနေကြပေမယ့် ပိုက်ဆံတစ်ပြားတစ်ချပ်မှ မရကြဘူးလို့ ရေးလိုက်တယ်။ “ဒါဘာကြောင့်လဲ” လို့ သူက မေးခွန်းထုတ်ထားတယ်။ ပြီးတော့ သူကပဲ တစ်ဆက်တည်း အဖြေပေးပြီး စာဖတ်သူတွေကို စွပ်စွဲလိုက်တယ်။ “ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ခင်ဗျားတို့ထဲက အများစုဟာ ဆော့ဖ်ဝဲကို ခိုးသုံးကြလို့ပါပဲ။” ကွန်ပျူတာအမာထည် (hardware) နဲ့ အပျော့ထည် (software) အပေါ် လူတွေက အမြင်မတူကြတဲ့အတွက် သူ့လို ပရိဂရမ်မာတွေဟာ ရသင့်ရထိုက်တဲ့ အခွင့်အရေးတွေ မခံစားရဘဲ ဆုံးရှုံးကုန်တယ်လို့ သူက စောဒကတက်ထားပါတယ်။ “လူတွေ ယူဆတာက အမာထည်ပစ္စည်းဆိုရင် ပိုက်ဆံပေးပြီး ဝယ်မယ်။ အပျော့ထည် ဆော့ဖ်ဝဲဆိုရင် အချင်းချင်း မျှသုံးမယ်။ ဒီတော့ ဒီဆော့ဖ်ဝဲတွေ ဖြစ်လာအောင် အလုပ်လုပ်ကြတဲ့လူတွေ ပိုက်ဆံရမှ ရကြပါရဲ့လားလို့ ဂရုစိုက်တဲ့လူ ဘယ်သူရှိသလဲ။” ဘယ်သူမှ ဂရုမစိုက်လည်း ဘီလ်ဂရုစိုက်ပါတယ်။ ကိုယ့်ပိုက်ဆံ ကိုယ်မက်ရမှာပေါ့။ ပြီးတော့ ဒီလိုမျိုး

ဆော့ဖ်ဝဲတွေကို တရားမဝင် ကူးယူသုံးစွဲနေကြတာဟာ ဆော့ဖ်ဝဲ ကောင်းကောင်းတွေ ပေါ်ပေါက်လာရေးကို အနှောင့်အယှက် အတား အဆီး ဖြစ်စေတယ်လို့ သူက သတိပေးထားတယ်။ သူနဲ့ အယ်လန် တို့ဟာ ဒီဆော့ဖ်ဝဲထွက်လာဖို့အတွက် ဒေါ်လာ လေးသောင်းကျော်ဖိုး ကွန်ပျူတာအချိန်တွေကို အကုန်အကျခံပြီး လုပ်ထားရတာဖြစ်တယ်လို့ သူက အခိုင်အမာ ပြောပြတယ်။ ပြီးရင် သူဆက်ရေးထားပါတယ်။ “ပိုက်ဆံ တစ်ပြားတစ်ချပ်မှပြန်မရဘဲ ဘယ်သူက professional အလုပ် တွေ လုပ်ပေးနိုင်မှာတုန်း။” ဆောင်းပါးရဲ့ နိဂုံးပိုင်းမှာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို လိပ်ပြာမသန့်တဲ့သူတွေအနေနဲ့ ပိုက်ဆံပေးသုံးကြဖို့အကြောင်းကို ရေးတယ်။ ပြီးတော့ ဆက်ပြောသေးတယ်။ “ပရိုဂရမ်မာ ဆယ်ယောက် လောက် ငှားပြီး ဝါသနာရှင်ဈေးကွက်ထဲကို ဆော့ဖ်ဝဲကောင်းကောင်း တွေနဲ့ လျှံသွားအောင် လုပ်နိုင်လောက်အောင် ပိုက်ဆံရှိလို့ကတော့ ကျွန်တော် အများကြီးဝမ်းသာမိမှာပါပဲ”

ဂတ်ရဲ့ အိတ်ဖွင့်ပေးစာကိုဖတ်ပြီး (ဟိုစဉ်က အရေအတွက် အားဖြင့် နည်းသေးတဲ့) personal computer သုံးသူတွေရဲ့ အသိုင်း အဝိုင်းဆီက အမျိုးမျိုးသော တုံ့ပြန်မှုတွေ ထွက်လာကြပါတယ်။ မဆို စလောက်သော ပရိုဂရမ်မာတွေကသာလျှင် ခိုးကူးပြဿနာနဲ့ပတ်သက် လို့ ဘီလ်ဂိတ်က ခပ်ထန်ထန် ပြောလိုက်တာကို ကောင်းချီးဩဘာ ပေးကြပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အများစုကတော့ ဒီစာရေးသူဟာ တရား လက်လွတ် စော်ကားတာသာဖြစ်တယ်။ လောဘကြီးတဲ့သူဖြစ်တယ် ဆိုပြီး တုံ့ပြန်လာကြတယ်။ သူတို့က မှုရင်း BASIC ဘာသာစကား

ကိုယ်တိုင် အများသူငါ အခမဲ့ ယူငင်သုံးစွဲနိုင်တဲ့ public domain ထဲမှာ ရှိနေတာကို ထောက်ပြကြတယ်။ ဂိတ်နဲ့ အယ်လ်တိုဟာ သူတို့ ကိုယ်တိုင် တီထွင်အစပျိုးခဲ့တာလည်းမဟုတ်။ သူတို့ ကိုယ်ပိုင်လည်း မဟုတ်တဲ့ ပစ္စည်းတစ်ခုကို ရောင်းချဖို့ ကြိုးစားနေတာသာလျှင် ဖြစ်တယ်လို့ ပြန်ပက်ကြတယ်။ သူ့စာထဲမှာရေးထားသလို ဂိတ်တို့ နှစ်ယောက်ဟာ ဒေါ်လာလေးသောင်းကျော်ဖိုး မမာဏရှိတဲ့ ကွန်ပျူတာ အချိန်တွေကိုသုံးပြီး ဆော့ဖ်ဝဲကို တသသနဲ့ ရေးခဲ့ရတာမဟုတ်ဘူးဆိုပြီး အတွင်းသိ ကင်းဘရစ်တက္ကသိုလ်နဲ့ နီးစပ်တဲ့ သတင်းရပ်ကွက်တစ်ခု က ပေါက်ကြားသိရှိပြီးဖြစ်တယ်။ အဲဒီတုံ့ပြန်စာမှာပါတဲ့ စကားရပ် တွေအတိုင်း ပြန်ရေးပြရရင်တော့ ဒီဆော့ဖ်ဝဲကို ကြိဆပျိုးထောင်တဲ့ ဖြစ်စဉ်တစ်လျှောက်လုံးလိုလိုကို “အစိုးရထောက်ပံ့ငွေအားဖြင့် တစ်စိတ် တစ်ဒေသ မတည်ထားတဲ့ ဟားဗတ်တက္ကသိုလ် ကွန်ပျူတာတစ်လုံး ပေါ်မှာပဲ လုပ်ခဲ့တာဖြစ်တယ်။ ဒီတော့ ဒီသုတေသနရဲ့ ရလဒ်ဖြစ်တဲ့ ဒီဆော့ဖ်ဝဲကို တရားဝင်ရောင်းချခွင့် ရှိမရှိဆိုတာ မပြောနဲ့ဦး၊ ဒီဆော့ဖ်ဝဲ ကို ဘယ်သူကပိုင်သလဲဆိုတာနဲ့ ပတ်သက်လို့တောင် စဉ်းစားစရာတွေ ရှိနေတယ်” လို့ အဲဒီဆောင်းပါးက တုံ့ပြန်ရေးသားခဲ့တယ်။

Altair BASIC ဆော့ဖ်ဝဲနဲ့ပတ်သက်လို့ ပွဲဆူသွားတာဟာ ဘီလ်ဂိတ်အဖို့ လူကြမ်းလေးတစ်ဦးအနေနဲ့ စတင်ပြီး ကျော်စောမှုကို ဖြစ်စေခဲ့တယ်။ ဒီအဖြစ်အပျက်ကြောင့်လည်း ဘီလ်ဂိတ်တို့ Microsoft အနေနဲ့ သူ့ရဲ့ထုတ်ကုန်တွေကို ရောင်းချရာမှာ သုံးသပ်တည့်မတ်စရာ တွေ ဖြစ်လာတယ်။ MITS အနေနဲ့ သူတို့ဆီက BASIC ရဲ့ version

တစ်ခုခုကို ကွန်ပျူတာတစ်မျိုးအတွက် လိုချင်တယ်ဆိုရင် သူတို့က အမာထည်ပြုလုပ်သူ MITS အနေနဲ့ သူတို့ရဲ့ အပျော့ထည်သုံးပိုင်ခွင့် လိုင်စင်ကို (သီးခြားမူပိုင်ပေးလိုက်တာမျိုးမဟုတ်ဘဲ) အပြတ်ကြေးနဲ့ ဒေါ်လာ ၃၁၂၀၀ ပေးချေစေပါတယ်။ ဒီငွေကြေးကို နှစ်နှစ်တာကာလ အတွင်း လစဉ် အရစ်ကျစနစ်နဲ့ ပေးချေခွင့်ပြုတယ်။

၁၉၇၆ နှောင်းပိုင်းမှာ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ဟာ Commodore International ကို သူတို့ရဲ့ Commodore PET ကွန်ပျူတာမှာ စက္ကူ tape မဟုတ်တဲ့ ROM (read only memory) စနစ်နဲ့ ထည့်သုံးဖို့ အတွက် တဖန် ရောင်းရပြန်တယ်။ ၁၉၇၆ ခုနှစ်မှာ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ရဲ့ ဝင်ငွေဟာ ၁၀၄၂၁၆ ဒေါ်လာဖြစ်ပြီး၊ အခွန်မဆောင်ရသေးတဲ့ အမြတ်က ၂၂၄၉၆ ဒေါ်လာဖြစ်ပါတယ်။

ဟားဗတ်တက္ကသိုလ်ကနေ အပြီးအပိုင် ကျောင်းထွက်လိုက် ပြီးတဲ့အခါ ဘီလ်ဂိတ်ဟာ အယ်လန်ရီရာ Albuquerque ကို လိုက်လာ ပြီး Microsoft ကို ရုံးခန်းနဲ့ ဝန်ထမ်းတွေနဲ့ အကျအနာ ထူထောင်ပါတယ်။ သူတို့ရဲ့ စပ်တူလုပ်ငန်းမှာ အင်တိုက်အားတိုက်ပါနိုင်ဖို့အတွက် အယ်လန်လည်း MITS က အလုပ်ထွက်လိုက်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူတို့ နှစ်ယောက်ထဲမှာ ပိုပြီး တွန်းတွန်းတိုက်တိုက် ရယူတတ်တဲ့သဘောရှိတဲ့ ဘီလ်ဂိတ်က သူတို့ရဲ့ စပ်တူရာခိုင်နှုန်းပမာဏကို သူက ခြောက်ဆယ့် လေး၊ အယ်လန်က သုံးဆယ့်ခြောက်အဖြစ် မရနဲ့အရ ပြင်ဆင် ပြောင်းလဲယူခဲ့ပြန်တယ်။

နောင်အခါ ဆီယက်တဲမြို့မှာ အခြေစိုက်မယ့် Microsoft

ရဲ့ စတိုင်ဟာ Albuquerque မှာ အခြေစိုက်တဲ့ နေ့ရက်တွေကတည်းကပဲ ပုံပေါ်နေခဲ့ပါပြီ။ Microsoft စတိုင်ဆိုတာကတော့ အလုပ်ကို နင်းကန်လုပ်ရတာပါပဲ။ အယ်လန်က ဒီလို အမှတ်တရ ပြန်ပြောပါတယ်။ “Albuquerque မှာ အလုပ်လုပ်ရတဲ့ပုံစံက သမားရိုးကျ ရုံးပုံစံနဲ့ မတူဘူး။ ဓာတ်ဆီအရောင်းဆိုင်တို့လို၊ 7-Eleven စတိုးဆိုင်တို့လို၊ ရုပ်ရှင်ရုံတို့လို အလုပ်ချိန်တွေအများကြီး နေ့စဉ်ရက်ဆက်သွားနေရတဲ့ လုပ်ငန်းခွင်ပါပဲ။”

အဲဒီကာလတွေဟာ Microsoft ရဲ့ လုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲမှုအနေနဲ့ အလွန်အလွန်ကို ကသောင်းကနင်းနိုင်တဲ့ကာလ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘီလ်ရော အယ်လန်ပါ ဘယ်လုပ်ငန်းကိုမှ စီမံခန့်ခွဲတာမလုပ်ဖူးဘူး။ ဒီတော့ သူတို့လက်ရှိစီမံနေတဲ့ကုမ္ပဏီဟာ ဘာမှ စည်းစနစ်တကျ ဖြစ်မလာဘူး။ ရုံးမှာ မှတ်တမ်းမှတ်ရာတွေကို မှတ်ဖို့ word processor မရှိဘူး။ မှတ်စရာရှိတာတွေကို လယ်ဂျာစာအုပ်တစ်အုပ်ထဲမှာ မှတ်တမ်းလို့ဆိုပါတယ်။

ဟိုစဉ်က ရုံးတွင်း ကြေငြာချက် memo တစ်စောင်မှာ ဒီလိုပဲ ရုံးသဘောဆန်ဆန် ဘီလ်ဂိတ်က ရေးသားညွှန်ကြားထားပါတယ်။

"Microsoft expects a level of dedication from its employees higher than most companies. Therefore, if some deadline or discussion or interesting piece of work causes you to work extra time some week, it just goes with the job."

“တခြားကုမ္ပဏီတွေမှာထက် ပိုမိုအားစိုက် စိတ်နှစ်လုပ်ဆောင်

မှုကို မိမိတို့ရဲ့ဝန်ထမ်းတွေဆီက ရကိုရလိမ့်မယ်လို့ Microsoft က မျှော်လင့်ထားပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ deadlineနဲ့ အချိန်မီပြီးအောင် ဆောင်ရွက်ရမယ့်ကိစ္စတွေ၊ ဆွေးနွေးမှုတွေ၊ ကုမ္ပဏီက စိတ်ဝင်စားတဲ့ အလုပ်ပရောဂျက်တွေ ရှိလာတဲ့အခါ ဝန်ထမ်းတွေအနေနဲ့ တချို့သော ရက်သတ္တပတ်အတောအတွင်း အချိန်အပိုဆောင်းလုပ်ရတာတွေ ရှိလာ နိုင်ပါတယ်။ ဒီလိုမျိုးဖြစ်လာခဲ့ရင်လည်း ဒါဟာ ဒီမှာလုပ်ရတဲ့ အလုပ်ရဲ့သဘာဝဖြစ်တယ်လို့ မှတ်ယူပြီး မဖြစ်မနေ လုပ်ရပါမယ်”

တကယ့်လက်တွေ့မှာ ဘီလ်ဂိတ်ကပြောတဲ့ some week (တချို့သောရက်သတ္တပတ်အတောအတွင်း)ဆိုတာဟာ အပတ်တိုင်း လိုလိုပဲ ဖြစ်နေပါတော့တယ်။ ဘီလ်လုပ်နေကျအကျင့်ကတော့ BASIC ကို လိုအပ်သလို ပြုပြင်ပြောင်းလဲထားတဲ့ ဆော့ဖ်ဝဲကို သူတို့ထုတ်စက် တွေမှာသုံးမယ့် ကုမ္ပဏီတစ်ခုခုကို လိုက်ရှာမယ်၊ ပြီးရင် မဖြစ်နိုင်တဲ့ ကာလအတောအတွင်းမှာ ဒါကိုဖြစ်အောင်လုပ်ပေးမယ်လို့ ကတိပေးခဲ့ မယ်၊ ပြီးရင် ကုမ္ပဏီကိုပြန်လာပြီးတော့ သူပေးခဲ့တဲ့ကတိအတိုင်း မပြီးပြီးအောင် ဝန်ထမ်းတွေကို မောင်းတော့တာပါပဲ။ ဒါ သူလုပ်နေကျ အကျင့်ပဲ။ ဒါပေမဲ့ သူကိုယ်တိုင်ဟာ ရှေ့တန်းက ဦးဆောင်လို့သွားနေ ရတဲ့အပြင် နောက်တန်းမှာလည်း အလုပ်လုပ်တယ်ဆိုတာကို မြင်နေရ တာကတစ်ကြောင်း၊ စီမံခန့်ခွဲမှုကို လုပ်နေတဲ့တစ်ပြိုင်တည်းမှာ ပရိုဂရမ်ရေးတဲ့အလုပ်ကို လုပ်နေတာကို မြင်ရတာကြောင့်လည်း တစ်ကြောင်း၊ ရုံးမှာ လစာအနည်းဆုံးယူတဲ့သူ ဖြစ်နေတာက တစ်ကြောင်း၊ သူက အလုပ်တွေကို တွန်းလုပ်တာကို နောက်ကလူတွေ

ကလည်း ဘာမှ စောဒကမတက်နိုင်ဘဲ လိုက်လုပ်ကြရပါတယ်။ ဘီလ်ဂိတ်မှာ လူမှုရေးဘဝဆိုတာမရှိဘူး။ ပရောဂျက်တစ်ခုခုထဲ စိတ်နှစ်လုပ်နေပြီဆိုရင် အိမ်မပြန်ပဲ ရုံးကြမ်းပြင်ပေါ်မှာပဲ အိပ်ခြင်း အမှုကိစ္စကို ပြီးစေတယ်။

သူနဲ့ပတ်သက်လို့ ထူးခြားချက်တွေဟာ ဒါတင်ပဲလား ဆိုတော့ မဟုတ်သေးပါဘူး။ ကွန်ပျူတာ ထဲရေးသားသူ ပရိုဂရမ်မာ တွေရဲ့ လောကမှာ ဘီလ်ဂိတ်ဟာ တစ်မူထူးသူတစ်ဦး ဖြစ်ပါတယ်။ သူနဲ့ တွေ့ကြုံခဲ့ရတဲ့ အဖြစ်အပျက် တော်တော်များများကို ဆန်းစစ် ကြည့်ရင် ဘီလ်ဂိတ်ဟာ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးအရ ဝှက်ဝှက်နီနီတဲ့ လူတစ်ယောက်ဖြစ်တယ်လို့ပဲ အဖြေထွက်ပါတယ်။ သူ့ရဲ့ ထူးဆန်းတဲ့ အကျင့်တစ်ခုက ထိုင်နေရင်းပဲဖြစ်ဖြစ်၊ မတ်တတ်ရပ်နေရင်းပဲဖြစ်ဖြစ် ခန္ဓာကိုယ်ကို ရှေ့တိုးနောက်ငင် ယိမ်းနေတတ်တာပါပဲ။ ကလေးလေး သေးသေးလေးလေးတစ်ယောက် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ချောမြို့လှုပ်ခါနေသလို မျိုးပေါ့။ အဲဒီအပြုအမူဟာ အထူးသဖြင့် စဉ်းစားခန်းဝင်နေတဲ့အခါ ဖြစ်တတ်တယ်။ တစ်ခါတစ်ခါ စင်္ကြံတစ်လျှောက် လျှောက်သွားနေ ရင်း ကိုယ်ဘယ်လောက်အထိ မြင့်မြင့်ခုန်နိုင်တယ်ဆိုတာကို စမ်းသပ် တဲ့ ဆယ်ကျော်သက်ကလေးပမာ ဆတ်ခနဲဆို ခုန်လိုက်ပြီး မျက်နှာ ကြက်ကို လက်နဲ့ လှမ်းပုတ်တတ်တယ်။ (ကွန်ပျူတာရူးတွေဆိုတာ ပိန်ခြောက်ခြောက် ကုပ်ကုပ်ကိုင်းကိုင်းတွေပဲ များပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဘီလ်ဂိတ်ဟာ ကွန်ပျူတာရူးတစ်ယောက်ပေမယ့်လို့ အားကစားသမား စွမ်းရည်တချို့ရှိနေတာကို တွေ့ရတယ်။ အထူးသဖြင့် ခုန်တာ

တော်တော်ကောင်းတယ်။ လုံးဝရပ်နေတဲ့အနေအထားနဲ့ ကုလားထိုင်ကို ကျော်အောင်ခုန်နိုင်တယ်။ အမှိုက်ပုံးထဲမှာ ဝင်ရပ်နေပြီး လုံးဝလွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် ထွက်လာအောင် ခုန်နိုင်တယ်။) ဘီလ်ဂိတ်ဟာ ကာတွန်းတွေထဲက ပရောဖက်ဆာအိုကြီးတွေလို ခဏခဏ မေ့တတ်တယ်။ မေ့တယ်လို့ဆိုရာမှာ ကမ်းကုန်တယ်။ ပိုက်ဆံတွေကို ဘယ်မှာ သွားထားမိမှန်း မသိဘူး။ လေယာဉ်လက်မှတ် ပျောက်သွားပြန်ပြီ။ အကြွေးဝယ်ကတ်တွေ ရှာမတွေ့ပြန်ဘူး။ အဝတ်အစားတွေ ဘယ်နားရောက်ကုန်မှန်း မသိတော့ဘူး။ ပြောရမယ်ဆိုရင် ခန္ဓာကိုယ်နဲ့ အသေချိတ်ဆက်ထားတာမဟုတ်တဲ့ ပစ္စည်းမှန်သမျှကို မေ့ကျန်တတ်တာ ချည်းပဲ။ ဒီတော့ နောက်ပိုင်းမှာ ဘီလ်ဂိတ်ဟာ သူ့ရဲ့ ဝေယျာဝိစ္စတွေ (ဥပမာအားဖြင့် ဈေးဝယ်တာ၊ ပေးရမယ့် ဘီလ်တွေကို စာရင်းရှင်းတာ စသည်အားဖြင့်) ကိုလုပ်ဖို့ အိမ်တော်စိုး (house-keeper) တစ်ယောက် ခန့်ထားဆောင်ရွက်ရပါတယ်။ (ရယ်စရာလို့ ပြောရမလား။ ကြောက်စရာလို့ပဲ ပြောရမလားမသိ။ သူ့ရဲ့ပြိုင်ကားကို သူကိုယ်တိုင်မောင်းတဲ့ အခါလည်း သတိလက်လွတ် စဉ်းစားခန်းဝင်နေပုံက ကြောက်စရာကောင်းပါတယ်။ အလုပ်ကို တွန်းလုပ်တတ်တဲ့စရိုက်ရှိတဲ့ ဘီလ်ဂိတ်ဟာ ကားမောင်းရင်လည်း တအားမောင်းတတ်တယ်။ ပြဿနာက တစ်ခါတစ်ခါ ကားမောင်းရင်း စိတ်နဲ့လူနဲ့ မကပ်တာပါပဲ။ သူ့ဆီကနေ အများဆုံး ပျောက်ပျောက်သွားတဲ့အရာတွေကတော့ အကြွေးဝယ်ကတ်တွေဖြစ်ပြီး၊ သူ့ဆီကို အများဆုံးရောက်ရောက်လာတတ်တာကတော့ ကားမောင်းကြမ်းတဲ့အတွက် ဒဏ်တပ်ခံရတဲ့ ချလံတွေ

ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုစမှတ်ရှိကြတယ်။)

မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ဟာ ၁၉၇၆ ခုနှစ် နှောင်းပိုင်းလေ့စက်မှာ MITS ကို အားကိုးစရာမလိုဘဲ ရပ်တည်နိုင်တဲ့အတိုင်းအတာကို ရောက်လာခဲ့တယ်။ ၁၉၇၇ ခုနှစ်မှာ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ရဲ့ ရောင်းရငွေ ၃၈၁၇၁၅ ဒေါ်လာဖြစ်ပြီး၊ အသားတင်ဝင်ငွေအားဖြင့် ၁၁၂၄၇၁ ဒေါ်လာရှိပါတယ်။ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ဟာ အခြား system ပေါင်းများစွာ အတွက် ပရိုဂရမ်ဘာသာစကား ဆော့ဖ်ဝဲတွေကို ဆက်လက်ရေးသား နေခဲ့တယ်။

ဘီလ်ဂိတ်ရဲ့အဆိုအရ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ရဲ့ အဲဒီအစောပိုင်း ကာလတွေမှာ ကုမ္ပဏီမှာအလုပ်လုပ်တဲ့ ဘယ်သူမဆို အလုပ်တစ်ခု ထက်မက ပိုလုပ်ကြရတယ်လို့ ဆိုတယ်။ အော်ဒါတစ်ခုဝင်လာတဲ့အခါ ဖုန်းလက်ခံမိတဲ့သူ ဘယ်သူမဆို အဲဒီအော်ဒါကို ထုပ်ပိုးပြီး ပို့ပေးရဖို့ တာဝန်ရှိတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ လုပ်ငန်းနဲ့ပတ်သက်တဲ့ အသေးစိတ် အချက်အလက်တွေကို အားလုံးစီမံကြီးကြပ်နေရပေမယ့် ဘီလ်ဂိတ်ဟာ သူ့ကိုယ်တိုင် code တွေ ဆက်လက်ရေးသားတုန်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကုမ္ပဏီရဲ့ ပထမဦးဆုံး ငါးနှစ်သက်တမ်းမှာ မိမိတို့ကုမ္ပဏီက တင်ပို့ ရောင်းချတော့မယ့် code တစ်ခုရဲ့ စာကြောင်းရေးတိုင်းကို သူ့ကိုယ်တိုင် အသေအချာ ဆန်းစစ်မှုလုပ်တယ်။ မကြာခဏဆိုသလို သူက သင့်လျော်မယ်ထင်တဲ့အတိုင်း ပြန်ရေးတတ်တယ်။

ဘီလ်ဂိတ်ရဲ့ စီမံခန့်ခွဲမှုပုံစံဟာ အမေရိကန်သူဌေးကြီး Andy Grove လို ကြမ်းကြမ်းနဲ့ ဖိအားပေးတတ်တဲ့ပုံစံ ဖြစ်ပါတယ်။ ချမ်းသာ

တာ ဆင်းရဲတာကိုလည်း သိပ်အလေးမထားပဲ ဘယ်အရည်အချင်း ထက်မဆို ဉာဏ်ရည်ထက်မြက်တာကို ပိုပြီးအလေးထားကြတဲ့ ဒီလို လုပ်ငန်းအသိုင်းအဝိုင်းမှာ ဘီလ်ဂိတ်ဟာ “ဒါဟာ ကျုပ်ကြားဖူးသမျှ ထဲမှာ အတုံးဆုံးအကြံဉာဏ်ပဲ” လို့ အမြဲတစေ ပြစ်တင်ကြိမ်းမောင်း တတ်သူ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲသလို သူ့အပြစ်တင်တဲ့ ဝန်ထမ်းတွေကလည်း ထက်မြက်ထူးချွန်တဲ့သူတွေလို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယူဆထားကြတဲ့ လူတွေဆိုတော့ တော်တော်အခံရခက်ကြပါတယ်။ That's the stupidest thing I've ever heard. ဆိုတဲ့စကားဟာ ဘီလ်ရဲ့ နာမည်ကျော် လက်သုံးစကားဖြစ်ပါတယ်။ တကယ်လို့ တစ်ယောက်ဟာ သူပြောတဲ့စကားကို နားမလည်ဘူးဆိုရင် နောက်စကားတစ်မျိုးနဲ့ ရှင်းပြခြင်းမပြုဘဲ အခုနကပြောလိုက်တဲ့စကားတွေကိုပဲ အသံနည်းနည်းပိုကျယ်ပြီး ထပ်ပြောတယ်။ သူ့ရဲ့ ဒီနည်းစနစ်ရဲ့ အဓိပ္ပာယ် သက်ရောက်မှုကို ရှေးဦးကာလ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ကုမ္ပဏီမှာ လုပ်ခဲ့သူ တစ်ယောက်က ဒီလိုပြောပြပါတယ်။ “သူ့ဆိုလိုတဲ့ သဘောကတော့ဗျာ ...၊ ငါပြောတာ နားမလည်ဘူးလား ငတုံးရဲ့၊ ကဲ နောက်တစ်ခေါက် နားထောင်၊ အခုနက ငါပြောလိုက်တဲ့စကားက ဒီလိုဟဲ့ ...။ လို့ ဆိုလိုတဲ့သဘော ဖြစ်ပါတယ်။ ကွန်ပျူတာလောကထဲမှာ လုပ်သက် ရင့်ခဲပြီးဖြစ်တဲ့ ဝန်ထမ်းတစ်ယောက်ဆိုရင် ဘီလ်ဂိတ် ကို presentation လုပ်ပြီး တင်ပြနေတုန်းမှာ ဘီလ်ဂိတ်လုပ်တဲ့ အပြုအမူကြောင့် ဘာဆက်လုပ်ရမှန်းမသိ ဖြစ်သွားဖူးတယ်။ presentation ကို သဘောမတွေ့တဲ့ ဘီလ်ဂိတ်က “ခင်ဗျားက ကျုပ်ကို ငတုံးလို့ ထင်နေ

တာလား၊ အဲဒီ ယုတ္တိဗေဒတွေနဲ့ ကျုပ်ကိုလာရှင်းပြမနေနဲ့” လို့ အော်ပြီး သူ့ခေါင်းသူ စားပွဲနဲ့ဆောင့်နေလို့ အားလုံး မှင်တက်မိသွားရပါတယ်။ Tom Evslin ဆိုသူ ဝန်ထမ်းဟောင်းတစ်ယောက်က မိုက်ကရိုဆော့ဖ်မှာ အလုပ်လုပ်ခဲ့ရတဲ့ အတွေ့အကြုံကို အောက်ပါအတိုင်း ရေးခဲ့ဖူးတယ်။

* * *

ဗိုလ်ကျတဲ့ ဘီလ်ဂိတ်

ကျွန်တော် မိုက်ကရိုဆော့ဖ်မှာ ၁၉၉၂ ကနေ ၁၉၉၄ အထိ အလုပ်လုပ်ခဲ့စဉ်ကာလမှာ billg ဟာ ဗိုလ်ကျတဲ့နည်းလမ်းကို အဓိက သုံးပြီး စီမံခန့်ခွဲတာကို မျက်မြင်ကြုံခဲ့ရပါတယ်။ မျက်နှာချင်းဆိုင် စကားပြောရင်တောင်မှ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ကလူတွေဟာ အီးမေးလ် နာမည်တွေနဲ့ အချင်းချင်း ရည်ညွှန်းပြောကြတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် ကျွန်တော် Tom Evslin ဆိုရင် tomev ဖြစ်သွားတယ်။ ဘီလ်ဂိတ်ကို (သူ့ကွယ်ရာမှာ) billg လို့ ခေါ်ကြတယ်။ ကျွန်တော်က billg ရဲ့ လက်အောက်မှာ တိုက်ရိုက်အလုပ်လုပ်ရတာတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ billg ကို တိုက်ရိုက်တာဝန်ခံတင်ပြရတဲ့ mikemap (အမည်ရင်း Mike Maples) ရဲ့အောက်မှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်ရတဲ့အတွက် billg ရဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်မှာ များသောအားဖြင့် ရောက်နေရတာပါပဲ။ ကျွန်တော့် ရဲ့ ဘော့စ် mikemap က ကုမ္ပဏီရဲ့ ဣတိကုန်တွေအားလုံးအတွက် တာဝန်ရှိတဲ့သူဖြစ်ပြီး boop လို့ခေါ်တဲ့ ကုမ္ပဏီထိပ်သီးအစုအဝေးမှာ

ပါဝင်သူဖြစ်တယ်။ boopဆိုတာက billgအပေါင်း presidentရုံးအဖွဲ့ (billg + the office of president — b-o-o-p) ကို အတိုကောက် ခေါ်တာ ဖြစ်ပါတယ်။ oop အပိုင်းမှာ steveb (အမည်ရင်း Steve Ballmer) နဲ့ ကျွန်တော့်ရဲ့ဘော့စ် mikemapတို့ ပါဝင်ပါတယ်။ အဓိက ဆုံးဖြတ်ချက်ကြီးတွေကို boopကပဲ ချမှတ်လေ့ရှိပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက မိုက်ကရိုဆော့ဖ်မှာ ဝန်ထမ်းပေါင်း တစ်သောင်းလောက်ရှိပေမယ့် စီမံခန့်ခွဲမှုအရ အပေါ်အောက် အဆင့်ဆင့် ဖွဲ့စည်းမှုသိပ်မရှိတဲ့ အလျားလိုက် ဖွဲ့စည်းမှုဆန်တဲ့ အဖွဲ့အစည်းလို့ ဆိုရပါမယ်။ ဆိုလိုတဲ့သဘောက ကျွန်တော်နဲ့ ကျွန်တော့်အဆင့်က ထုတ်လုပ်ရေးမန်နေဂျာတွေဟာ billgဆီ သုံးသပ်ချက်တွေ အခါအားလျော်စွာ တိုက်ရိုက်တင်ပြရတယ်။ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်မှာ အလုပ်လုပ်ရတဲ့ ဝန်ထမ်းတစ်ယောက်ရဲ့ အောင်မြင်မှု သော့ချက်ဟာ billg ကို စနစ်တကျ တင်ပြတတ်ဖို့နဲ့ သူ့ကို presentation တစ်ခု တင်ပြတဲ့ဖြစ်စဉ်ကို အထိအခိုက် အကျအဆုံး မရှိတဲ့ ကျော်လွှားနိုင်ဖို့ပါပဲ။ ဝန်ထမ်းတွေကို စေ့ဆော်အားပေးတဲ့နေရာမှာ billgဟာ အပြုသဘော ဝေဖန်ချက် သုံးခဲလှပါတယ်။ billgဆိုတဲ့ လူက ရှေ့ကနေ မုန်လာဥပြပြီး သွားခိုင်းတဲ့နည်းကို သုံးမလား၊ နောက်ကနေ တုတ်နဲ့ရိုက်ပြီး တွန်းတဲ့နည်းကိုသုံးမလားဆိုရင် တုတ်စာကျွေးတဲ့နည်းကိုပဲ သဘော့ကျတဲ့သူပါ။ ဟိုစဉ်က ဈေးတွေခေါင်ခိုက်အောင် တက်နေတဲ့ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ရဲ့ စတော့ optionတွေကို မုန်လာဥအနေနဲ့ ကောင်းကောင်းအသုံးချလို့ရပေမယ့် သုံးခဲလှပါတယ်။

ကဲ ... စာဖတ်သူဟာ မိမိရဲ့ ထုတ်ကုန်စီမံချက် product

plan ကို ကြီးသုံးကြီးဖြစ်တဲ့ billg ၊ steveb နဲ့ mikemap တို့ရှေ့မှောက်မှာ presentation လုပ်ပြီး ရှင်းပြရတော့မယ် ဆိုကြပါစို့။ စာရှုသူက တင်ပြနေစဉ်မှာ billg လုပ်နေမှာကတော့ မျက်လုံးတွေမှိတ်ထားပြီးတော့ ခန္ဓာကို ရှေ့တိုးနောက်ငင် လှုပ်နေမှာပဲ။ သူအိပ်ပျော်နေတာလည်း ဖြစ်ကောင်းဖြစ်နိုင်တယ်။ တခြားအကြောင်းအရာတစ်ခုခုကို စဉ်းစားနေတာလည်း ဖြစ်နိုင်တယ်။ ကိုယ်ပြောနေသမျှ အကြောင်းအရာအားလုံးကို တစ်လုံးမကျန် အသေအချာ နားစိုက်ထောင်နေတာလည်း ဖြစ်နိုင်တယ်။ ပြဿနာကတော့ ဒီအခြေအနေသုံးမျိုးစလုံးက ဖြစ်နိုင်ခြေရှိပြီး billg တကယ်လုပ်နေတာက ဘာလဲဆိုတာကို ကိုယ့်အနေနဲ့ မသိနိုင်တာပါပဲ။ ဒါပေမဲ့ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ကိုယ်က နေ့မနား ညမအိပ် လုပ်ထားတဲ့ ပါဝါပွိုင့်ဆဲလိုက်တွေကို billg က ကြည့်မနေရင်တောင်မှ billg ဟာ ကိုယ်ပြောနေတာတွေအားလုံးကို နားစိုက်ထောင်နေတယ်လို့ သဘောထားပြီး အသေအချာ တင်ပြရပါမယ်။

presentation ရဲ့ တစ်နေရာကိုအရောက်မှာ ဗြုန်းခနဲဆို billg က “ဒါဟာ ကျုပ် မိုက်ကရိုဆော့ဖ်မှာ လုပ်လာတဲ့တစ်လျှောက်လုံးမှာ အတုံးဆုံးအကြံအစည်ပဲ” လို့ ကောက်ကာငင်ကာ ပြောရင်ပြောပါလိမ့်မယ်။ သူ့မျက်နှာကိုကြည့်လိုက်ရင် ဒီလို တကယ်ယူဆလို့ ဒီလိုပြောတာဆိုတဲ့ မျက်နှာပေါက်ကို တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။ ဒါပေမဲ့ billg ဟာ ဒီလိုပြောတတ်တယ်ဆိုတာကို သိနေပြီးသားဖြစ်တဲ့အလျောက် ဒါကြောင့် အငိုက်မိပြီး ချောက်ချောက်ချားချား ဖြစ်မသွားပါစေနဲ့။ တုန်လှုပ်သွားတဲ့အမူအရာကို မြင်သွားရင် ပိုဆိုးသွားမယ်။ billg ဟာ

အနိုင်ကျင့်တတ်တဲ့သူဆိုတာကို သတိရပါ။

“ဘယ်အပိုင်းကို သဘောမတူနိုင်တာလဲ ဘီလ်” လို့ အေးဆေး တည်ငြိမ်တဲ့လေသံနဲ့ ပြန်မေးပါ။ ဒီတော့ သူကပြောပါလိမ့်မယ်။ အခု တင်ပြနေတဲ့ကိစ္စဟာ ကွန်ပျူတာမျက်နှာပြင်စနစ် ဖြစ်ရင်ဖြစ်မယ်။ ဒါမှမဟုတ် ထုတ်ကုန်ကို ဘယ်လိုနေရာချထားရမလဲဆိုတဲ့အကြောင်း ဖြစ်ရင်ဖြစ်မယ်။ ဒါမှမဟုတ် ရန်သူရဲ့ (ဆိုလိုတာက ပြိုင်ဘက်ရဲ့) အခြေအနေကို ကိုယ်ကသုံးသပ်ပြတာ ဖြစ်ရင်ဖြစ်မယ်။ ဒါမှမဟုတ် ပြဿနာတစ်ရပ်နဲ့ပတ်သက်လို့ နည်းပညာရှုထောင့်ကနေ တင်ပြနေ တာ ဖြစ်ရင်ဖြစ်မယ်။ တကယ်လို့ စာဖတ်သူဟာ ရန်သူအကြောင်း (ပြိုင်ဘက်တွေအကြောင်း)ကို တင်ပြနေတာ ဖြစ်ရင်ဖြစ်မယ်။ ကိုယ် တင်ပြနေတာတွေထဲက တစ်ခုခုဟာ မှားယွင်းနေတယ်ဆိုတာ သိလာ ရရင် အဲဒီအမှားကို ချက်ချင်းဝန်ခံပြီး ဆက်လက်ကြိုးပမ်းတင်ပြဖို့ပါပဲ။ Billg က အရမ်းတော်တယ်နော်။ ခင်ဗျား presentation မှာ ပျော့ကွက် တွေ ရှိနေတယ်ဆိုရင် မသိဘူးလို့မထင်လေနဲ့။ ဒါပေမဲ့ billg က ကိုယ့်ကို ပြောတာသာမှားနေရင် (သူလည်း ခဏခဏမှားတတ်တာပဲ လေ) ခင်ဗျားဘက်က လုံးဝဆို လုံးဝ အလျှော့မပေးပါလေနဲ့။ billg က ခိုင်းလို့ အမှားတစ်ခုကို ကိုယ်ကလုပ်ပေးလိုက်ရင်လည်း ကိုယ်ပဲ အပြစ်တင်ခံရမှာပဲ။ ကိုယ့်ဆုံးဖြတ်ချက်နဲ့ကိုယ် သွားလုပ်လို့ မှားသွား ရင်လည်း အပြစ်တင်ခံရမှာပဲ။ ဒါဟာ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်မန်နေဂျာ တစ်ယောက် လက်တွေ့မှာ တကယ်ရင်ဆိုင်ရတတ်တဲ့ အခြေအနေ တစ်ခုပါပဲ။ ဒါကြောင့်မို့လို့ သူ့ဘက်က မှားနေမှန်းသိသိကြီးနဲ့ ခင်ဗျား

ဘက်က သွားအလျှော့မပေးလိုက်လေနဲ့။

“ဘီလ်” လို့ ခင်ဗျားက ပြောရပါမယ်။ “အစ်ကိုဟာ မှနေ့က ဒေါ်လာ တစ်ဘီလီယံ ဝင်ငွေရှိသွားတယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်သိပါတယ်။ ဖော်ကျွန်းမဂ္ဂဇင်းမျက်နှာဖုံးမှာ အစ်ကိုပုံကို ဖော်ပြတယ်ဆိုတာလည်း ကျွန်တော်သိပါတယ်။ အစ်ကိုဟာ စုနေ၊ တနင်္ဂနွေ နှစ်ရက်တည်းနဲ့ ဒီဆော့ဖ်ဝဲ application ကြီးတစ်ခုလုံးကို ရေးပစ်နိုင်တယ်ဆိုတာလည်း ကျွန်တော်သိပါတယ်။ အစ်ကိုဟာ အရမ်းတော်တဲ့သူပါ။ ဒါပေမဲ့ ဒီနေရာမှာ အစ်ကိုမှားနေတယ်။” မိမိဟာ ဘာကြောင့်မှန်တယ်၊ ဘယ်လိုမှန်တယ်ဆိုတာကို ချက်နဲ့လက်နဲ့ တင်ပြရပါမယ်။ ဒါက မဖြစ်မနေ ခံလုပ်မှာပဲ။ မလုပ်ရင် နောင်မှားသွားတဲ့အခါကျမှ ကိုယ့် အပြစ်ပါလို့ အပြောမခံနိုင်ဘူး။

(မိမိမှန်နေတယ်လို့ သူက သဘောပေါက်သွားတယ်ဆိုစေ ဦးတော့) billg က ကိုယ့်ကို ဘာမှ အကောင်းပြောမှာမဟုတ်ဘူး။ သူက ကိုယ့်ကို အေးစက်တဲ့မျက်လုံးအစုံနဲ့ လှမ်းကြည့်နေလိမ့်မယ်။ “ဆက်ပြောပါ” ဆိုပြီး presentation ကို ဆက်လုပ်ခိုင်းပါလိမ့်မယ်။ သူက ဆက်ပြောဆိုရင် ကိုယ်လုပ်ရမှာက ဆက်ပြောသွားဖို့ပဲ။ နောက်ကြောင်းပြန်ပြီး အခုနက အငြင်းအခုံကို ဆက်လုပ်နေဖို့ မဟုတ်ဘူး။ presentation ကို ဆက်လုပ်သွားဖို့ပဲ။ (တကယ်လို့သာ ဒီနေရာမှာ ကိုယ်ကမှန်နေတယ်ဆိုရင်) ကိုယ်ဟာ စမ်းသပ်မှုကြီးတစ်ခုကို အောင်မြင်စွာ ကျော်လွှားနိုင်ခဲ့ပြီဖြစ်ပါတယ်။ တချို့သောသူတွေသာ လျှင် ဒီလိုမီးလျှံစမ်းသပ်မှုတွေကြားမှာ ရှင်သန်နိုင်ကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။

billg ဟာ ဒီလိုနည်းစနစ်နဲ့ စီမံခန့်ခွဲနေတာ ဖြစ်ပါတယ်။ သူ ဘယ်လောက်ပဲ မိုးပျံအောင်တော်နေတော်နေ များသောအားဖြင့်ကတော့ သူ့ရှေ့မှာ presentation လုပ်နေတဲ့လူပြောတာ မှန်သလား မှားသလား ခွဲခြားသိနိုင်စရာအကြောင်း လုံးဝမရှိပါဘူး။ သူက သိကြားမင်းမဟုတ် ဘူးလေ။ ဒီတော့ သူလုပ်တာကတော့ presentation လုပ်နေတုန်းမှာ ပစ်ချက်တစ်ချက်ပစ်ပြီး စမ်းသပ်ကြည့်တာပဲ။ ဒီတော့ ဘာကိုပဲ တင်ပြ တင်ပြ ဒီလိုစမ်းသပ်မှုမျိုး ခံရမယ်လို့ သိထားရတဲ့အလျောက် ကိုယ် လုပ်နေတဲ့အလုပ်၊ ကိုယ်တင်ပြမယ့်အကြောင်းအရာနဲ့ ပတ်သက်လို့ ထောင့်စေ့အောင် စဉ်းစားသွားရပါမယ်။ ဒီလိုတင်ပြမှုအတောအတွင်း မှာ မီးလျှံစမ်းသပ်မှုနဲ့ ကြုံလာရရင် လိုအပ်သလို ပြန်လည်ရင်ဆိုင် ဖြီးဖြန်းသင့်က ဖြီးဖြန်းလုပ်နိုင်ဖို့အတွက် ရေဒဏ်မီးဒဏ်ခံ ကိုယ်ရည် ကိုယ်သွေးမျိုး ရှိနေဖို့လိုတယ်။ ပြီးတော့ နောက်တစ်ခါ ကိုယ်က ဒီလို ယုံကြည်မှုကြီးစွာ အာဘောင်အာရင်းသန်သန်နဲ့ တင်ပြခဲ့တဲ့ဥစ္စာ ကို လက်တွေ့မှာ အမှန်တကယ်ဖြစ်ထွန်းလာအောင် ဒီထက် နှစ်ဆ မက အားထုတ်လုပ်ဆောင်ရပါမယ်။ ဒီတော့ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်မှာ အလုပ်လုပ်မယ်ဆိုရင် you had to be really tough. ဒေါင်ဒေါင်မာမှ ဖြစ်မယ်။

မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ရဲ့ ဒီလိုစီမံခန့်ခွဲမှုမှာ ပြဿနာနှစ်ရပ် ရှိလာ တယ်။

နံပါတ်တစ်ပြဿနာ။ သက်ဆိုင်ရာနယ်ပယ်မှာ အရမ်း တော်သော်ငြားလည်း နူးညံ့တဲ့ ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ

ဟာ ဒီလို ထိပ်တိုက်အနိုင်ကျင့်ခြင်းနဲ့ ရင်ဆိုင်ရတဲ့အခါ အလုပ်ခွင်မှာ မပျော်ပိုက်ကြတော့တာပါပဲ။ ကုမ္ပဏီအတွက် အများကြီး အကျိုးဆောင်ပေးနိုင်စွမ်း ရှိကြသော်ငြားလည်း ဒီလိုမျိုး အရှိန်တရဲရဲနဲ့ မီးလျှံဒဏ်ကို မခံနိုင်ကြတဲ့အတွက် မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ဟာ လူတော်တွေ ဆုံးရှုံးလက်လွှတ်ရတာရှိပါတယ်။

နံပါတ်နှစ်ပြဿနာ။ ဒီလို အနိုင်ကျင့်ဗိုလ်ကျခြင်း (bullying) လုပ်ရပ်ဟာ ထိပ်ကနေ အောက်ဆုံးအထိ အတုယူလုပ်ဆောင်ကြတဲ့ လုပ်ရပ်တစ်ခု ဖြစ်လာတယ်။ ကျောင်းပြီးလို့ အခုမှ အလုပ်ဝင်ခါစ ဝန်ထမ်းချာတိတ်တစ်ယောက်ဟာ billg လို ရိုင်းစိုင်းနိုင်သလောက် ရိုင်းစိုင်းအောင် ကြိုးစားခြင်းအားဖြင့် သူ့လိုပဲ ထူးချွန်သူဖြစ်လာမယ်။ သူ့လိုပဲ ချမ်းသာသူဖြစ်လာမယ်လို့ ထင်နေတာလောက် ရူးနှမ်းမိုက်မဲတဲ့အယူအဆ မရှိနိုင်ပါဘူး။

မိုက်ကရိုဆော့ဖ် တည်ထောင်ခါစ အစောပိုင်းကာလတွေမှာလည်း ဘီလ်ဂိတ်နဲ့ လက်တွဲအလုပ်လုပ်ရာမှာ အကောင်းဆုံးနည်းလမ်းကတော့ ကိုယ်မှန်တယ်ထင်ရာကို အသေအချာဆုပ်ကိုင်ထားပြီး သူ့ကို ပြန်အော်တဲ့နည်းဖြစ်တယ်လို့ ဆိုစမှတ်ရှိပါတယ်။ ဘီလ်ဂိတ်နဲ့ ပေါလ်အယ်လန် တို့နှစ်ယောက် မျက်နှာချင်းထိတော့မတတ်တစ်ယောက်မျက်နှာကို တစ်ယောက်ကြည့်ပြီး အပြန်အလှန် အော်ဟစ်ကြတဲ့အကြောင်းတွေဟာ ကုမ္ပဏီရဲ့ ပြောစမှတ်လက်ဆင့်ကမ်းပုံပြင်တွေ ဖြစ်သွားတယ်။ ဝန်ထမ်းတစ်ယောက် ပြန်ပြောပြတဲ့ စကားအရ

ဆိုရင် တစ်ခါက ရှစ်လွှာရုံးခန်းကနေ သူတို့နှစ်ယောက် အော်ဟစ် ရန်ဖြစ်လာကြတာ စကြိုတောက်လျှောက် အော်လာကြတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဒါကို မြေညီထပ်ကနေ ကြားရတယ်။ သူတို့နှစ်ယောက် ရှစ်လွှာခန်းမကြီးထဲ ရောက်တော့လည်း အော်ကြ ဟစ်ကြတုန်းပဲ။ သူတို့ ဓာတ်လှေကားထဲကို ဝင်သွားတော့မှ အသံက မကြားရတော့ဘဲ လူတွေလည်း နားအေးပါးအေး ရှိကြတော့တယ်။ အခုတော့ လုပ်စရာရှိတာကို စိတ်အေးလက်အေး လုပ်လို့ရပြီဆိုပြီး ဝန်ထမ်းတွေလည်း အလုပ်ဆက်လုပ်ကြတယ်။ ဒါနဲ့ ဘွားခနဲဆို မြေညီထပ် ဓာတ်လှေကားကနေ သူတို့နှစ်ယောက်ထွက်လာပြီး အော်နေဟစ်နေကြတာကို မြင်ရပါလေရော။ အဲဒီကနေ ကားရပ်နားတဲ့နေရာအထိ လျှောက်သွားကြပြီး၊ အဲဒီမှာ နာရီဝက်လောက် တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် နားပင်းလှမတတ် အော်ဟစ်ကြပြန်လေရော။ အဲသည်လောက်အထိ အော်ဟစ်ရန်ဖြစ်နိုင်ကြတယ်ဆိုတာ အံ့ဩဖွယ်ရာပါပဲ။ ဒါပေမဲ့ ခြိန်းနားချင်းတွေကတော့ ဒါကို မြင်ရဖန်များလို့ မအံ့ဩကြတော့ပါဘူး။

ဒီလို အော်ဟစ်ရန်ဖြစ် အလုပ်လုပ်ရတာဟာ အယ်လန်ကို တတိတိနဲ့ လုံးပါးပါးစေပါတယ်။ ဒါတွေကို သူခံနိုင်ရည်မရှိပါဘူး။ “ဒီလိုမျိုး ငါးနာရီဆက်တိုက် အော်ရတာမျိုး တစ်ခါလုပ်ပြီးလို့ အိမ်ပြန်သွားရင် နောက်ထပ် သုံးလေးရက်လောက် ပေါလ်ခမျာ ရုံးကို မလာနိုင်ရှာတော့ပါဘူး” ဒါတွေကို မျက်မြင်ကြုံခဲ့ရသူတစ်ယောက်က ပြန်ပြောပြပါတယ်။ “ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာအရ တကယ်ပဲ နှမ်းချိုသွားပါတယ်။” ၁၉၈၃ ခုနှစ်မှာ ပေါလ်အယ်လန် မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ကနေ

အငြိမ်းစားယူလိုက်ဖို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်ရတဲ့အကြောင်းရင်းက ဒါကြောင့်တော့ မဟုတ်ပါဘူး။ Hodgkin's disease ကို ခံစားနေရတဲ့ အယ်လန်ဟာ သူ့ဘဝမှာ ဦးစားပေးရမယ့်အရာတွေကို ပြန်လည်သုံးသပ်ပြီး သကာလ အနားယူဖို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်ရပါတယ်။

အဲသလို ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်မှုတွေက အယ်လန်ကို အားအင်ကုန်ခန်းစေတယ်။ ဝန်ထမ်းတွေကိုကျတော့ အလုပ်ကောင်းကောင်းလုပ်ဖို့ တွန်းအားပေးတယ်။ ဘီလ်ဂိတ်ကိုကျတော့ အားသစ်လောင်းဖွံ့ဖြိုးစေတယ်။ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်အကြောင်း စာရေးချင်လို့ ကုမ္ပဏီမှာ အရေခွံခြုံပြီး လပေါင်းများစွာ ဝင်အလုပ်လုပ်ခဲ့တဲ့ သတင်းစာသမားတစ်ယောက်က ဥက္ကဋ္ဌကြီးဘီလ်ဂိတ်ရဲ့ ဆောင်ရွက်ပုံ ဆောင်ရွက်ဟန်ကို အောက်ပါအတိုင်း ရေးခြယ်ခဲ့တယ်။

“ဘီလ်ဂိတ် ဒေါသပေါက်ကွဲတဲ့ အစည်းအဝေးပေါင်းများစွာကို ကျွန်တော်တက်ခဲ့ဖူးသော်ငြားလည်း အစည်းအဝေးခန်းအတွင်းရှိ ဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် သူ့ဒေါသကြောင့်ဖြစ်ရသည့် တုန်လှုပ်စိုးရွံ့မှုများ ဖုံးမနိုင်ဖိမရ ဖြစ်ကြရသည်ကို ယနေ့ထက်တိုင် ကျွန်တော်အံ့ဩဆဲပင်ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော့်အမြင်ကို ပြောရမည်ဆိုလျှင် သူ၏ ဒေါသ မုန်တိုင်းများမှာ တကယ်တော့ သရုပ်ဆောင်နေခြင်းမျှသာ ဖြစ်သည်။ အယောင်ဆောင်ဒေါသမုန်တိုင်းများသာ ဖြစ်လေသည်။ သူ၏ ထူးဆန်းသော ထိုအမျက်ဒေါသတို့မှာ ခလုတ်ဖြင့် ဖွင့်၍ပိတ်၍ရသလို အခုချက်ချင်းပေါက်ကွဲပြီး အခုချက်ချင်းပဲ ပျောက်သွားတတ်သည်။ အော်ကြီးဟစ်ကျယ်နဲ့ ငြင်းခုံမနေသောအခါများတွင် ဂိတ်သည် မလှုပ်

မယုက်ထိုင်ပြီး သူ့ရှေ့က စားပွဲခုံစောင်းကို မမှိတ်မသုန် ကြည့်နေပါလိမ့်မည်။ သူ့စိတ်ကတော့ အခုနလေးတင်က သူ့ကိုပြောလိုက်သော အကြောင်းအရာကို စူးစိုက်စဉ်းစားနေပါလိမ့်မည်။ တကယ်တော့ သူ၏ဒေါသမှာ အာဏာရှင် ဟစ်တလာလိုလူမျိုး၏ ဒေါသဆိုရမှာ ထက် တွေးခေါ်ရှင် ဆိုကရေးတီး၏ ဒေါသမျိုးသာလျှင် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသင့်လှသည်။ တစ်ဖက်သားကို စော်ကားလို ခြောက်လန့်လိုသော ကြောင့် ဖြစ်ရသော ဒေါသမျိုးမဟုတ်ဘဲ တွေးခေါ်ငြင်းခုံ အလုပ်လုပ်သည့် အခါ ရလဒ်ပိုကောင်းလာစေရန် ရည်ရွယ်ပုံရလေသည်။ အော်လိုက်ဟစ်လိုက်ဖြင့် အစည်းအဝေး၏ပထမပိုင်းကို ပြီးသွားသော အခါ အခုနက ဘာမှမဖြစ်ခဲ့သလိုပင် ဘီလိဂိတ်က 'Okay ... go ahead. 'ဟုတ်ပြီ ... ဆက်ပြော' ဟု တည်ငြိမ်စွာ ပြောတတ်ပြန်လေသည်။”

အယောင်ဆောင်တာပဲဖြစ်ဖြစ် တကယ့်ဒေါသပဲဖြစ်ဖြစ် ဘီလိဂိတ်ရဲ့ဒေါသကတော့ အလုပ်ကို တကယ်တွင်စေပါတယ်။ မျက်စိသူငယ် နားသူငယ်ဖြစ်ရတာပဲ ဝန်ထမ်းတွေကတော့ ဘီလိဂိတ်ကို အံ့ဩအထင်ကြီး ကြောက်ရွံ့ရပါတယ်။ “သူ့ကိုတင်ပြလာတာတွေကို နားထောင်ပြီး ဘာမေးခွန်းကို မေးရမလဲဆိုတာကို ဒက်ခနဲသိနိုင်တဲ့ လေဆာရောင်စဉ်လို စူးရှဇက်မြက်တဲ့ ဉာဏ်ရည်စွမ်းပကား သူ့မှာ ရှိတယ်” လို့ ကုမ္ပဏီရဲ့ vice president လုပ်ခဲ့ဖူးသူတစ်ယောက်က ပြောပြပါတယ်။

“သူ့ကို တင်ပြစရာရှိတာတွေကိုအားလုံး ကိုယ့်ဘက်က

အသေအချာ ပြင်ဆင်ပြီးသားဖြစ်နေပြီ။ ဒါပေမဲ့ တစ်နေရာလေး လောက်ပဲ ကိုယ့်စိတ်ထဲမှာ မသေချာလေးတာတွေ ရှိနေတယ့်ပေါ့လေ။ ဒါပေမဲ့ သူ့ကိုလည်း တင်ပြရော ဒက်ဆို သူက အဲဒါကို တန်းမြင်တော့ တာပဲ။ ကိုယ့်ကို အဲဒီအကြောင်း တန်းမေးတော့တာပါပဲ။ ပရိုဂရမ်တွေနဲ့ ပတ်သက်လာရင် ဘာမှမဟုတ်တဲ့ အသေးအမွှားလေးကအစ သူ သွားသိနေတတ်တယ်။ “သူ ဒါကို ဘယ်လိုလုပ်သိနေပါလိမ့်။ အဲဒီ လောက်ထိ နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် သိနေစရာအကြောင်းလည်း မမြင်ပါ လား” လို့ တွေးမိရပါတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် ဘယ်လိုဥစ္စာမျိုးလေး တွေလည်းဆိုတော့ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ကုမ္ပဏီအနေနဲ့ တစ်ခါမှ ပါဝင် ပတ်သက်လုပ်ဆောင်ခဲ့ဖူးခြင်းမရှိတဲ့ code လေးတွေ၊ နည်းပညာလေး တွေ။ အဲဒါကို သူက သွားသိနေတတ်တယ်။ အဲဒါကို ကိုယ်က သဘောပေါက်မနေဘူးဆိုရင် ခေါင်းကိုယမ်းပြပြီး နားမလည်ဘူးလို့ ဝန်ခံရုံကလွဲလို့ ကိုယ့်အနေနဲ့ ဘာမှမတတ်နိုင်ပါဘူး။”

မိုက်ကရိုဆော့ဖ်က ထိပ်ပိုင်းအမှုဆောင်အရာရှိ နောက် တစ်ယောက်က အခုလို ပြောပြတာရှိပါသေးတယ်။

“ဘီလ်ဂိတ်ဟာ သူ့ခွင်ကို သူကောင်းကောင်းသိတဲ့ အရူး တစ်မျိုးပဲ။ ထုတ်ကုန်နဲ့ပတ်သက်လို့ကတော့ ကျွန်တော်တို့အားလုံး ထက် သူက ပိုပြီးသိတယ်။ လူတွေ အစည်းအဝေးခန်းထဲကို ဝင်သွား ပြီးရင် ပြန်ထွက်လာတဲ့အခါ ချွေးတဒီးဒီးကျပြီး ပြန်ထွက်လာရဉာယ်။ အဲဒါ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ တင်ပြချက်ထဲမှာ အပြစ်အနာအဆာ ပါနေပြီဆိုရင် အဲဒါကို သူချက်ချင်း ဖမ်းဆုပ်မိပြီး တင်ပြချက်ကိုရော

ကိုယ့်ကိုပါ တစ်စစဖြစ်အောင် သောင်းကျန်းပစ်လိုက်ပါလိမ့်မယ်။ အံ့ဖွယ်သရဲ မယုံနိုင်စရာပဲ။”

တတိယတစ်ယောက်ကတော့ သိရမယ့် သတင်းအချက်အလက်တွေနဲ့ ပတ်သက်လာရင် အားလုံးကို သုံးကျုံးယူငင်မှတ်သားနိုင်ပြီး စုစည်းအသုံးချနိုင်တဲ့ ဘီလိဂိတ်ရဲ့ အရည်အသွေးကို ထောပနာပြုပါတယ်။ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ စကားအတိုင်းပြန်ပြောပြရမယ်ဆိုရင် ဘီလိဂိတ်ဟာ “ဒီစကြဝဠာကြီးထဲမှာရှိနေတဲ့ သတင်းအချက်အလက် ဗဟိုဌာနတွေထဲက တစ်ခုရဲ့ ဗဟိုချက်မ” ဖြစ်ပါသတဲ့။ မယုံနိုင်လောက်သော အမြန်နှုန်းနဲ့ ဘီလိဂိတ်ဟာ အကြောင်းအရာမျိုးစုံနဲ့ပတ်သက်တဲ့ အချက်အလက်ပေါင်းစုံကို ဝါးမျိုမှတ်သားပစ်လိုက်လေ့ရှိပါသတဲ့။ “သတင်းအချက်အလက် (information) တွေကိုသာ ပဏ္ဏာတော်တွေ အနေနဲ့ ယူဆရမယ်ဆိုရင် သူဟာ အဲဒီလက်ဆောင်ပဏ္ဏာတွေကို လက်ခံရယူနေတဲ့ ဧကရာဇ်ကြီး ကူဗလိုင်ခန်ပါပဲ။”

သူ့ရဲ့ စီမံခန့်ခွဲမှုပုံစံဟာ အဆိုးအမြင်ဘက်ကို အလေးကဲထားတယ်ဆိုတာကို ဘီလိဂိတ်ကိုယ်တိုင်လည်း ဝန်ခံပါတယ်။ “ကျွန်တော်တို့ လုပ်နေကျကတော့ ကြုံတွေ့ရသမျှတွေကို အသေအချာ တွက်ချက်စဉ်းစားမယ်။ ပြီးရင် ကျွန်တော်တို့ ဘာတွေမှားနေသလဲဆိုတာကို မြင်အောင်ကြည့်မယ်။ ပြီးရင် ဒါကို ထေမိအောင် ကျွန်တော်တို့အားလုံး အပတ်တကုတ် လုပ်ကြရမယ်။” လို့ သူကဆိုပါတယ်။ “ကျွန်တော်တို့ လုပ်နေတာ ဘာမှားနေသလဲဆိုတာကို ကြည့်တဲ့နေရာမှာ ကျွန်တော်တော်တော်လေး အားသန်တယ်လို့ ဆိုရပါမယ်။ အရင်တုန်းက အဆင်

တပြေနဲ့ အောင်မြင်ပြီးခဲ့တာတွေကို အရသာခံစဉ်းစားနေတဲ့အထဲမှာ ကျွန်တော်တို့မပါဘူး။” ဒါနဲ့ပတ်သက်လို့ နောက်တစ်နေရာမှာပြောတဲ့ အခါကျတော့ သူက ဒီလို တဲ့တိုးပြောပါတယ်။ “အဆင်တပြေနဲ့ ဖြစ်မလာတဲ့အပိုင်းတွေ၊ အမှားအယွင်းရှိနေတဲ့အပိုင်းတွေနဲ့ ပတ်သက် လာရင် ကျွန်တော်တို့ကိုယ်တိုင် တော်တော်ကို ကြမ်းတမ်းရိုင်းစိုင်း ပါတယ်” လို့ ဆိုသတဲ့။

(ဉာဏ်ရည်အရမ်းထက်တဲ့ ကွန်ပျူတာခရေဇီတစ်ယောက်လို့ ဆိုပင်ဆိုကြသော်ငြားလည်း ဘီလ်ဂိတ်ဟာ ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက် ရဲ့ ဆွဲဆောင်အားတွေ အများကြီး အားကောင်းကောင်းရှိနေသူ ဖြစ်ပါ တယ်။)

သူ့ရဲ့လက်အောက်ငယ်သားတွေထဲက တချို့ကတော့ ဘီလ်ဂိတ်ဆိုတဲ့ မီးတောင်ကြီး ပေါက်ကွဲတာနဲ့ ထပ်ကြုံရမှာကို ဒူးတုန် မတတ် ကြောက်ကြပေမယ့် သူ့ရဲ့နည်းဗျူဟာအသုံးဝင်ပုံကို နားလည် ကြရှာပါတယ်။

မကျေနပ် မပျော်ရွှင်နိုင်မှုကို ပြင်းထန်စွာ ဖွင့်ချတတ်တဲ့ ဘီလ်ဂိတ်ရဲ့အကျင့်ဟာ အလုပ်ပြီးမြောက်မှုကို ဘယ်လိုဖြစ်စေကြောင်း တစ်ယောက်သောငယ်သားက ဒီလိုဖော်ကျူးထားပါတယ်။

“ဉာဏ်ရည်အရမ်းထက်သော ကွန်ပျူတာခရေဇီတစ်ယောက် လို့ ဆိုပင်ဆိုကြသော်ငြားလည်း ဘီလ်ဂိတ်ဟာ ခေါင်းဆောင် တစ်ယောက်၏ ဆွဲဆောင်အား အလွန်ပင်ကြီးလှသူ ဖြစ်လေသည်။ ကျွန်တော်တို့ကိုယ်တိုင်က သူ့ကို စိတ်ကျေနပ်အောင် လုပ်ပေးချင်စိတ်

ပေါ်လာအောင် တကယ်ပင် လုပ်နိုင်သူဖြစ်လေသည်။ ဤအချက်မှာ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ကုမ္ပဏီ ကောင်းစွာအောင်မြင်လည်ပတ်နိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်းများထဲမှ တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ သူ့အနေနဲ့ စိတ်ကျေနပ်မှု မရှိဖြစ်နေပါက ယင်းအခြေအနေမှာ စိတ်ပျက်ဖွယ်ရာ အခြေအနေပါ တကားဟု ထင်ရတတ်စေလေသည်။ ဆိုလိုသည့်သဘောမှာ အနာဂတ် စိတ်ကူးအမြင်တစ်ခုခု (ဥပမာအားဖြင့် ကြီးကျယ်ခမ်းနား သမိုင်းဝင် မည်သည့်အရာတစ်ခုခု တည်ဆောက်ရေးလိုမျိုး) ဆီ သွားရမည့် လမ်းကြောင်းကို ကျွန်တော်ရောသူပါ အတူတူ သဘောပေါက်နေကြ ပါလျက်နှင့် ကျွန်တော်က တာဝန်မကျေ။ အပြစ်အနာအဆာပါနေ သည့် plan တစ်ခုခု၊ ပစ္စည်းတစ်ခုခု သူ့ဆီကို ကျွန်တော် ယူလာပြ သည်။ ထို့ကြောင့် သူ့စိတ်ပျက်ရသည်။ အလွန်စိတ်ပျက်ရသည်ပေါ့။ အဲသည်လိုပုံစံမျိုးပေါက်အောင် လုပ်တတ်သည်။ သည်တော့ ကျွန်တော်တို့မှာ အပြစ်ရှိသူတွေလို ခံစားကြရသည်။”

မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ရဲ့ အဆင့်မြင့်မန်နေဂျာတွေ၊ ပရိုဂရမ် မန်နေဂျာတွေကို နိစ္စရူဝ တွေဆုံညွှန်ကြားနေရတဲ့ ဘီလ်ဂိတ်က သူငယ်သား မန်နေဂျာတွေကို ကြိမ်းမောင်းတဲ့နေရာမှာသုံးတဲ့ လက်စွဲ စကား "That's the stupidest thing I've ever heard" အပြင် နောက်ထပ် နာမည်ကြီး လက်စွဲသုံးစကားတွေ ရှိပါသေးတယ်။ "Why don't you give up your options and join the Peace Corps?" ခင်ဗျားရထားတဲ့ ရှယ်ယာအခွင့် အရေးတွေကို စွန့်လွှတ်အလုပ်ထွက် ပြီးတော့ Peace Corps (အမေရိ ကန်ရဲ့ နိုင်ငံတကာ ငြိမ်းချမ်းရေး

အေဂျင်စီ)မှာ သွားလုပ်တော့လို့လည်း ခဏခဏ ပြောတတ်ပါတယ်။ လက်အောက်ငယ်သားတွေက အချိန်ဆွဲပြီး လုပ်နေတယ်လို့ထင်ရင် သူပြောတတ်တာကတော့ "Do you want me to do it over the weeked?" ဆိုတဲ့ စကားပါပဲ။ ဘာလဲ ... ခင်ဗျားက ဒီအလုပ်ကို ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်ပဲ စနေ-တနင်္ဂနွေ ရုံးဆက်တက်ပြီး လုပ်လိုက်စေချင်လို့လားဆိုပြီး ကွန့်တက်သေးတယ်လို့ အဆိုရှိတယ်။

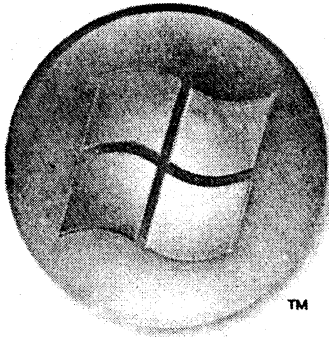
ဘီလ်ဂိတ်ရဲ့ စီမံခန့်ခွဲမှုနောက်ကွယ်က ဒဿနကို အနှစ်ချုပ်ရမယ်ဆိုရင်တော့ အောက်ပါ ကောက်နုတ်ချက်စကားက အင်မတန်မှ သင့်တော်ပါလိမ့်မယ်။

Your most unhappy customers are your greatest source of learning.

Bill Gates

မိမိရဲ့ ဝန်ဆောင်မှုကြောင့် စိတ်မကျေနပ်မှုအများဆုံးဖြစ်ရ
တဲ့ မိမိရဲ့ဖောက်သည်တွေဟာ မိမိအတွက် လေ့လာသင်ယူစရာ
အများဆုံးရနိုင်တဲ့ ရင်းမြစ်ဖြစ်တယ်။

ဘီလ်ဂိတ်

အခန်း (၃)

ဘီလ်ဂိတ်ဆောက်တဲ့
မိုက်ကရိုဆော့ဖ်

၁၉၈၄ ခုနှစ် တိုင်း(မ်) မဂ္ဂဇင်း မျက်နှာပုံးမှာ ဖော်ပြခြင်းခံရတဲ့ ဘီလ်ဂိတ်

အခန်း (၃)

ဘီလိဂိတ်ဆောက်တဲ့ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်

ဘီလိဂိတ်ဟာ အတန်းပညာရေးကို စွန့်ခွာပြီး MITS ကရတဲ့ ကန်ထရိုက်နဲ့ သူ့ရဲ့ လုပ်ငန်းဘဝကို စတော့မယ်လို့ ဆုံးဖြတ်တဲ့အချိန်မှာ သူ့ရဲ့ စိတ်သန္တာန်ထဲမှာ ဒီကွန်ပျူတာနယ်ပယ်ရဲ့ အနာဂတ် အလားအလာအတွက် စိတ်ကူးအာရုံ ရှိပြီးသားဖြစ်ရင် ဖြစ်ခဲ့ပါလိမ့်မယ်။ MITS ကန်ထရိုက်ကိုလည်း သူ့မှာရှိသမျှ စွမ်းအား လူအား ငွေအား အရင်းအမြစ်တွေအကုန်လုံး ပုံအော့ပြီး လုပ်ခဲ့ရတာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကွန်ပျူတာလောကဆိုတာ အဲဒီတုန်းက ဘာမှမဟုတ်သေးဘူး။

၁၉၇၄ ခုနှစ်မှာ ကျောင်းကထွက်ပြီး မိုက်ကရိုဆော့ဖ် ထောင်ကာ MITS အလုပ်ကို စလုပ်ခဲ့တယ်။ ၁၉၈၀ ပြည့်လွန်နှစ်တွေ

မှာ ဆော့ဖ်ဝဲတွေဆက်ရေးပြီး အသက်ဆက်လာတယ်။ ၁၉၈၀ ပြည့်လွန် အစောပိုင်းနှစ်တွေမှာ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်လုပ်နိုင်တာကတော့ ပြိုင်ဘက်တွေအားလုံးတွေ ခြေတစ်လှမ်းသာအောင် လုပ်ထားနိုင်တယ် ဆိုရုံကလွဲရင် သူ့ရဲ့အနာဂတ်အမြင် Vision ရှိရာ အခြေအနေကို ရောက်ဖို့ အချိန်တွေအများကြီး ယူရပါဦးမယ်။

၁၉၈၀ခုနှစ် ဇွန်လမှာ ဘီလ်ရဲ့သူငယ်ချင်း စတီးဗ် ဘောလ်မာ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ကိုရောက်လာပါတယ်။ လစာအနေနဲ့ တစ်နှစ်ကို ဒေါ်လာငါးသောင်းအပြင် ရောင်းရငွေပမာဏ တိုးတက်မှုကိုကြည့်ပြီး ကုမ္ပဏီရှယ်ယာရဲ့ ငါးရာခိုင်နှုန်းကနေ ဆယ်ရာခိုင်နှုန်း အထိရပါမယ်။ သူ့ရဲ့တာဝန်က ကုမ္ပဏီဥက္ကဋ္ဌ(ဘီလ်ဂိတ်)ရဲ့ လက်ထောက်အနေနဲ့ အကူအညီပေးဖို့ဖြစ်ပါတယ်။ သူရောက်ပြီးအကြာခင်မှာပဲ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ကို စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပုံစံကျကျနုနုပေါ်လာအောင် ပြောင်းလဲပစ်လိုက်တယ်။ ဘောလ်မာရဲ့အားနည်းချက်ကတော့ သူဟာ ဂိတ်ထက်တောင်ပိုပြီး ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင် တွန်းတွန်းတိုက်တိုက်နည်းနဲ့ အလုပ်လုပ်တတ်သူဖြစ်နေတာပါပဲ။ ဒါ့အပြင် ဂိတ်နဲ့မတူတဲ့အချက်က ဂိတ်က ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရအတေးအမှတ်ထားတတ်သူမဟုတ်ပေမယ့် သူကတော့ ဒီလိုအတေးအမှတ်တွေနဲ့ အလုပ်လုပ်တတ်သူဖြစ်နေတာပါပဲ။

၁၉၈၁ ခုနှစ်အထိ ကွန်ပျူတာဆိုတာ ဘာမှအရေးမပါတဲ့ ပစ္စည်းတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ကွန်ပျူတာမှာ မယ်မယ်ရရ အသုံးတန်ဖိုးရှိတယ်လို့ လူတွေက မမြင်ကြသေးဘူး။ ဝါသနာရှင်တွေအနေနဲ့

လေ့လာလိုက်စားကြတဲ့အရာ သာလျှင်ဖြစ်ပြီးတော့ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း သုံးအနေနဲ့ အလေးအနက် သဘောထားစရာ ဖြစ်တယ်လို့ မယူဆကြ သေးဘူး။ IBM ကုမ္ပဏီက တစ်ကိုယ်ရေသုံး ကွန်ပျူတာ (Personal Computer သို့မဟုတ် PC) တွေကို အင်နဲ့အားနဲ့ ထုတ်လုပ်ပြီး ဈေးကွက် ထဲကိုဝင်လာတဲ့အခါ ကျမှ ဒီကွန်ပျူတာဆိုတဲ့ လုပ်ငန်းနယ်ပယ်ကို လောက်လောက်လားလား အခန်းကဏ္ဍတစ်ခုအဖြစ် သဘောထား လာခဲ့ကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ IBM ရဲ့ PC တွေနဲ့အတူ (အတူဆိုတာ ထက် အဲဒီ PC တွေရဲ့အထဲမှာ) ဈေးကွက်မျက်နှာစာကို မြင်သာ ထင်သာရောက်သွားခဲ့တာကတော့ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ရဲ့ ကွန်ပျူတာ လည်ပတ်မှုစနစ် MS-DOS ဆော့ဖ်ဝဲပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလို နေရာရလာ တာဟာ ဆော့ဖ်ဝဲကိုယ်တိုင်ကလည်း သူ့အချိန် သူ့ကာလက ထိပ်တန်းအဆင့်ဖြစ်နေလို့ဆိုတာအပြင် ဘီလ်ဂိတ်ရဲ့ ဈေးကွက် ထိုးဖောက်ရေး နည်းဗျူဟာကြောင့်လည်း ဆိုနိုင်ပါတယ်။

မိုက်ကရိုဆော့ဖ်နဲ့ IBM တို့ရဲ့ ဇာတ်လမ်းက ဒီလိုပါ။ ၁၉၈၀ ခုနှစ်မှာ IBM ဟာ သူထုတ်လုပ်တော့မယ့် IBM PC အတွက် မိုက်ကရို ဆော့ဖ်ဝဲရောင်းနေတဲ့ BASIC ကွန်ပျူတာ ဘာသာစကားကို စိတ်ဝင်စား တဲ့အတွက် ချဉ်းကပ်မှုလုပ်ပါတယ်။ IBM ရဲ့ ကိုယ်စားလှယ်တွေက သူတို့ကွန်ပျူတာအတွက် operating system တစ်ခုလိုတယ်ဆိုပြီး ဘီလ်ဂိတ်ကို တီးခေါက်ကြည့်ပါတယ်။ ဘီလ်ဂိတ်က အဲဒါတော့ ကျွန်တော်တို့ဆီမှာမရှိဘူး။ Digital Research (DRI) ကို သွားမေးကြည့် ပါလို့ ညွှန်လိုက်တယ်။ DRI ဟာ အဲဒီတုန်းက အသုံးတွင်ကျယ်တဲ့

CP/M ကွန်ပျူတာလည်ပတ်မှုစနစ်ကို ထုတ်လုပ်ရောင်းချသူ ဖြစ်ပါတယ်။ အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် IBM နဲ့ DRI တို့ရဲ့ ဆွေးနွေးမှုဟာ အဆင်မပြေဖြစ်သွားပြီးတော့ ထပ်ဆင့်သုံးစွဲခွင့်လိုင်စင်စာချုပ် ချုပ်ဆိုတဲ့ အဆင့်ကို မရောက်လိုက်နိုင်ခဲ့ဘူး။ ဘီလ်ဂိတ်နဲ့ IBM ရဲ့ ကိုယ်စားလှယ် Jack Sams တို့ နောက်တစ်ကြိမ် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုလုပ်တဲ့အခါ DRI နဲ့ အဆင်မပြေတဲ့အကြောင်းကို ပြောပြပြီး၊ ဘီလ်ဂိတ်အနေနဲ့ သင့်တော်တဲ့ operating system တစ်ခုခု ရှာပေးဖို့ (သို့) လုပ်ပေးဖို့ တိုက်တွန်းတယ်။ သူ့မှာတော့ operating system မရှိဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဘီလ်ဂိတ်ဟာ ဘယ်မှာသွားရှာရင် ရနိုင်မလဲဆိုတာကို သိနေတယ်။ သူ့ရဲ့ မွေးဇာတိ ဆီယက်တဲမြို့မှာ Seattle Computer Products ဆိုတဲ့ ကုမ္ပဏီသေးသေးလေးတစ်ခု ရှိတယ်။ သူတို့မှာ QDOS (တစ်နည်းအားဖြင့်) Quick and Dirty Operating System လို့ခေါ်တဲ့ ကွန်ပျူတာလည်ပတ်မှုစနစ်တစ်ခု ရှိနေတယ်။ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်က Seattle Computer ကို စကားသွားပြောပြီး QDOS ရဲ့ တစ်ဦးတည်းမူပိုင် ဖြန့်ချိသူ အခွင့်အရေးကို သွားဝယ်လိုက်တယ်။ နောက်ပိုင်းကျရင် အလုံးစုံမူပိုင်ခွင့် ဝယ်လိုက်တယ်။ ဒါပေမဲ့ အရောင်းအဝယ်လုပ်နေစဉ် ကာလမှာ သူတို့ဆီကတစ်ဆင့် ပြန်ဝယ်မယ့်သူအဖြစ် IBM ရှိနေပြီဆိုတာကို လေသံတောင် မဟာခဲ့ဘူး။ အဲဒီဆော့ဖ်ဝဲကို IBM ရဲ့ PC နဲ့ ကိုက်ညီမှုရှိအောင် မွမ်းမံမှုတွေလုပ်ပြီးတဲ့အခါ နာမည်ကိုလည်း ပြောင်းလဲသန့်စင်ပစ်လိုက်တယ်။ Dirty ဆိုတဲ့စကားလုံးကို Disk ဆိုတဲ့ စကားလုံးနဲ့ အစားထိုးလိုက်ပြီး အဲဒီဆော့ဖ်ဝဲ၏ အမည်ဟာ MS-DOS

(Microsoft — Disk Operating System) ဖြစ်လာတယ်။ Seattle Computer ဆီက အဲဒီဆော့ဖ်ဝဲကို ဒေါ်လာ ခုနစ်သောင်းငါးထောင်နဲ့ အပြတ်ဝယ်ယူမွမ်းမံပြီးနောက် IBM ကို လိုင်စင်ပြန်ချပေးလိုက်တယ်။ လိုင်စင်ပြန်ချပေးတဲ့ စာချုပ်ရဲ့ အသေးစိတ်အချက်အလက်တွေကို တစ်ခါမှ ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့ခြင်းမရှိခဲ့ပေမယ့် ခိုင်ကြေးအနေနဲ့ ဒေါ်လာသိန်းပေါင်းများစွာ IBM က ကြိုတင်ငွေထုတ်ပေးခဲ့တယ်လို့ ယူဆဖွယ်ရာရှိပါတယ်။ (အဲဒီအရောင်းအဝယ်မှာ MS-DOS အပြင် မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ရဲ့ BASIC နဲ့ အခြားဘာသာစကားတွေကိုပါ တစ်စုတစ်စည်းတည်း ရောင်းချတာဖြစ်တဲ့အတွက် DOS ကြောင့် ရလိုက်တဲ့ ဝင်ငွေပမာဏကို အသေအချာပြောဖို့ ခက်သွားစေတယ်။ ဒါလည်း ဘီလ်ဂိတ်ရဲ့ ပရိယာယ်တစ်ခုနေမှာပါ။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ နောင်တစ်ချိန်မှာ Seattle Computer က သူတို့ကို မိုက်ကရိုဆော့ဖ်က နှစ်ပေါက်တစ်ပေါက်ရိုက်ခဲ့တာပါဆိုပြီး တရားစွဲတာ ဖြစ်လာတယ်။ ဒါတွေကို ကြိုမြင်တဲ့ ဘီလ်ဂိတ်က ကြိုတင်စီမံ လုပ်ဆောင်တာလည်း ဖြစ်ရင်ဖြစ်မှာပေါ့။)

ဒါပေမဲ့ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်နဲ့ IBM တို့ ချုပ်ဆိုတဲ့ အရောင်း အဝယ်စာချုပ်မှာ ငွေရေးကြေးရေး (ဈေးနှုန်း)က လုံးဝကို အဓိက မဟုတ်တဲ့ အစိတ်အပိုင်းပါပဲ။ IBM က DOS ကိုရတယ်ဆိုတာ လုံးဝ အပြတ်ရသွားတာ မဟုတ်ဘူး။ အဲဒီ DOS စနစ်ကို အခြားကွန်ပျူတာ ထုတ်လုပ်သူတွေထံ ရောင်းချခွင့်ကို မိုက်ကရိုဆော့ဖ်က ကိုင်ထားတယ်။ မပေးဘူး။ ဒီအကြောင်းကို ဘီလ်ဂိတ်က နောက်ပိုင်းမှာ ဒီလိုရှင်းပြ ခဲ့ပါတယ်။

“MS-DOS ကို ကျွန်တော်တို့နဲ့အပြိုင် IBM ကလည်း တခြား ကွန်ပျူတာ ထုတ်လုပ်သူတွေကို ထပ်ဆင့်မရောင်းချနိုင်အောင် တားမြစ် ရတဲ့အပိုင်းဟာ နှစ်ဦးနှစ်ဖက် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှုမှာ အဓိကသော့ချက် အပိုင်း ဖြစ်ပါတယ်။ တစ်ဆင့်လိုင်စင်ချပေးတာကို ကျွန်တော်တို့ကပဲ ကိုင်ထားဖို့ လုံးဝအလိုရှိတယ်။ ဒီတော့ ဈေးနှုန်းကိုလည်း တော်တော် ကို ချပြီးရောင်းပေးတယ်။ အဓိကကတော့ လူသုံးများ တွင်ကျယ်သွား စေဖို့ ရည်ရွယ်တယ်။ IBM က ပစ္စည်းအမျိုးအစားကောင်းကောင်းတစ်ခု ထုတ်လုပ်လိုက်ပြီဆိုရင် တခြားကုမ္ပဏီတွေကလည်း အဲဒါမျိုးဆင်တူ ပုံစံပွားပြီး နောက်ကလိုက်ထုတ်ကြမယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်သိနေပြီးသား ပါ။ ဒီတော့ နောက်ကလိုက်ထုတ်တဲ့လူတွေကိုပါ ကျွန်တော်တို့ ရောင်းပေးနိုင်မှ ဖြစ်မယ်ဆိုတဲ့အချက်ကိုသိဖို့ ဒုံးပျံသိပ္ပံပညာရှင် ဖြစ်နေ စရာ မလိုပါဘူး။ နှစ်နဲ့နှစ် ပေါင်းပေးရသလို ရှင်းနေတဲ့ကိစ္စပဲ ဖြစ်ပါ တယ်။ DOS နဲ့ ငွေရှာမယ်ဆိုရင် IBM ကနေ ရှာလို့ရမှာ မဟုတ်ဘူး။ နောက်မှရောင်းရတဲ့ လူတွေဆီကနေ ရှာရမယ်ဆိုတာကို ကျွန်တော်တို့ သိနေပြီးသား ဖြစ်ပါတယ်။”

အခြေအနေတွေက ဘီလ်ဂိတ်ထင်ထားတဲ့အတိုင်း ဖြစ်လာ ပါတယ်။ သူတို့ရဲ့ကွန်ပျူတာတွေနဲ့ ကိုက်ညီတဲ့ ထပ်ဆင့်အံသုံးချ ဆော့ဖ်ဝဲတွေ သူများတွေက များများထုတ်လုပ်လာကြဖို့ မျှော်လင့်ပြီး သကာလ IBM ဟာ Open Architecture လို့ခေါ်တဲ့ ထပ်ဆင့်တစ်ဆင့် ဖို့ လမ်းဖွင့်ပေးတဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံနဲ့ သူတို့ရဲ့ PC တွေကို ဈေးကွက်တင်လိုက် ပါတယ်။ ဒီလို Open Architecture စနစ်မှာ ကွန်ပျူတာရဲ့ CPU

(Control Processing Unit) ရဲ့ ပင်မစနစ်မှာ အခြားထပ်ဆင့်ပစ္စည်းတွေ တပ်လိုက် တပ်လို့ရအောင် လမ်းကြောင်းဖွင့်ပေးထားတဲ့စနစ် ဖြစ်ပါတယ်။ မူရင်းပင်မစနစ်ရဲ့ အကြောင်းအချက်တွေကို အများသိအောင် ထုတ်ပြန်ပေးထားတာကြောင့် တခြားကုမ္ပဏီတစ်ခုခုက ထပ်ဆင့် အမာထည်ပစ္စည်းတစ်ခုခု ထုတ်လုပ်မယ်ဆိုရင်လည်း လွယ်ကူသွားစေပါတယ်။

ဒီ Open Architecture စနစ်ရဲ့ ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးကတော့ ဒီကွန်ပျူတာစနစ်ကြီးတစ်ခုလုံးကို တခြားကုမ္ပဏီတွေက ပုံစံဆင်တူ ပွားယူထုတ်လုပ်လာကြခြင်းပါပဲ။ Compaq ကုမ္ပဏီလို အိုင်ဘီအမ်ရဲ့ နောက်ကလိုက်ထုတ်တဲ့ ထုတ်လုပ်သူတွေဟာ လက်ဦးတီထွင်သူတွေ ထက် ပိုကောင်း ပိုညက်ညောတဲ့ ကွန်ပျူတာတွေ ထုတ်လာကြတယ်။ နောက်ဆုံးမှာတော့ ဈေးကွက်ထဲမှာ နောက်ကလိုက်လုပ်ကြသူတွေက လက်ဦးတီထွင်သူကို ကျော်ဖြတ်သွားတဲ့အခြေအနေ ဖြစ်သွားတယ်။ နောက်မှလိုက်ပွားတဲ့ ကုမ္ပဏီတွေအနေနဲ့လည်း ကွန်ပျူတာရဲ့ အတွင်း သား ဆော့ဖ်ဝဲကို သူတို့ကိုယ်တိုင် ဖန်တီးထုတ်လုပ်မယ်ဆိုရင်လည်း ရတာပေါ့။ ဒါပေမဲ့ သူတို့လည်း IBM က စဦးစားသလိုပဲ စဦးစားလာ ကြတယ်။ ကိုယ့်ဘာသာကိုယ်ဖန်တီးနေရင် ပိုက်ဆံကုန်တယ်။ အရံ သင့် ရှိနေပြီးသား MS-DOS ကို ဝယ်ယူလို့လိုက်တာက ဈေးသက်သာ တယ်ပေါ့။ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ကလည်း တခြားဆော့ဖ်ဝဲကုမ္ပဏီတွေအနေ နဲ့ Operating System နဲ့ ပတ်သက်လာရင် လုံးဝကို အနားမကပ်နိုင် အောင် ဈေးလျှော့ထားတော့ ဘယ်သူမှ သူတို့လောက် လျှော့မပေးနိုင်

တဲ့အတွက် မိုက်ကရိုဆော့ဖ်က လုံးဝအုပ်စီးထားနိုင်လိုက်တယ်။
 ဈေးလျှော့ပေးဖို့ဆိုတာလည်း လွယ်လွယ်လေးပဲလေ။ ဘာမှ စရိတ်
 ထပ်ကုန်နေစရာမှမရှိတာ။ ရေးပြီးသားဆော့ဖ်ဝဲကိုး။ အမြတ်နည်းနည်း
 နဲ့ အရောင်းများများရအောင်လုပ်ခြင်းအားဖြင့် ငွေရေးကြေးရေးအရ
 ကောင်းစွာအကျိုးခံစားရပါတယ်။ နောက်တစ်ခုက ဒါတွေရဲ့အကျိုး
 ဆက်အနေနဲ့ MS-DOS ဟာ ဒီကွန်ပျူတာနယ်ပယ်ကြီးတစ်ခုလုံး
 အတွက် စံအနေနဲ့သုံးရတဲ့ Operating System ဖြစ်လာခဲ့တယ်။
 စံကလည်း ဒါပဲ။ ကွန်ပျူတာတိုင်းလိုလိုသုံးတာလည်း ဒါပဲ။

DOS ရဲ့ အသုံးတွင်ကျယ်မှုဖြစ်စဉ်ကို အကြီးကျယ်ဆုံး
 လာရောက်ဟန့်တားတဲ့ အတားအဆီးတစ်ခုကတော့ Apple ကုမ္ပဏီက
 ထုတ်တဲ့ Macintosh ကွန်ပျူတာတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ Macintosh ဟာ
 DOS ထက် ပိုပြီးစိတ်ကူးစိတ်သန်းကောင်းတယ်။ လှပတယ်။ အသုံးရ
 လွယ်ကူတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ မကြွင်တော့ရှုံ့ကွန်ပျူတာမှာ
 GUI လို့ခေါ်တဲ့ graphical user interface (ဂရပ်ဖစ်ပုံသုံး ကွန်ပျူတာ
 မျက်နှာပြင်စနစ်) သုံးထားတာကိုး။ (GUI ကို ဂူအီလို့ အသံထွက်
 ဖတ်ကြတယ်။) DOS စနစ်မှာဆိုရင် စာလုံးတွေရိုက်ပြီး လုပ်ချင်တာကို
 ခိုင်းရတာဆိုတော့ နားလည်ဖို့ခက်တယ်။ လုပ်ဆောင်ဖို့ မလွယ်ဘူး။
 မှားတာပြုတာတို့က အမြဲဖြစ်တယ်။ မကြွင်တော့ရှုံ့ရဲ့ GUI စနစ်မှာ
 မျက်နှာပြင်ပေါ်မှာ icon လို့ခေါ်တို့ ပုံသေးသေးလေးတွေပါပြီး အဲဒါကို
 mouse လို့ခေါ်တဲ့ ကိရိယာနဲ့ click လုပ်ပြီး ကွန်ပျူတာကို ဘာလုပ်ပါ
 ဦးလို့ အမိန့်ပေးရုံပါပဲ။ Apple ကုမ္ပဏီကို ပူးတွဲထူထောင်သူနဲ့ ကုမ္ပဏီ

ရဲ့ သော့ချက်နည်းပညာရှင်ဖြစ်သူ Steve Jobs က မက္ကင်းတော့ရှ် ကွန်ပျူတာသာလျှင် အနာဂတ်ရဲ့ လှိုင်းတံပိုးဖြစ်တယ်လို့ ဟစ်ကြွေးပါတယ်။ Super Bowl ဘောလုံးပြိုင်ပွဲမှာ Apple က ထူးခြားဆန်းသစ်စွာ မက္ကင်းတော့ရှ်ကို အကြီးအကျယ် ဒီလိုကြော်ငြာခဲ့တယ်။ သူတို့ရဲ့ ကြော်ငြာဆိုင်ခင်းဘုတ်ကြီးပေါ်မှာ အကြောက်အရှံ့ကင်းတဲ့ အမျိုးသမီး စစ်သည်တော်တစ်ဦးဟာ စီးပွားရေးလောကအာဏာရှင် စိုးစံရာခံတပ်ကြီး (ဆိုလိုတာကတော့ IBM ပေါ့) ကို ရဲဝံ့စွန့်စားစွာ တိုက်ခိုက်နေတဲ့ ပုံနဲ့ ဖော်ကျူးထားတယ်။

Steve Jobs ပြောသလို GUI တွေသာလျှင် အနာဂတ်လှိုင်းတံပိုး ဖြစ်လာတယ်ဆိုတာ အမှန်ပါပဲ။ (ဒီနေ့ ကျွန်တော်တို့သုံးနေတဲ့ ကွန်ပျူတာတွေအကုန်လုံးမှာ GUI တွေနဲ့ချည်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။) ဒါပေမဲ့ ဇာတ်လမ်းအဆုံးမှာဖြစ်လာတာက Jobs ခင်းလာတဲ့လမ်းကြောင်းအတိုင်း မဟုတ်ဘဲ ဘီလ်ဂိတ်ကပဲ မောင်ပိုင်စီးသွားတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီတုန်းကအခြေအနေကို ပြန်ကောက်ရရင် DOS ဟာ Operating System တွေအားလုံးရဲ့ ဆရာကြီးဖြစ်ပါတယ်။ သို့ပေသော်ငြားလည်း ဘီလ်ဂိတ်ဟာ မိုက်ကရိုဆော့ဖ် ထပ်ဆင့်တပ်ဆင်သုံးရတဲ့ application ဆော့ဖ်ဝဲတွေဘက် ဦးလှည့်မောင်းနှင်စေပြန်တယ်။ ဘာပဲပြောပြော ဒီလမ်းကြောင်းမှာ ကုမ္ပဏီရဲ့ မူလဘူတ ကျွမ်းကျင်မှုနယ်ပယ်ကို ပြန်ရောက်လာစေခဲ့တယ်။ မိုက်ကရိုဆော့ဖ် နုစဉ်က ခြေကုပ်ယူခဲ့တဲ့နယ်ပယ်ဟာ ကွန်ပျူတာသုံးစွဲသူတွေအတွက် စားသုံးကုန်ပစ္စည်းဖြစ်တဲ့ ဆော့ဖ်ဝဲထုတ်လုပ်ရေးပဲ မဟုတ်ပါလား။ ကွန်ပျူ

တာလောကရဲ့ ရှေးဦးပိုင်းကာလမှာ ကွန်ပျူတာကို (လက်ပေါက်ကပ်စွာ နဲ့) ခိုင်းစေအသုံးချနိုင်ဖို့အတွက် သုံးစွဲသူတွေဟာ BASICနဲ့ အခြားသော ကွန်ပျူတာဘာသာစကားတွေကို ကိုင်စွဲအသုံးပြုခဲ့ရတယ်။ အခု အနေအခါမှာ ပိုပြီးကြီးမားကျယ်ပြန့်လာတဲ့ (အရင်စားသုံးသူတွေ လောက် ကျွမ်းကျင်မှုမရှိသူတွေရဲ့) ဈေးကွက်က PCကွန်ပျူတာကို လက်လှမ်းကြိုဆိုလာကြတယ်။ မကြွင်းတော့ရှ်ကွန်ပျူတာနဲ့ အတူ တွဲသုံးနိုင်ဖို့ စာရင်းအင်းကိန်းဂဏန်းအတွက် spreadsheet ဆော့ဖ်ဝဲတွေ၊ စာစီစာရိုက်အတွက် word processor ဆော့ဖ်ဝဲတွေ၊ ပြီးတော့ လက်တွေ့လောကရဲ့ လိုအပ်ချက်တွေကို ဖြည့်ဆည်းပေးမယ့် တခြား ဆော့ဖ်ဝဲတွေ အများကြီးလိုအပ်လာတယ်။ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်က ဒီနယ်ပယ်ထဲကို ပြန်သွားတယ်ဆိုတာ ကိုယ်ကျွမ်းကျင်ရာ ကိုယ်လုပ် တယ်ဆိုတာအပြင် နောက်အကြောင်းရင်းတစ်ခုကတော့ ငွေနှောက်ကို လိုက်တာပဲဖြစ်ပါတယ်။ Software Arts ကုမ္ပဏီကထုတ်တဲ့ Visicalc စာရင်းအင်းပရိုဂရမ်နဲ့ Micro Pro ကုမ္ပဏီတို့ကထုတ်တဲ့ Wordstar စာစီစာရိုက်တို့ဟာ သက်ဆိုင်ရာကုမ္ပဏီတွေအတွက် ငွေတွေဝင်လာမစဲ တသံသ့ဖြစ်နေကြတဲ့ အခြေအနေမှာ ဘီလ်ဂိတ်ကလည်း ဒီအတိုင်း လက်ပိုက်ထိုင်မကြည့်နေနိုင်ပါဘူး။ ငါးပွက်ရာ ငါးစာချတယ်ပဲဆိုဆို မြက်မြက်ကလေးရမယ့်အလုပ်တွေလည်း လုပ်ရမှာပဲမဟုတ်ပါလား။

၁၉၈၂ ခုနှစ်မှာ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ဟာ သူ့ရဲ့ ကိုယ်ပိုင်စာရင်း အင်း ဆော့ဖ်ဝဲဖြစ်တဲ့ Multiplan ကို ထုတ်လုပ်ဖြန့်ချိလိုက်ပါတယ်။ ပြီးတော့ ၁၉၈၄ နှစ်ဦးပိုင်းမှာ အဲဒီဆော့ဖ်ဝဲကို ပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်

အောင် ပြုပြင်ပြီး ထပ်ထုတ်ပြန်တယ်။ ကံမကောင်းချင်တော့ စာရင်းအင်း ပရိုဂရမ်တွေ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာကြတဲ့ နှုန်းထားဟာ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်လိုက်နိုင်တဲ့ အရှိန်ထက် ပိုမြန်နေတယ်။ Lotus ကုမ္ပဏီက ထုတ်တဲ့ 1-2-3 ပရိုဂရမ်ဟာ စာရင်းအင်းပရိုဂရမ်တွေထဲမှာ ထိပ်ဆုံးကို ရောက်သွားပြီးတော့ Lotus ကုမ္ပဏီကိုလည်း ဆော့ဖ်ဝဲထုတ်လုပ်တဲ့ ကုမ္ပဏီတွေထဲမှာ နံပါတ်တစ်နေရာကိုရောက်အောင် ဆွဲတင်လိုက်ပါတယ်။

မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ရဲ့ Word စာစီစာရိုက်ပရိုဂရမ်လည်း အလားတူ အခြေအနေနဲ့ ကြုံရပါတယ်။ Word ကို မြန်စေကောင်းစေဆိုတဲ့ ဂုဏ်ရည်တွေရှိအောင် လုပ်ထားတဲ့အပြင် ဈေးကွက်ဖော်ဆောင်ရေးလျှပ်တစ်ပြက်နည်းဗျူဟာတွေ ဆုံးပေမယ့်လို့ အရောင်းပမာဏက တအိအိနဲ့ပဲ သွားနေခဲ့တယ်။ Word ပရိုဂရမ်ရဲ့ သရုပ်ပြ diskett တွေကို PC Word မဂ္ဂဇင်းနဲ့ အုပ်ရေတစ်သိန်းမှာ ညှပ်ထည့်ပြီး ကြော်ငြာခဲ့ပေမယ့်လည်း တာထွက်မှာ အခြေမလှခဲ့ပါဘူး။ ဈေးကွက်ရဲ့ ထိပ်ဆုံးမှာရှိနေတဲ့ Wordstar ပရိုဂရမ်ကို မိုက်ကရိုဆော့ဖ် Word က မကျော်ဖြတ်နိုင်ဘဲ မျှော်လင့်မထားတဲ့ ချောင်ကြိုချောင်ကြား Utah ပြည်နယ်ကလာတဲ့ Word Perfect ပရိုဂရမ်ကပဲ ကျော်တက်ပြီးတော့ ထိပ်ဆုံးကို ရောက်သွားခဲ့တယ်။

ဒါပေမဲ့ တစ်ဖက်ကကြည့်ရင် ပြိုင်ဘက်ကုမ္ပဏီတွေရဲ့ အောင်မြင်မှုဟာ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ရဲ့ အောင်မြင်မှုကို ပံ့ပိုးပေးနေကြတာပါပဲ။ တစ်ကိုယ်ရည်သုံးကွန်ပျူတာ PC ဈေးကွက် (တကယ်တော့

လူတွေက PCကွန်ပျူတာကို တစ်ကိုယ်ရည်သုံးမဟုတ်ဘဲ လုပ်ငန်းသုံးအတွက် ဝယ်ယူတပ်ဆင်နေကြတာသာ ဖြစ်ပါတယ်။) ရဲ့ ဇာစ်ရိုးကို ကြီးထွားလာမှုဟာ မြန်ကောင်းသုံးလွယ်အကျိုးရှိတဲ့ ထပ်ဆင့်တပ်ဆင်သုံး ဆော့ဖ်ဝဲ (application software) တွေ များများပေါ်လာလို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ကွန်ပျူတာဆိုတာ အသုံးတည့်မှန်း လူတွေသိလေလေ ကွန်ပျူတာတွေ ပိုရောင်းရလေ ဖြစ်ပါတယ်။ ကွန်ပျူတာတွေ ပိုရောင်းရလေ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ရဲ့ Operating System MS-DOS ပိုရောင်းရလေလေ ဖြစ်ပါတယ်။ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ရဲ့ application ဆော့ဖ်ဝဲတွေ ထိပ်တန်းမရောက်ကြပေမယ့် MS-DOS နဲ့တင် စီးပွားဖြစ်နေပါတယ်။

မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ကလည်း သူ့ရဲ့ MS-DOS ကို ကောင်းသထက်ကောင်းလာအောင် အမြဲတမ်း ပြုပြင်လာခဲ့ပါရဲ့။ ဒါပေမဲ့ မကြာခင်တော့ ကွန်ပျူတာပေါ်လာတော့ မကြာခင်တော့ရှိဟာ လူပြိန်းတွေအတွက် သုံးရလွယ်တဲ့အတွက် ရွှေကွန်ပျူတာ ဖြစ်လာပါတယ်။ ဒီ အလှည့်အပြောင်းမှာ MS-DOS ဟာ တော်တော်ကို ခံစားရပါတယ်။ ဘီလ်ဂိတ်ကလည်း MS-DOS ရဲ့ တိကျသေသပ်စွာ လုပ်ဆောင်မှု၊ စွမ်းအားကောင်းမှု စတာတွေကို အာဘောင်အာရင်းသန်သန်နဲ့ ခုခံပြောဆိုပါသေးတယ်။ ဒါပေမဲ့ တစ်ဖက်ကျတော့ သူ့ကုမ္ပဏီကို မကြာခင်တော့ရှိလို ဂရစ်ဖစ်မျက်နှာပြင်စနစ်•GUI ထုတ်လုပ်နိုင်ဖို့ အလုပ်လုပ်နိုင်ထားပါတယ်။

ဒီအလှည့်အပြောင်းမှာ ဘီလ်ဂိတ်ဟာ လှပကျွမ်းကျင်ထက်မြက် (ကောက်ကျစ်)စွာနဲ့ အကွက်တွေ ရွှေ့သွားပါတယ်။ သူ့ရဲ့

ကစားကွက်ကြောင့် ပြိုင်ဘက်ကုမ္ပဏီတွေကို များစွာဒေါသထွက်စေခဲ့ပြီး၊ 'Vaporware' ဆိုတဲ့ စကားလုံးတစ်လုံးအသစ် ပေါ်ထွန်းလာခဲ့ရတယ်။ တကယ်တော့ ကွန်ပျူတာလောကမှာ Gorden Moore ရဲ့ ဥပဒေသဆိုတာ ဖော်ထုတ်နိုင်ပြီးကတည်းက ကွန်ပျူတာဝယ်မယ့်သူတွေဟာ သူတို့ရဲ့ဝယ်ယူမှုကို ဆိုင်းကြည့်ထားချင်တဲ့သဘောက ရှိလာခဲ့တာပါ။ Gorden Moore က ၁၈-လကြာပြီးတိုင်းမှာ ကွန်ပျူတာတစ်လုံးချင်းမှာ ထည့်သွင်းနိုင်တဲ့ ထရန်စစ္စတာတွေရဲ့ အရေအတွက် နှစ်ဆတိုးလာလိမ့်မယ်လို့ ဟောကိန်းထုတ်ခဲ့တယ်။ ဒီဥပဒေသရဲ့ နောက်ဆက်တွဲစည်းမျဉ်းကတော့ နှစ်တွေကြာလာလေ ကွန်ပျူတာရဲ့ စွမ်းပကား မြင့်လာလေဖြစ်ပြီး ကွန်ပျူတာတစ်လုံးချင်းရဲ့ ဈေးနှုန်းတွေလည်း ကျဆင်းလာမယ်ဆိုတာပါပဲ။ ဟေ့ ... နောက်ခြောက်လလောက် စောင့်လိုက်၊ ပိုကောင်းတဲ့ကွန်ပျူတာကို ပိုသက်သာတဲ့ဈေးနှုန်းနဲ့ ရမယ်ဆိုတာမျိုးပေါ့။ ဒီလိုဖြစ်လာတဲ့ စားသုံးသူတွေရဲ့ စိတ်အထားအသိုကို ကွန်ပျူတာအမာထည် ထုတ်လုပ်သူတွေကရော အပျော့ထည်ထုတ်လုပ်သူတွေကပါ ကောင်းကောင်းအသုံးချတတ်ကြပါတယ်။ ကုမ္ပဏီတွေဟာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ကုမ္ပဏီက ဘယ်လိုအရည်အသွေးကောင်းတဲ့ ကုန်ပစ္စည်းကဖြင့် မကြာမီဖြန့်ချိပါတော့မယ်ခင်ဗျားဆိုပြီး သက်ဆိုင်ရာထုတ်ကုန်ကဖြင့် မရှိသေးဘူး၊ ကြော်ငြာတာက အရင်ဆိုတဲ့ နည်းဗျူဟာကို ကျင့်သုံးလာကြတယ်။ ဒီလိုနည်းအားဖြင့် စားသုံးသူတွေက ပြိုင်ဘက်ကုမ္ပဏီတွေဆီက ပစ္စည်းတွေ မဝယ်ဖြစ်အောင် ဟန့်တားလိုက်တာပါပဲ။ ဒီနည်းဗျူဟာဟာ ဘီလ်ဂိတ်လက်ထက်ကျမှ

ပေါ်လာတာမဟုတ်ပါဘူး။ IBM ဆိုရင်လည်း မိန်းဖရိန်ကွန်ပျူတာတွေ ထုတ်ကတည်းက ဒီအချိုးမျိုး နှစ်ပေါင်းများစွာ ချိုးလာတာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဘီလ်ဂိတ်ကမှ ဒီကစားကွက် အနုပညာမြောက်စွာ ကစားသွားတာဖြစ်ပါတယ်။

Apple ကုမ္ပဏီမှာ GUI မျက်နှာပြင်စနစ် ရှိနေပြီဆိုတာ သိသာ ထင်ရှားစွာ သိရပြီးနောက် လပေါင်းများစွာအကြာ (ဒါပေမဲ့ မက္ကင်း တော့ရှ်ဟာ ဈေးကွက်ထဲရောက်မလာခင် လပေါင်းများစွာအလို) ၁၉၈၃ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလမှာ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ကလည်း သူတို့မှာ Windows ရှိနေပြီဖြစ်ကြောင်း ထုတ်ပြန်ကြေညာလိုက်ပါတယ်။ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ရဲ့ ထုတ်ပြန်ကြေညာချက်ထဲမှာ ရေးထားတာက သူတို့ရဲ့ တော်လှန်ပြောင်းလဲဆန်းသစ်ထားတဲ့ ဒီ Operating System သစ်ဟာ ဂရစ်ဖစ်မျက်နှာပြင်စနစ်ကို သုံးထားတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ မကြုံစဖူး ထူးကဲစွာ အသုံးရလွယ်မှာဖြစ်ကြောင်း တင်ပြထားတယ်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ပြောရမယ်ဆိုရင်တော့ (ဒီလို တည့်တည့်မပြောမိ အောင်လည်း ကြိုးစားပမ်းစား ရှောင်ထားပေမယ့်) သူတို့ရဲ့ system ဆော့ဖ်ဝဲအသစ်ဟာ မက္ကင်းတော့ရှ်ရဲ့ system ဆော့ဖ်ဝဲနဲ့ အတူတူပဲ ဆိုတဲ့သဘောပါပဲ။

တစ်ခုတည်းသော ပြဿနာကတော့ သူတို့ပြောနေတဲ့ Win-
dows ဆိုတာ ဒီကမ္ဘာမြေပြင်ပေါ်မှာ လုံးဝကို မရှိသေးတာပါပဲ။ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ကုမ္ပဏီဌာနချုပ်မှာ ရှိသမျှစွမ်းဆောင်ရည်ဖြင့် ပညာရှင် တွေရဲ့ အရည်အသွေးတွေကို ဘယ်လောက်ပဲ ပုံအောသုံးသုံး သူတို့

ပြောသလို ၁၉၈၄ ခုနှစ် အစောပိုင်းမှာ Windows ထွက်လာမယ်ဆိုတာ လည်း လုံးဝကို မဖြစ်နိုင်ရေးချ မဖြစ်နိုင်ပါပဲ။ သူတို့ပြောထားတဲ့ date ကို ရောက်လာတယ်။ ဒါပေမဲ့ Windows ဆိုတာ ထွက်မလာပါဘူး။ ၁၉၈၄ နွေဦးပေါက်ရာသီ ကုန်သွားတယ်။ Windows ပေါ်မလာဘူး။ ဩဂုတ်လကျရင် ထွက်မယ်လို့ ကြော်ငြာပြန်တယ်။ Windows ကို ဘယ်မှာမှ မမြင်ရဘူး။ ဆောင်းဦးပေါက်ရာသီလောက်ကျတော့ ၁၉၈၅ ဇန်နဝါရီလမှာ ထွက်ရှိမယ်လို့ ဟောကိန်းပေးပြန်တယ်။ ဇန်နဝါရီကနေ မေလကို ရောက်လာပြန်တယ်။ နောက်တစ်နှစ်ကလည်း ဆောင်းဦးပေါက် နောက်တစ်ကြိမ်ကျော့တဲ့အထိ Windows က ဈေးကွက်ထဲကို ရောက်မလာပါဘူး။ ၁၉၈၅ နိုဝင်ဘာလကျမှ ဘီလ်ဂိတ်ရဲ့ Windows System ဆိုတာကို မြင်ကြရပါတော့တယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီအချိန်မှာ သူတို့ရဲ့ Windows ကို Vaporware သင်္ကြန်အမြောက်လို့ ပြက်ရယ်ပြုတဲ့ရယ်သွမ်းသွေးကြတဲ့သူတွေ ရှိနေပြီးပါပြီ။ ပြိုင်ဘက်တွေကလည်း ဒါ သက်သက်မဲ့လုပ်ကြတာဆိုပြီး တော်တော်ကို ခံပြင်းနေကြပါပြီ။ Info World ကဆိုလည်း သူတို့မမြင်ရသေးတဲ့ Windows ကို "Golden Vaporware Award" ဆု ချီးမြှင့်ပေးလိုက်တယ်လို့ ခန့်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ဒီလောက်ကြာအောင် အကောင်အထည်ရှိမလာသေးတဲ့ ထုတ်ကုန်တစ်ခုကို အပျော့ထည် (software) လို့ နာမည်တပ်လို့မရနိုင်ဘဲ လေထည် (vaporware) လို့သာ ခေါ်သင့်တယ်လို့ သူတို့ကဆိုပါတယ်။

ဒီလောက်အချိန်ယူပြီးမှ ထွက်လာတာဖြစ်သည့်တိုင်အောင်

Windows အပေါ် တုန့်ပြန်မှုတွေဟာ အားတက်သရော မရှိကြပါဘူး။ “Windows ကို 8088 PC ကွန်ပျူတာတွေနဲ့ သုံးရင် တော်တော်နူးတယ်” လို့ သြဇာတိက္ကမကြီးမားတဲ့ သုံးသပ်သူတစ်ယောက်က ဆိုပါတယ်။ “floppy-disk ပါ PC တွေနဲ့ သုံးမယ်ဆိုရင်တော့ လုံးလုံးဖြစ်နိုင်စရာကို မရှိပါဘူး” လို့ အဲဒီသုံးသပ်သူက Windows 1.0 ကို မှတ်ချက်ပေးပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူက ရှေ့ကို ဒီလိုကြိုမြင်ပါတယ်။ သူ့အယူအဆအရ ဘီလ်ဂိတ်ရဲ့ Windows မှာ ခြေထောက်တွေပါနေပြီ။ အခုအချိန်မှာ မြန်မြန်မပြေးနိုင်သေးပေမယ့် လမ်းတော့လျှောက်နေပြီလို့ သုံးသပ်ပါတယ်။ နောင်တစ်ချိန်မှာ ‘ဝိ’ လုပ်ဖို့အတွက် အခြေခံ ‘ဝ’ ရှိနေပါပြီလို့ သူကဆိုတယ်။ “ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်ကတော့ Windows ကို ကြိုက်တယ်။ လက်ရှိအခြေအနေမှာရှိနေတဲ့ အရည်အသွေးတွေကြောင့် ကြိုက်တာမဟုတ်ဘူး။ နောင်မှာ သေချာပေါက်တိုးတက်လာမယ့် အရည်အသွေးတွေကြောင့် ကြိုက်တာ” လို့ သူကရေးပါတယ်။

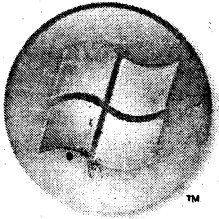
Windows ဟာ GEM နဲ့ GEOS အစရှိတဲ့ DOS အခြေခံ GUI တွေကို ဈေးကွက်ထဲက ပျောက်သွားအောင် တိုက်ထုတ်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၉၀ ခုနှစ်မှာ ဖြန့်ချိလိုက်တဲ့ Windows 3.0 ဟာ အကြီးအကျယ်အောင်မြင်ပါတယ်။ ထုတ်လုပ်ပြီး ပထမ(၂)နှစ်အတွင်းမှာ Windows 3.0 အခုရေပေါင်း ဆယ်သန်း ရောင်းခဲ့ရပြီး Operating System အရောင်းပမာဏအရာမှာ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ဟာ အဓိပတိနေရာကို မြဲမြံစွာ ယူထားနိုင်လိုက်ပါပြီ။

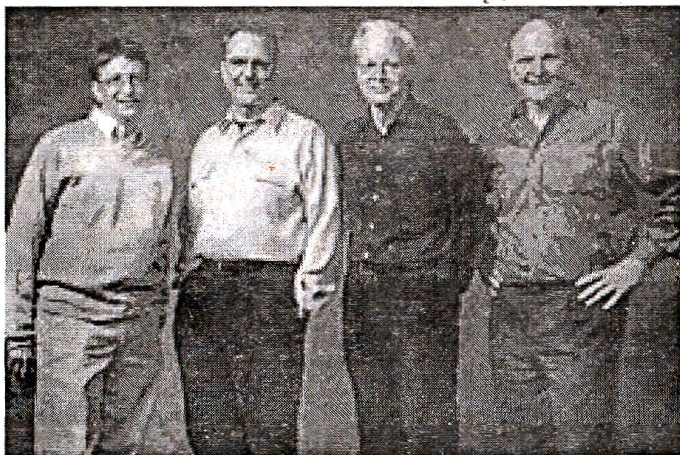
ကိုယ့်ရဲ့ နံပါတ်တစ်နေရာကို သေချာသထက် သေချာနေ

အောင် ကမ္ဘာပေါ်မှာ ထုတ်လုပ်သမျှ ကျွန်ပျူတာတွေရဲ့အထဲမှာ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ရဲ့ System ဆော့ဖ်ဝဲ တစ်ပါတည်းပါသွားအောင် စီမံခြင်းအားဖြင့် မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ဟာ ကမ္ဘာပေါ်မှာ အကြီးဆုံးဆော့ဖ်ဝဲ ကုမ္ပဏီဖြစ်လာခဲ့ပြီး၊ ဘီလ်ဂိတ်ဟာလည်း Forbes မဂ္ဂဇင်းရဲ့ ကမ္ဘာ့ အချမ်းသာဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်များစာရင်းမှာ နံပါတ်တစ်ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ် နှစ်ပေါင်း များစွာ ဆက်တိုက်ဖော်ပြခြင်းခံရသူ ဖြစ်လာခဲ့တယ်။ ဘီလ်ဂိတ်ဟာ ၂၀၀၀ ခုနှစ်အထိ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ရဲ့ အမှုဆောင်အရာရှိချုပ် CEO အဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ပြီးနောက် အဲဒီရာထူးကို ကျောင်းနေဘက် သူငယ်ချင်းဖြစ်သူ Steve Ballmer ကို လွှဲပြောင်းပေးခဲ့တယ်။ မိုက်ကရို ဆော့ဖ်ဟာ အသိဉာဏ်မူပိုင်ပစ္စည်းဆိုင်ရာ ပေးတင့်ထောင်ပေါင်း များစွာကို ပိုင်ဆိုင်ပြီး၊ ဘီလ်ဂိတ်ကိုယ်တိုင်လည်း ပေးတင့်ကိုးခုကို သူ့နာမည်နဲ့ မှတ်ပုံတင်ထားပြီး ဖြစ်တယ်။

မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ရဲ့ သမိုင်းဖြစ်စဉ်မှာ ဘီလ်ဂိတ်ရဲ့ အဓိက အခန်းကဏ္ဍကတော့ စီမံခန့်ခွဲမှုနဲ့ ဦးဆောင်မှုအပိုင်းတို့ ဖြစ်ကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ အစောပိုင်းကာလတွေမှာ ဆော့ဖ်ဝဲရေးတဲ့အခန်းကဏ္ဍမှာလည်း အချိန်ပေးလုပ်ဆောင်ခဲ့တယ်။ အထူးသဖြင့် မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ရဲ့ DONKEY.BAS လို့ ပရိုဂရမ်ဘာသာစကားတွေ ရေးရာမှာ ပါဝင်ခဲ့တယ်။ TRS-80 Model 100 line ပရောဂျက်မှာ နောက်ဆုံးလုပ်ပြီးကတည်းက ဘီလ်ဂိတ်ဟာ ဆော့ဖ်ဝဲရေးသားဖို့ တာဝန်ယူရတဲ့အုပ်စုတွေမှာ တရားဝင်အားဖြင့် ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ ပါဝင်ခြင်းမရှိတော့ဘူး။ ဒါပေမဲ့ ၁၉၈၉ ခုနှစ်လောက်အထိ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ရဲ့ ဆော့ဖ်ဝဲထုတ်ကုန်တွေ

မှာ ထည့်သွင်းမယ့် code တွေကို သူဝင်ရေးနေတုန်းပါပဲ။ သူ့ရဲ့ ပရဟိတအရေးလှုပ်ရှားမှုတွေမှာ ပိုမိုပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့အတွက် ကုမ္ပဏီရဲ့ နိစ္စရူဝအခန်းကဏ္ဍတွေကနေ နှစ်နှစ်အချိန်ယူ လက်လွှဲပြီး ထွက်သွားတော့မှာဖြစ်တယ်လို့ ၂၀၀၆ ခုနှစ် ဇွန်လ (၁၅)ရက်နေ့မှာ ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့တယ်။ သူ့ရဲ့တာဝန်တွေကို ဆက်ခံမယ့်သူ နှစ်ယောက်ဖြစ်တဲ့ Ray Ozzie နဲ့ Craig Mundie တို့ကို တာဝန်ခွဲပေး သွားမယ်လို့ သူကဆိုပါတယ်။ Ray Ozzie က နေ့စဉ်နဲ့အမျှ စီမံခန့်ခွဲ ရတဲ့အပိုင်းကို ကိုင်ပြီး၊ Craig Mundie ကတော့ ထုတ်ကုန်ဆိုင်ရာ ရေရှည်မဟာဗျူဟာချမှတ်မှုအပိုင်းကို တာဝန်ယူမှာဖြစ်တယ်။ အဲသလို ကြေညာချက်မတိုင်အထိ သူ့နောက်ဆုံး ဦးဆောင် ကမကထပြုခဲ့တဲ့ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်ကတော့ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ကုမ္ပဏီတွင်းမှာ Robotics ဆော့ဖ်ဝဲအုပ်စုကို ဖန်တီးပေးခဲ့တာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ဘီလ်ဂိတ် (ဘယ်အစွန်)၊ Craig Mundie ၊ Ray Ozzie နဲ့ စတီဗ်ဘော့လ်မာ (ညာအစွန်) တို့ကို ၂၀၀၆ခုနှစ် ဇွန်လ ၁၅ရက်က တာဝန်တွေ တစ်ဆင့်ချင်းလွှဲပြောင်းပေးမယ့် အကြောင်း ကြေငြာတဲ့ အခမ်းအနားမှာတွေ့ရစဉ်

အခန်း (၄)

တစ်ရွာလုံးနဲ့ ငါ့သမီးနဲ့

ရန်ဖြစ်တာ

ငါ့သမီးလွန်သလား

တစ်ရွာလုံးက လွန်သလား

MICROSOFT

ကွန်ပျူတာလောကကိုသာမက ကမ္ဘာကြီးကိုပါ လိုသလို
 ကြိုးဆွဲနေတဲ့ ဘီလ်ဂိတ်လို့ ခန့်တဲ့ဆွဲဆွဲထားတဲ့
 ကာတွန်း။

အခန်း (၄)

တစ်ရွာလုံးနဲ့ ငါ့သမီးနဲ့ ရန်ဖြစ်တာ ငါ့သမီးလွန်သလား တစ်ရွာလုံးကလွန်သလား

မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ရဲ့ Windows 1.0 ထွက်လာတဲ့အခါ Apple ကလည်းပဲ အနာဂတ်ကွန်ပျူတာလောကကို စိုးမိုးမယ့် Operating System ဟာ GUI စနစ်ပဲဆိုတာကို သေချာပေါက် မြင်နေပြီးသားဖြစ်နေပါပြီ။ ဒီတော့ ဒီလောက်အရေးကြီးတဲ့လုပ်ကွက်မှာ သူများက လာလို့ စားခွက်လုတာမျိုး အဖြစ်မခံနိုင်ဘူး။ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်က လေလုံးဆော့ဖ်ဝဲ (vaporware) နည်းစံနစ်နဲ့ ထိုးစစ်ဆင်ပြီး ဒီလိုနေရာယူလာတာကို ဒီအတိုင်းကြည့်မနေနိုင်တော့ပါဘူး။ အဲဒီအချိန်မှာ John Sculley ဦးဆောင်နေပြီဖြစ်တဲ့ Apple ကုမ္ပဏီမြင်တာက မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ရဲ့ Windows ဟာ Apple ရဲ့ မက္ကင်းတော့ရှ် GUI မျက်နှာပြင်

စနစ်ကို တစ်ပတ်လှည့်နဲ့ ခိုးယူသုံးထားတာဖြစ်တယ်လို့ မြင်တယ်။ ဒီတော့ Apple က မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ကို တရားစွဲတယ်။

ဘီလ်ဂိတ်နဲ့ သူ့ရဲ့လက်ထောက် စစ်သူကြီးတွေကလည်း သူတို့ရဲ့လုပ်ဆောင်ချက်နဲ့ သူတို့ရဲ့ထုတ်ကုန်ကို အစွမ်းကုန် ခုခံကာကွယ်ကြတယ်။ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်က application ဆော့ဖ်ဝဲတွေ လုပ်တဲ့နေရာမှာ မကြောင်းတော့ရှုံ့ရဲ့အသွင်နဲ့ ပုံစံသဘောကို ထည့်သွင်းယူသုံးဖို့ အရင်ကရှိခဲ့ကြတဲ့ သဘောတူညီချက်ဟာ လက်ရှိ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်က ထုတ်လုပ်လိုက်တဲ့ operating system နဲ့လည်း အကျုံးဝင်တယ်လို့ သဘောသက်ရောက်မှုရှိတယ်လို့ သူတို့က ချေပတယ်။ သူတို့ထောက်ပြတဲ့ နောက်တစ်ချက်က Apple ကိုယ်၌ကလည်း Xerox ရဲ့ Palo Alto Research.Center မှာတီထွင်တဲ့ ဂရစ်ဖစ်မျက်နှာပြင် အသွင်ပုံစံကို ယူပြီး ကိုယ့်ဘာသာ ကိုယ်ဖန်တီးယူထားတာပဲ မဟုတ်ဘူးလား။ အသွင်ပုံစံ (style) ကိုသာ လုပ်ငန်းပိုင်ပစ္စည်းလို့ သတ်မှတ်ရမယ်ဆိုရင် Apple ကိုယ်၌လည်း တရားစွဲခံရမှာပဲ။ Apple နဲ့ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်တို့ဟာ တရားရုံးမှာတင် တိုက်ပွဲဆင်ကြတာမဟုတ်ဘဲ ကွန်ပျူတာကုန်စည်ပြပွဲတွေအထိ တစ်ဖက်နဲ့တစ်ဖက် အပြန်အလှန် စကားလုံးစစ်ပွဲ ဆင်နွှဲကြတယ်။ Apple က Sculley နဲ့ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်က ဘီလ်ဂိတ်တို့ ဒီအကြောင်းနဲ့ပတ်သက်လာရင် ဒေါသတကြီးနဲ့ တုံ့ပြန်ကြတာ စိတ်တိုကြတာကိုကြည့်ပြီး ပြပွဲတက်ရောက်သူတွေက သဘောမနော ခွေကြတယ်။ စတော့ရှယ်ယာသုံးသပ်သူတွေကလည်း ဒီစစ်ပွဲကြောင့် ငွေရေးကြေးရေးအရ ဘာအပြောင်းအလဲတွေရှိလာနိုင်မလဲ

ဆိုတာကို စိတ်ဝင်တစား စောင့်ကြည့်ကြတယ်။ (Sculley က ဘီလ်ဂိတ်ထက် အသက်(၁၆)နှစ်လောက် ပိုကြီးပါတယ်။) •

စတော့ရှယ်ယာသုံးသပ်သူတွေဟာ ၁၉၈၆ ခုနှစ်မှာ မိုက်ကရို ဆော့ဖ်ကုမ္ပဏီကို အများပိုင်လုပ်ကတည်းက စောင့်ကြည့်နေခဲ့ကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အများပိုင်လုပ်တော့ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ရဲ့ IPO (ကနဦး ရှယ်ယာဈေးနှုန်း) တစ်မဟုတ်ချင်း ခုန်တက်အားကောင်းသွားပြီး ဘီလ်ဂိတ်လည်းပဲ အမေရိကရဲ့ အချမ်းသာဆုံးလူတစ်ယောက်အဖြစ် ကို နေ့ချင်းညချင်း ရောက်သွားတယ်။ ဒါရဲ့အကျိုးဆက်အနေနဲ့ ဘီလ်ဂိတ်ဟာ ထင်ပေါ်ကျော်ကြား လူသိများသူတစ်ယောက် ဖြစ်လာ တယ်။ Forbes မဂ္ဂဇင်းက သူ့ကို ချီးမွမ်းခန်းပြုတယ်။ Time မဂ္ဂဇင်း က သူ့ကို ထောမနာပြုရေးသားတယ်။ People မဂ္ဂဇင်းက သူ့ရဲ့ အကြောင်းတွေကို ဖော်ပြတယ်။ Fortune မဂ္ဂဇင်းက သူ့အကြောင်းကို တခမ်းတနား ရေးသားတယ်။ ၁၉၈၇ ခုနှစ်ထုတ် Fortune မဂ္ဂဇင်း တစ်စောင်ရဲ့ မျက်နှာဖုံးဆောင်းပါးမှာ အခိုင်အမာရေးထားတာက “အသက်သုံးဆယ်စွန်းခါစ (အတိအကျပြောရမယ်ဆိုရင် သုံးဆယ့် တစ်နှစ်) ဆော့ဖ်ဝဲတို့ရဲ့ ပြည့်ရှင်သခင် Sultan of software မစ္စတာ ဘီလ်ဂိတ်ဟာ သူနဲ့ သက်တူရွယ်တူ ဘယ်သူထက်မဆို (ကမ္ဘာ့သမိုင်း နဲ့ချီပြီး ရှာကြည့်ဦး) စီးပွားရေးလုပ်ပြီး ငွေအများဆုံးရှာနိုင်သူ” ဖြစ်တယ် လို့ ဆိုပါတယ်။ ဘီလ်ဂိတ်နဲ့ နှိုင်းယှဉ်ပြီးရေးသားကြတဲ့ အရင့်တစ်စိတ် တစ်ခါက စီးပွားရေးသူရဲကောင်းကတော့ ကြီးကျယ်လှပါဘိတဲ့ Henry Ford ဖြစ်ပါတယ်။ သူ့ခေတ်တုန်းက နည်းပညာဒီဇိုင်းကို အသေအချာ

ချပြီး လူတန်းစားအလွှာအသီးသီးက လူတွေအတွက် ကားထုတ်လုပ် ရောင်းချပြီး ချမ်းသာခဲ့သူ၊ အမေရိကတစ်ခွင်လုံးကို တော်လှန်ပြောင်းလဲ စေခဲ့သူ Henry Ford နဲ့ ဘီလ်ဂိတ်ကို နှိုင်းယှဉ်ရေးသားထားပါတယ်။

Henry Ford နဲ့ပတ်သက်လို့ ဘီလ်ဂိတ်သိတာတစ်ခုကတော့ Ford လည်းပဲ သူများရဲ့စိတ်ကူးအကြံအစည်ကို ခိုးယူပါတယ်ဆိုပြီး တရားစွဲခြင်းခံခဲ့ရသူ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီအမှုကို Ford အောင်နိုင်ခဲ့သလို သူလည်း Apple နဲ့ဖြစ်ရတဲ့ တရားတစ်ဘောင်မှာ နိုင်လိမ့်မယ်လို့ အားတက်သရောရှိလှပါတယ်။ Apple နဲ့ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်တို့ရဲ့ အမှု အခင်းကို စစ်ဆေးကြားနာနေလိုက်တာ ၁၉၉၀ ပြည့်လွန်နှစ်တွေအထိ ရောက်သွားပါတယ်။ နောက်ဆုံးတော့ Apple ရဲ့ စွပ်စွဲပြောဆိုမှုဟာ ခြေမြစ်ခိုင်လုံမှုမရှိဘူးလို့ တရားရုံးက ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါတယ်။ Apple ဟာ သူရေးတဲ့ code တစ်ခုကို မှုပိုင်ခွင့်တင်လို့ ရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကွန်ပျူတာနည်းပညာနဲ့ပတ်သက်တဲ့ ယေဘုယျချဉ်းကပ်လုပ်ဆောင်မှု တစ်ခုကို လက်ဝါးကြီးအုပ်ပိုင်ခွင့်မရှိဘူးလို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်တယ်။ သူ့ရဲ့ မူလလက်ရာဖြစ်မှုကို အသိအမှတ်ပြုခံရတဲ့အတွက် Apple ဟာ နာမည် ဂုဏ်သတင်းအရ အနိုင်ရပါရဲ့။ ဒါပေမဲ့ ဥပဒေကြောင်းအရ ရှုံးသွား တယ်။

လက်တွေ့ စီးပွားရေးဈေးကွက်တိုက်ပွဲမှာလည်း Apple မနိုင် ရှာပြန်ပါဘူး။ အစောပိုင်း Windows တွေကို ဈေးကွက်က လှိုက်လှိုက် လှဲလှဲ မရှိခဲ့ကြပေမယ့် ထုတ်ကုန်က ကောင်းသထက်ကောင်းလာတာနဲ့ အမျှ ဈေးကွက်ရဲ့တုံ့ပြန်မှုကလည်း အားတက်သရောရှိလာတယ်။

ဒုတိယနဲ့ နောက်ပိုင်းမျိုးဆက် Windows တွေဟာ သွက်လည်း သွက်လားတယ်။ စက်ဟန်းပြီး ရပ်သွားတာမျိုးလည်း နည်းလားတယ်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပဲ ပရိုဂရမ်ရေးသားသူ တခြားကုမ္ပဏီတွေကလည်း Windows ရဲ့ ရှုပ်ထွေးမှုကို နိုင်နိုင်နင်းနင်းဖြစ်လာပြီး ကိုက်ညီတဲ့ application ဆော့ဖ်ဝဲတွေ ထုတ်နိုင်လာကြတယ်။ မိုက်ကရိုဆော့ဖ် ထုတ် application ဆော့ဖ်ဝဲတွေလည်း တစ်ပါတည်း အရောင်းလိုက်လားတယ်။ အမာထည်ထုတ်လုပ်တဲ့ဈေးကွက်မှာ အင်အားကြီးကုမ္ပဏီဖြစ်တဲ့ IBM က သူ့လည်း ကိုယ်ပိုင် GUI System ထုတ်တော့မယ်လို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်တဲ့အခါ IBM နဲ့ မဟာမိတ်ဖွဲ့ထားတာ ပျက်သွားတယ်။ ဒါပေမဲ့ IBM ကွန်ပျူတာကို ပုံစံတူထုတ်ထားကြတဲ့ ကွန်ပျူတာလောကမှာ Windows ဟာ ဘယ်သူကမှ ကျော်လွှားမရနိုင်လောက်အောင် အားလုံးကို နောက်ချန်ထားခဲ့ပြီ ဖြစ်ပါတယ်။ IBM ကိုယ်တိုင်လည်း ကျော်ချင်ဦးတော့၊ မရနိုင်တော့ပါဘူး။

ဒီအချိန်မှာ ဘီလ်ဂိတ်ရဲ့ စိတ်ကူးအမြင်ထဲမှာ ရှိထားတာတွေကို အာရုံစိုက် လုပ်ဆောင်လာနိုင်တဲ့ဘဝကို ရောက်လာပါပြီ။ ပရိုဂရမ်ဒီဇိုင်းနာတွေနဲ့ ကွန်ပျူတာနယ်ပယ်က ပဏ္ဍိတ်တွေဟာ "desktop" ဆိုတဲ့ စကားလုံးနဲ့ ရူပကအလင်္ကာပြုလို့ ကွန်ပျူတာကို ခေါ်နေကြပါပြီ။ ကွန်ပျူတာတွေရဲ့ ဖန်သားမျက်နှာပြင်တွေဟာလည်း စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အမှုဆောင်အရာရှိတွေ နေထိုင်ကျက်စားရာ ရုံးခန်း (office) ရဲ့ ရုပ်ရည် ရူပကာမျိုးနဲ့ ကြီးပြင်းလာကြပါပြီ။ ဒီလိုအချိန်မျိုးမှာ ဘီလ်ဂိတ်ဟာ "desktop" ဆိုတာကို သူ့အပိုင် လုံးလုံးဖြစ်စေချင်လာ

တယ်။ ရုံးခန်း (office) တွေထဲက စားပွဲ (desk) တွေပေါ်မှာ လုပ်ရမယ့် အလုပ်တွေ အကုန်လုံးကို သူထုတ်လုပ်တဲ့ ဆော့ဖ်ဝဲတွေနဲ့ လူတွေက အသုံးချ လုပ်ကိုင်တာကို မြင်ချင်လာတယ်။ ကွန်ပျူတာသုံးစွဲသူ တွေဟာ Windows Operating System နဲ့ မတည်ထားတဲ့ သူတို့ရဲ့ ကွန်ပျူတာကို ဖွင့်လိုက်ပြီး၊ ရှော့ရှော့ရှူရှူနဲ့ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ကထုတ်တဲ့ ထပ်ဆင့် application ဆော့ဖ်ဝဲတွေကို ဝင်လိုက်ပြီး အလုပ်လုပ်နိုင် တာမျိုး ဖြစ်စေ ချင်လာတယ်။ အဲဒီ ရုံးသုံး လုပ်ငန်းသုံး ထပ်ဆင့် ဆော့ဖ်ဝဲတွေကို တစ်စုတစ်စည်းတည်းနဲ့ "Office Suite" ဆိုပြီး စုပေါင်းလိုက်ပါတယ်။ ပြီးတော့ Windows နဲ့ တွဲပေးလိုက်ပါတယ်။ တွန်းတွန်းတိုက်တိုက် ဈေးကွက်တင်တဲ့ နည်းပေါင်းစုံကို သုံးပြီး သကာလ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ဟာ ကွန်ပျူတာထုတ်လုပ်တဲ့ အဓိက ကုမ္ပဏီကြီးတွေကို သူတို့ရောင်းတဲ့ ကွန်ပျူတာအမာထည်တွေထဲမှာ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ရဲ့ ဆော့ဖ်ဝဲတွေ ထည့်ပေးပြီး တစ်ပါတည်းရောင်းဖို့ ဖျောင်းဖျနိုင်ခဲ့တယ်။ ဒီတော့ ကွန်ပျူတာ ဝယ်ယူသုံးစွဲသူတွေဟာ ဆိုင်ကဝယ်လာတဲ့ စက်တွေကို စက္ကူဘူးတွေထဲကထုတ်၊ ခုံပေါ်တင်၊ လျှပ်စစ်ပလက်ပေါက်မှာတပ်ပြီး ဖွင့်လိုက်တာနဲ့ Microsoft Windows ဆိုတဲ့ စကရင်ကြီးက ပေါ်လာတာ ကို တွေ့ရတယ်။ မိုက်ကရိုဆော့ဖ် အပြင် တခြားရွေးချယ်စရာတွေ ရှိပါသေးလား ဆိုတာကို မသိနိုင် ကြတော့တဲ့အခင့်အထိ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်က ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် တွန်းရောင်းနိုင်ခဲ့တယ်။ (ယနေ့ကမ္ဘာပေါ်မှာရှိသမျှ ကွန်ပျူတာအားလုံး ရဲ့ ၉၅ ရာခိုင်နှုန်းဟာ Windows Operating System ကို သုံးနေ

ကြတယ်။ ၎် ရာခိုင်နှုန်းကတော့ မကြောင်း တော့ရှိဖြစ်ပြီး၊ အခြားစနစ်တွေ အားလုံးကတော့ ကျန်တစ်ရာခိုင်နှုန်းမျှသာ ရှိပါတယ်။)

မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ရဲ့ ဈေးကွက်ဖော်ဆောင်ရေးစနစ်ကပဲ မတရားတွန်းရာကျနေလို့လား (ဒါမှမဟုတ်) အရမ်းကို အောင်မြင်လွန်း သွားလို့လားတော့မသိ။ ပြိုင်ဘက်ကုမ္ပဏီတွေက မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ကို စည်းနဲ့ကမ်းနဲ့ မကစားဘူး၊ ညစ်တယ်လို့ ဝိုင်းစွပ်စွဲလာကြတယ်။ ပြိုင်ဘက်ကုမ္ပဏီတွေကို ကြီးစွာဒေါသဖြစ်စေတဲ့ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ရဲ့ အလေ့အထတစ်ခုကတော့ ငွေပေးချေမှုသတ်မှတ်ရာမှာ ဆော့ဖ်ဝဲ ဘယ်နှစ်ခုတပ်လိုက်သလဲဆိုတာနဲ့ တွက်မယ့်အစား ကွန်ပျူတာ ထုတ်လုပ်သူကုမ္ပဏီတွေက ဈေးကွက်ထဲကို သူတို့တင်လိုက်တဲ့ ကွန်ပျူတာအရေအတွက်နဲ့ တွက်ယူပါတယ်။ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်အနေနဲ့ ခုခံပြောဆိုတာကတော့ ဒီအရောင်းစနစ်ဟာ (လက်ဝါးကြီးအုပ်လိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်အလျင်းမပါဘဲ) စာရင်းဇယားတွက်ချက်ရာမှာ ရှင်းလင်း လွယ်ကူမှုရှိအောင်လို့ပါလို့ အကြောင်းပြပါတယ်။ ဂိုဒေါင်တံခါးဝ ကနေ ကွန်ပျူတာ ဘယ်နှစ်လုံးထွက်သွားသလဲဆိုတာကို ရေတွက်ရ တာဟာ disk drive ဘယ်နှစ်ချပ် အထဲမှာပါသလဲ၊ စုစုပေါင်းကော ဘယ်လောက်ရှိသလဲဆိုတာကို တွက်ချက်ရတာထက် ပိုလွယ်တယ်လို့ အကြောင်းပြပါတယ်။ တကယ်တော့ ဒီအရောင်းအဝယ်စနစ်မှာ အကျိုးသက်ရောက်မှုတွေ ရှိပါတယ်။ ကွန်ပျူတာထုတ်လုပ်သူကုမ္ပဏီ ဟာ ဘယ်ဆော့ဖ်ဝဲကိုပဲ ထည့်တပ်ထည့်တပ် ထုတ်လုပ်လိုက်သမျှ ကွန်ပျူတာတွေအတွက် မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ကို ပိုက်ဆံပေးရပါမယ်။

တခြားကုမ္ပဏီတစ်ခုခုက ဆော့ဖ်ဝဲကို ဝယ်တပ်ရင် နှစ်ခါပေးရမယ်။ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ကိုလည်း ပေးရမယ်။ သက်ဆိုင်ရာ ကုမ္ပဏီကိုလည်း ပေးရမယ်။ နှစ်ခါပေးရမယ်။ ဒီတော့ ထုတ်လုပ်သူတွေဟာ ပြိုင်ဘက် ပရိုဂရမ်တွေကို တပ်မယ့်အစား မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ရဲ့ ပရိုဂရမ်တွေကိုပဲ တပ်ကြပါတော့တယ်။ ဘီလ်ဂိတ်ရဲ့ ဒီလုပ်နည်းကိုင်နည်းဟာ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်းတစ်ရာကျော်က ဝျန်ဒီရော့ဖဲလားရဲ့ Standard Oil ကုမ္ပဏီရဲ့ နည်းစနစ်တွေနဲ့ တစ်ပုံစံတည်းပါပဲ။

(တစ်ချိန်က ရော့ဖဲလားရဲ့ Standard Oil ကုမ္ပဏီဟာ အမေရိကန် တစ်နိုင်ငံလုံးက ရေနံသန့်စင်မှုလုပ်ငန်းရဲ့ ၉၅ ရာခိုင်နှုန်းကို လုပ်ကိုင်နေသူဖြစ်တဲ့အလျောက် ရေနံကုန်စည်ကို ပို့ဆောင်ပေးရတဲ့ မီးရထားကုမ္ပဏီတွေအပေါ်မှာ အလွန်ပဲ သြဇာကြီးမားခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် Standard Oil ရဲ့ ရေနံတွေကို ပို့ဆောင်ပေးရာမှာ တရားဝင် ဖော်ပြသတ်မှတ်ပေးထားတဲ့ သယ်ဆောင်ခနှုန်းထားအတွက် လျှော့ပေး ပြန်အမ်းငွေ (rebate) တွေ ရပါတယ်။ ဒါတင်လားဆိုတော့ မဟုတ် သေးပါဘူး။ ရေနံသန့်စင်မှုလုပ်ငန်းနယ်ပယ်ရဲ့ ကျန်တဲ့ ၅ ရာခိုင်နှုန်း က ပြိုင်ဘက်ကုမ္ပဏီတွေအနေနဲ့ ရထားလမ်းပေါ်က တင်ပို့သမျှ ရေနံ ကုန်စည်တွေအတွက်လည်း လျှော့ပေးပြန်အမ်းငွေကို သက်ဆိုင်ရာ ကုမ္ပဏီက မရဘဲ Standard Oil ကုမ္ပဏီကို မီးရထားကုမ္ပဏီက လက်သိပ်ထိုးပေးရပါတယ်။ ဒါဟာ အပြင်ကို လုံးဝမပေါက်ကြား အောင် Standard Oil နဲ့ ရထားကုမ္ပဏီတွေအကြား သဘောတူ လုပ်ဆောင်ကြတဲ့ အစီအမံ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအစီအမံကြောင့် ပြိုင်ဘက်

ရေနံသန့်စင်ကုမ္ပဏီတွေ အလုပ်ပိုကြိုးစားပြီး ရေနံများများတင်ပို့လေ Standard Oil က ပိုက်ဆံပိုရလေ ဖြစ်နေတယ်ဆိုတာကို သက်ဆိုင်ရာ ကုမ္ပဏီတွေက မသိကြရှာပါဘူး။)

၁၉၉၀ ပြည့်လွန်နှစ်ပိုင်းတွေကို ရောက်လာတဲ့အခါ ကွန်ပျူတာဆော့ဖ်ဝဲလောကကို မိုက်ကရိုဆော့ဖ်က ချုပ်ကိုင်ထားနိုင်တဲ့ အတိုင်းအတာဟာ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်းတစ်ရာကျော်လောက်က Standard Oil ကုမ္ပဏီ ရေနံနဲ့ ရေနံထွက်ကုန်ပစ္စည်းနယ်ပယ်ကို ချုပ်ကိုင်နိုင်ခဲ့တဲ့ အခြေအနေမျိုးနဲ့ အတူတူဖြစ်သွားပါပြီ။ “သမားရိုးကျနည်းနဲ့ပဲ ဆန်းစစ်ကြည့်မယ်ဆိုရင် မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ကုမ္ပဏီကို လက်ဝါးကြီးအုပ်ကုမ္ပဏီလို့ပဲ သတ်မှတ်ရပါလိမ့်မယ်” လို့ Economist မဂ္ဂဇင်းက ရေးပါတယ်။ တစ်ကိုယ်ရည်သုံးကွန်ပျူတာတွေရဲ့ Operating System ဈေးကွက်ကို ဒီဆော့ဖ်ဝဲ မဟာအင်အားကြီးကုမ္ပဏီ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ရဲ့ ထိန်းချုပ်လွှမ်းမိုးမှုဟာ နေရာလပ်မကျန်လောက်တဲ့အထိ ဖြစ်သွားပါပြီ။ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ရဲ့ Windows ကို ဒီကမ္ဘာကြီးပေါ်မှာ ရှိသမျှ desktop နဲ့ laptop ပီစီကွန်ပျူတာတွေအားလုံးမှာ တပ်ထားကြတဲ့ခေတ်ကို ရောက်သွားပါပြီ။” လို့ လွတ်လပ်တဲ့ ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်ကို လိုလားတဲ့ လန်ဒန်အခြေစိုက် Economist မဂ္ဂဇင်းက ရေးသားလိုက်ပါတယ်။ မဂ္ဂဇင်းမှာ ဆက်ရေးထားတာက “စားသုံးသူတွေအဖို့တော့ ဘီလ်ဂိတ်ဟာ လူထုကို သူတို့လိုချင်တာရနေအောင် ဖန်တီးပေးထားတဲ့ ကျေးဇူးရှင် အာဏာရှင်ကြီးတစ်ယောက်ပမာ လေးစားဖွယ်ရာ ဖြစ်ပါတယ်။ ပြိုင်ဘက်ကုမ္ပဏီတွေအဖို့တော့

ကြောက်ရွံ့တုန်လှုပ်ဖွယ်ရာပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ပါတယ်။ ပြိုင်ဘက်ကုမ္ပဏီဟာ ငါတို့ထုတ်နေတဲ့ ထုတ်ကုန်တွေဟာ ဈေးကွက်ထဲက တစ်ခုပြီးတစ်ခု ပျောက်သွားအောင် ဘီလ်ဂိတ်လုပ်တာကို ခံမသွားရစေပါနဲ့လို့ ရင်တမမနဲ့ ဆုတောင်းပြီး စောင်ကြည့်နေရတဲ့သူသာ ဖြစ်ပါတယ်။

လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်တစ်ရာကျော်က လက်ဝါးကြီးအုပ်စီးပွားရေး သမား ရော့ဖဲလားနဲ့ တူတဲ့အချက် နောက်တစ်ချက် ရှိပါသေးတယ်။ ရော့ဖဲလားရဲ့ Standard Oil လိုပဲ ဘီလ်ဂိတ်ရဲ့ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ဟာ ကုမ္ပဏီရဲ့ ပင်မလုပ်ငန်းဖြစ်တဲ့ ဆော့ဖ်ဝဲကဏ္ဍမှာ ပြန်လည်ရင်းနှီးမြုပ်နှံ တာတောင် များစွာပိုလျှံတဲ့ အမြတ်ငွေတွေကို ရလာတာပဲဖြစ်ပါတယ်။ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ရဲ့ ငွေသားအရံငွေပမာဏဟာ ဘီလီယံပေါင်းများစွာ ပမာဏအထိ ရှိလာခဲ့တယ်။ ဒါ့အပြင် ရော့ဖဲလားရဲ့ စတန်းဒတ်လိုပဲ ဂိတ်ရဲ့ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ဟာ ပြိုင်ဘက်ဆိုတာကို ရှိမနေရအောင် ဝါးမျို တယ်။ ဘက်ပြိုင်မယ့်သူတွေကိုလည်း ဝေးဝေးကနေ ရှုံစေတယ်။ Borland International ရဲ့ ဦးစီးဖြစ်သူ ဖိလစ်ခန်ဟာ တစ်ခါတုန်းက ဘီလ်ဂိတ်ကို ကွန်ပျူတာဘာသာစကားနယ်ပယ်မှာ ကာလအနည်း ငယ်ကြာ ဦးနှောက်ခြောက်ရအောင် ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့သူပါ။ အဲဒီယှဉ်ပြိုင်မှု ကာလအတွင်း ခန်ဟာ ဘီလ်ဂိတ်ကို “မဟာနိုင်ငံသားကြီးဂိတ်” Citizen Gates ဆိုပြီး စွပ်စွဲခေါ်ဝေါ်တယ်။ ပြီးတော့ ဘီလ်ဂိတ်ရဲ့ ရည်ရွယ်ချက် ဟာ ဆော့ဖ်ဝဲလုပ်ငန်းနယ်ပယ်တစ်ခုလုံးကိုသာမက ကမ္ဘာကြီးတစ်ခု လုံးကိုပါ ချုပ်ကိုင်ဖို့ဖြစ်တယ်လို့ စွပ်စွဲတယ်။ ဒါပေမဲ့ ယှဉ်ပြိုင်မှုထဲကနေ လက်လျှော့အရုံးပေးထွက်ခဲ့ရသူက ဘီလ်ဂိတ်မဟုတ်ဘဲ ခန်ကပဲ

ဖြစ်ပါတယ်။ “ဒီအတွေ့အကြုံကနေ ကျွန်တော် ဘာများသင်ခန်းစာ ရခဲ့သလဲဆိုတာကို ပြောရမယ်ဆိုရင်တော့ ကိုယ်မနိုင်တဲ့တိုက်ပွဲကို သွားမတိုက်ဖို့ဆိုတာပါပဲ” လို့ သူက တစ်ခုတစ်ရပ် ပြန်ပြောခဲ့တယ်။ အဲဒီနယ်ပယ်ထဲမှာ ဆက်လက်ကျန်ရှိနေသေးတဲ့ တခြားကုမ္ပဏီတွေ အတွက်လည်း သူ အောက်ပါအတိုင်း ပြောခဲ့ပါသေးတယ်။

“ကျွန်တော် နားမလည်နိုင်တဲ့အချက်ကတော့ ဒီကုမ္ပဏီတွေဟာ အတိတ်ကဖြစ်ရပ်တွေကိုကြည့်ပြီး သင်ခန်းစာယူရမယ့်အစား ဘာကြောင့်များ ပျက်စီးခြင်းငါးပါးထဲကို တည့်တည့်တိုးပြီး ဆက်သွား နေကြသလဲဆိုတာပါပဲ။”

မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ဟာ ယှဉ်ပြိုင်ဝါးမျိုးဖို့အတွက် စစ်လက်နက် ခွန်အားရင်းမြစ် အပြည့်အစုံရှိနေတယ်ဆိုတဲ့အချက်ကိုယ်တိုင်ကပဲ ဘက်ပြိုင်မယ့်သူတွေကို မပြိုင်ရခင်ကတည်းက ကြောက်လန့်ထွက် ပြေးစေတယ်။ ဥပဒေကြောင်းအရ လက်ဝါးကြီးအုပ်မှုနဲ့ပတ်သက်နဲ့ ဘယ်လောက်ပဲငြင်းငြင်း ဘီလိဂိတ်ဟာ အထက်ပါအချက်နဲ့ပတ်သက် လာရင် ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောတတ်တယ်။ အနည်းဆုံးတော့ မိုက်ကရို ဆော့ဖ် ဌာနချုပ်ရဲ့ ပရဂျက်ထဲမှာဖြစ်ဖြစ် ဒီအချက်ကို ရှင်းရှင်း လင်းလင်း ပြောလေ့ရှိတယ်။ တစ်ခါက မာလ်တီမီဒီယာပရောဂျက် တစ်ခုအတွက် အလုပ်လုပ်နေကြတဲ့ အဓိကပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ တွေ့ဆုံရာမှာ ဒီလိုပြောခဲ့တယ်။

“ခင်ဗျားတို့သိဖို့ပြောချင်တာက တခြားကုမ္ပဏီတွေအနေနဲ့ ကျွန်တော်တို့နဲ့ ယှဉ်ပြိုင်ဖို့ရာမှာ ငွေမသုံးရဲလောက်အောင် သူတို့ရဲ့

စိတ်ထဲ အကြောက်တရားရောက်နေစေအောင် ခင်ဗျားတို့ အမြဲလုပ်နေရမယ်။ ယှဉ်ပြိုင်မှုဆိုတာ ခက်သထက်ခက်ခဲအောင် ခင်ဗျားတို့က စွမ်းဆောင်နေရမယ်။ ဘက်ဂျက်အရ ငွေတွေ သွန်ထည့်တန်ထည့်မယ်။ အရောင်းမြှင့်တင်မှုတွေ လုပ်မယ်။ ကိုယ့်ပစ္စည်းရဲ့ အရည်အသွေးကို မြှင့်တင်နေမယ်။ ဒီလိုနည်းအား ယှဉ်ပြိုင်မှုကို ဝင်ရမယ့်သူတွေအတွက် တန်းက မြင့်သထက် မြင့်လာမယ်။ ဒီလိုနဲ့ ပြင်ပပြိုင်ဘက်တွေထဲက တစ်ယောက်ယောက်က ကျွန်တော်တို့နဲ့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ဖို့ ကြိုးစားကောင်း ကြိုးစားမယ့်အခြေအနေကို ရောက်လာမယ်။ ဒါပေမဲ့ ပြိုင်ဘက်အများစုကတော့ “အင်း ... ထားလိုက်ပါတော့ကွာ” ဆိုပြီး ပတ်စာခွာ ဖျာသိမ်းပြန်သွားစေရမယ်။ ဒီလိုအခြေအနေမျိုး ဖြစ်နေအောင် ကျွန်တော်တို့ အမြဲတမ်း အားထုတ်နေရမယ်။”

“အင်း ... ထားလိုက်ပါတော့ကွာ” လို့ မပြောတဲ့ ကုမ္ပဏီတွေကတော့ တကယ့် ဒေါင်ဒေါင်မြည် နားကိုက်ပါးကိုက်အမျိုးအစား သတိတစ်ချက်မှ မလစ်ဟင်းတဲ့ကုမ္ပဏီတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီကုမ္ပဏီတွေထဲက တစ်ခုကတော့ Netscape ပါ။ အင်တာနက်ဆော့ဖ်ဝဲကဏ္ဍနဲ့ ပတ်သက်လို့ သူနိုင်ကိုယ်နိုင် အပြိုင်ပြေးနေကြတဲ့ကာလမှာ ဘီလ်ဂိတ်ဘက်က ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း လေသံပစ်လာတာကတော့ နှစ်ဦးနှစ်ဖက်နည်းပညာမျှဝေမှုပါရှိတဲ့ မဟာမိတ်ဖွဲ့စည်းကြဖို့ပါပဲ။ Netscape ရဲ့ အကြီးအကဲ ဂျိမ်းစ်ဘားခ်ဒေးလ် က ဒီလိုအကြံအစည်ကို လုံးဝပယ်ချလိုက်တယ်။ အထူးသဖြင့် မိုက်ကရိုဆော့ဖ်အနေနဲ့ Netscape ဒါရိုက်တာ ဘုတ်အဖွဲ့မှာ ဒါရိုက်တာတစ်နေရာ ရရမယ်ဆိုတဲ့ ဘီလ်ဂိတ်ရဲ့

သတ်မှတ်ချက်ကို လုံးဝဆန့်ကျင်တယ်။ ဘားခဲဒေးလ်က ဒီလိုသုံးသပ် ပြပါတယ်။ “သူတို့က ကျွန်တော်တို့ရဲ့ဘုတ်အဖွဲ့ထဲကိုလာပြီး ဘာများ ထောက်လှမ်းနေစရာလိုသလဲ။ ဒါဟာ မိုက်ကရိုဆော့ကစားနေကျ လှည့်ကွက်ပဲ။ ဒီလိုနည်းသုံးပြီး သူတို့က ဘယ်သူ့ကိုမဆို အူတိုင်ပါ မကျန် နှိုက်ထုတ်ပစ်နိုင်အောင် သူတို့လေ့လာကြတော့မှာပဲ။ သူတို့ရဲ့ စိတ်ဓာတ်က နိုင်တဲ့လူ အကုန်သိမ်းကျုံးယူစတမ်း စိတ်ဓာတ်ပဲ။ ဒီလို လူမျိုးတွေကို သွားပြီးတော့ ပေါင်းလိုသင်းလိုရကောင်းပါရဲ့လို့ ထင်တဲ့ လူကတော့ တကယ့်နလပိန်းတုံးပဲ ဖြစ်ရမယ်။”

Sun Microsystems ကိုကျတော့ နလပိန်းတုံးလို့ ခေါ်လို့မရ နိုင်ပါဘူးလို့ ထင်ပါရဲ့။ ဒါပေမဲ့ သတိကလေး တစ်ချက်လစ်သွားတာ ပါလို့ ဆိုရပါလိမ့်မယ်။ Windows စနစ်တွေရဲ့အစား ရွေးချယ်သုံးစွဲနိုင် မယ့် ထုတ်ကုန်တွေအဖြစ် Java (ဂျာဗား) ကွန်ပျူတာဘာသာစကားကို Sun ကုမ္ပဏီ ကြော်ငြာရောင်းချပါတယ်။ ပထမတော့ ဘီလ်ဂိတ်က ဂျာဗားကို အပေါက်အတည့်အလမ်းတည့်နိုင်မယ့် ပစ္စည်းမဟုတ်ဘူးလို့ ပစ်ပယ်ခဲ့ပေမယ့် နောက်ကျတော့ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်အတွက် အဲဒီ ဂျာဗား ဘာသာ စကားသုံးစွဲခွင့်ကို လိုင်စင်ယူလိုက်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဘီလ်ဂိတ်က အတင်းအကျပ် ငါ့စကားနွားရပြောတာကတော့ သူ လိုင်စင်ခံပြီး ငှားသုံးတဲ့ ဂျာဗားဘာသာစကားကို မိုက်ကရိုဆော့ဖ် စနစ်တွေနဲ့ တွဲဖက် သုံးနိုင်အောင် “တိုးတက်ပြုပြင်” ဖို့ အခွင့်အရေး ရှိတယ်လို့ဆိုပဲ။ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ကုမ္ပဏီက တိုးတက်ပြုပြင်မှုတွေဆိုပြီး လုပ်လိုက်တဲ့ အပြောင်းအလဲတွေဟာ တကယ့်တိုးတက်မှု ဟုတ်မဟုတ်

ကတော့ ဘယ်ဘက်ကနေ ဘယ်လိုရှုထောင့်နဲ့ ကြည့်သလဲဆိုတာနဲ့ပဲ ဆိုင်ပါတယ်။ အသေအချာပြောနိုင်တာ တစ်ခုကတော့ နဂိုနဲ့မတူဘဲ ပြောင်းလဲသွားတယ်ဆိုတာပါပဲ။ အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ မူလစနစ်နဲ့ အံ့မဝင်တဲ့အထိ ပြောင်းလဲသွားတယ်။ ပြဿနာက မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ကို သုံးစွဲတဲ့သူတွေရဲ့ပမာဏက ထုနဲ့ထည်နဲ့ အရမ်းကြီးမားလေတော့ Sun ကုမ္ပဏီကိုယ်၌ကထုတ်တဲ့ ထုတ်ကုန်တစ်ခုကို မိုက်ကရိုဆော့ဖ်က ဝင်ပြီး စံညွှန်းပစ္စည်းဖြစ်အောင် ဝင်လုပ်တာကို ခံလာရတဲ့သဘော ဖြစ်လာတာပါပဲ။ ကွက်ကျော်ရိုက်ခံရတာလို့ပဲ ဆိုပါတော့။ ဒီတော့ Sun က တရားစွဲပါတော့တယ်။

ဘီလ်ဂိတ်အနေနဲ့ အောင်ပွဲတစ်ခုပြီးတစ်ခု ဆွတ်ခူးနေတာနဲ့ အမျှ သူ့ရဲ့ပြိုင်ဘက်တွေအကြားမှာ ကူးစက်ကပ်ရောဂါလိုမျိုးတောင် ဖြစ်နေတဲ့ စိတ္တဗေဒအခြေအနေတစ်ရပ် ဖြစ်လာပါတော့တယ်။ ကွန်ပျူတာ လုပ်ငန်းနယ်ပယ်ဆိုင်ရာ ပဏ္ဍိတ်အက်စသာဒိုင်ဆင်က အဲဒါကို Bill Envy (ဘီလ်ကို မနာလိုတဲ့ဝေဒနာ)လို့ အမည်တပ်ပါတယ်။ သူရှင်းပြတာကတော့ “ဒီလုပ်ငန်းနယ်ပယ်ထဲက လူတိုင်းလိုလို ဒီစိတ် ဝေဒနာ အနည်းနဲ့အများဆိုသလို ရှိနေကြတာပါပဲ။ သူတို့နဲ့ ခေတ်ပြိုင် ဒီလုပ်ငန်းမှာ ဘီလ်ဂိတ်လို ထူးချွန်ထက်မြက် ချမ်းသာသူတစ်ယောက် ရှိနေပြီး သူတို့က သူ့လောက မတော်နိုင် မချမ်းသာနိုင်ဖြစ်နေတဲ့အခါ ဒီလူတွေရဲ့စိတ်ထဲမှာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အားမလိုအားမရ ဖြစ်မိကြတယ်။ ဒီစိတ်နဲ့ပဲ မလုပ်သင့်တာတွေကို လျှောက်လုပ်မိကြတယ်။ စိတ်ပိုင်း ဆိုင်ရာ စစ်ဆေးမှုတွေမှာ Rorschach မင်ကွက်တွေကို လူတွေက

ဘယ်လိုသဘောပေါက် ဘာသာပြန်တယ်ဆိုတာကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် သူတို့ရဲ့စိတ်ထားကို သိရသလို လူတွေက သူ့အကြောင်းကို စာယ်လို ပြောကြသလဲဆိုတာကို နားထောင်ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ဘီလ်အကြောင်းကို သိရတာထက် ပြောတဲ့လူတွေရဲ့ စိတ်နေစိတ်ထားကို သိရပါတယ်”

ဘယ်သူကမှ အဲဒီစိတ်အမှောင့်မကင်းကြတာ အံ့ဩစရာမဟုတ်ပါဘူး။ “ကျွန်တော်လား ...။ ဘီလ်ကို မနာလိုတဲ့ စိတ်အမှောင့် Bill Envy ကျွန်တော့်မှာ မရှိပါဘူး” လို့ Sun ကုမ္ပဏီရဲ့ဦးစီး စကော့မက်နီးလ်က ဆိုပါတယ်။ “ကျွန်တော့်မှာ အလိမ္မာအိမ်ပါ မယားအချောအလှ ရှိတယ်။ အိမ်ကောင်းကောင်းတစ်လုံးရှိတယ်။ ကျွန်တော့်ကလေးက သူ့ကလေးထက် ပိုတော်တယ်လို့တောင် ပြောရဲတယ်။” အခြေအနေအရ Sun ကုမ္ပဏီနဲ့ပူးပေါင်းပြီး အရိပ်အမိုးခိုလှုံသွားရတဲ့ နောက်ပြိုင်ဘက်တစ်ဦးကလည်း ဒီလို စကားတန်ဆာနဲ့ ဆိုပြန်ပါတယ်။

“ဆီလီကွန်တောင်ကြားမှာ ဘီလ်မနာလိုဝေဒနာဆိုတာ ရှိသလား” သူက ကိုယ့်မေးခွန်းကို ကိုယ်ပြန်ဖြေတယ်။ “ဆီလီကွန်တောင်ကြားမှာ တွေ့ရတဲ့ဝေဒနာကတော့ ငွေကြေးတပ်မက်စိတ် money envy ပါပဲ ခင်ဗျား။ ဒါပေမဲ့ ဖြစ်ချင်တော့ ဘီလ်မှာ ပိုက်ဆံတွေ အများကြီး ရှိနေတယ်လေ။”

ဘီလ်ဂိတ်ပိုင်ဆိုင်တဲ့ ဓနဥစ္စာတွေရဲ့ပမာဏက ဖောင်းကားကြီးမားလာလေလေ အဲဒီမနာလိုဝေဒနာစိတ်တွေက ကြီးထွားလာလေလေလို့ ဆိုရပါလိမ့်မယ်။ ဘီလ်မုန်းတီးစိတ်အခံရှိတဲ့ နည်းပညာသမားတစ်ယောက်ဆိုရင်ဖြင့် အင်တာနက်ပေါ်မှာ ဘီလ်ရဲ့ paper

wealth (စတော့ရှယ်ယာပိုင်ဆိုင်မှုအရ ဖြစ်နေတဲ့ချမ်းသာမှု)ကို စဉ်ဆက်မပြတ် အတက်အကျအားလုံးကို ဖော်ပြပေးနေတဲ့ ဝက်ဘ်ဆိုက် တစ်ခု ထောင်ထားတယ်။ များသောအားဖြင့် ဒီကိန်းဂဏန်းတွေ ကတော့ အတက်ဘက်ကိုချည်းပါပဲ။ နောက်ထပ် ကျိတ်မနိုင် ခဲမရ နည်းပညာသမားတစ်ယောက်ကတော့ ဟာသဓာတ်အခဲလေးနဲ့ တင်ပြ ပါတယ်။ သူတင်ထားတဲ့ အညွှန်းကိန်းရဲ့နာမည်ကတော့ "Too Small a Bill for Bill" ဖြစ်ပါတယ်။ ဘီလ်အတွက် ဒီငွေစက္ကူအချပ်တွေက တန်ဖိုးနည်းလွန်းနေပြီလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ သူ့ရဲ့ဝက်ဘ်ဆိုက်က ဖော်ပြ ထားတာကတော့ ၁၉၉၇ ခုနှစ်ရဲ့ ပထမမြောက် လပတ်ကာလအတွင်း မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ရှယ်ယာတွေရဲ့ ဈေးနှုန်းတွေ တစ်ရှိန်ထိုး မြင့်တက်တာ ကို ကြုံရတဲ့ကာလအတောအတွင်းမှာ တကယ်လို့ ဘီလ်ဂိတ်ဟာ အလုပ်ကိုလာရင်းနဲ့ လမ်းပေါ်မှာ ဒေါ်လာတစ်သောင်းတန် ငွေစက္ကူ တစ်ချပ် ကျနေတာကို တွေ့မိတယ်ဆိုပါစို့။ ဘီလ်အနေနဲ့ ခဏ လောက်ရပ်ပြီးတော့ အဲဒါကို ကောက်ချင်စိတ်မဖြစ်မိအောင် ချုပ်တီး သင့်ပါတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ကောက်မယ့်အစား ရုံးကိုပဲ တန်းတန်း မတ်မတ်သွားပြီးတော့ သူ့အလုပ်ကိုပဲ လုပ်သင့်ပါတယ်တဲ့။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ပိုက်ဆံသွားကောက်လို့ ကုန်သွားမယ့် လေးစက္ကန့်အတွင်းမှာ သူဟာ ဒေါ်လာတစ်သောင်းထက်မက အလုပ် ကြောင့် ဝင်ငွေရမှာမို့လို့ပါပဲတဲ့။

ဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရ တွယ်ကြတာတွေကို ယေဘုယျအားဖြင့် တော့ ဘီလ်ဂိတ်ဟာ ပေယျလကန်ပဲ သဘောထားတတ်ပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ တစ်ခါကတော့ ဖိလစ်ခန်ပြောတဲ့ စကားတစ်ခွန်းကြောင့် သူပေါက်ကွဲဖူးပါတယ်။ ဖိလစ်ခန်က ဘီလီဂိတ်ဟာ တကယ်တမ်း ပြောရမယ်ဆိုရင် နည်းပညာသမား (technical person) မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို တာစားနေအောင် ပုံဖော်တဲ့ image maker သာလျှင် ဖြစ်တယ်လို့ ပြောလိုပါပဲ။ ဒါကို ဆတ်ဆတ်ထိအောင် နာပါတယ်။ “ခွေးမသား ... သွားသေလိုက်” God, Fuck this guy. လို့ ဘီလီဂိတ်က ကိုင်တုတ်ပါတယ်။ “တကယ်ပဲဗျာ၊ ဒီလူကို ကျွန်တော် တော်တော် သောက်မြင်ကပ်တယ်။ အဲဒီလူ နည်းပညာဆန်တာထက် ကျွန်တော် က အဆတစ်ရာတောင် ပိုဆန်သေးတယ်။ တကယ်ပဲဗျာ” လို့ ပေါက်ကွဲပါတယ်။

လူတွေ (ပြိုင်ဘက်တွေ)က ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရ အမနာပ ပြောကြ တာတွေကို ပေယျာလကန် သဘောထားလို့ရပေမယ့် မိုက်ကရိုဆော့ဖ် ရဲ့ ဈေးကွက်ဖော်ဆောင်ရေးနည်းလမ်းတွေကို အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု တရားရေးဌာနက အနီးကပ် အသေအချာစုံစမ်းလာတာကိုတော့ လျစ်လျူရှုနေလို့ မရတော့ပါဘူး။ ၁၉၉၀ ပြည့်လွန်နှစ်တွေ တစ်လျှောက် လုံးမှာ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ဟာ လွတ်လပ်စွာယှဉ်ပြိုင်ခွင့်ကို ထိပါးစေတဲ့ နည်းဗျူဟာတွေကို ကျင့်သုံးတယ်ဆိုတဲ့ စွပ်စွဲမှုတွေကို တောက်လျှောက် ငြင်းဆိုလာခဲ့တယ်။ ၁၉၉၈ ခုနှစ် ဆောင်းဦးပေါက်ရာသီမှာ ပြည်ထောင်စုအစိုးရနဲ့ ပြည်နယ်ပေါင်းနှစ်ဆယ်တို့ ပူးပေါင်းပြီးသကာ လ ဘီလီဂိတ်နဲ့ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ကို လက်ဝါးကြီးအုပ်မှုတိုက်ဖျက်ရေး ဥပဒေအရ အရေးယူဖို့ တရားဝင် ရုံးတင်ပါတယ်။ ၁၉၁၁ ခုနှစ်မှာ

ဂျန်ဒီရော့ဖဲလားရဲ့ စတန်းဒတ်အိုင်ကုမ္ပဏီကို တစ်စစီ ဖြိုခွဲပစ်ခဲ့တဲ့ နောက်ပိုင်း အရေးအပါဆုံး လက်ဝါးကြီးအုပ်မှု စုံစမ်းရေးအမှုကြီး ဖြစ်တယ်လို့ ကျွမ်းကျင်သူပညာရှင်တွေက သတ်မှတ်ပြောဆိုကြတယ်။ ဘီလ်ဂိတ်ဟာ ရော့ဖဲလားလောက် ပရိသတ်ကို ဆွဲဆောင်ညွှတ်ပြောင်း စေအောင် တင်ပြတတ်တဲ့ သက်သေကောင်းမဟုတ်ပေမယ့် ရော့ဖဲလား နဲ့ တူတဲ့အချက်ကတော့ မဟုတ်တာမှန်သမျှကို မလုပ်ပါဘူးလို့ ငြင်းတာပါပဲ။ သူထွက်ဆိုတာကတော့ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ဟာ အလုပ်ကို အပတ်တကုတ် အားထုတ်လုပ်ကိုင်တဲ့ ကုမ္ပဏီဖြစ်တယ်။ အဲ ... ပြီးတော့ ဘာမှ ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်တာ ဖောင်းတာ မရှိပါဘူးပေါ့။

စောင့်ကြည့်လေ့လာသူတွေ တော်တော်မှတ်ချက်ပေးကြတဲ့ အရာကတော့ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ဟာ ဒီလောက်ကြီးမားထွားကျိုင်းတဲ့ ဧရာမကုမ္ပဏီကြီးဖြစ်နေတာတောင် ပေါ်ခါစ ပီဘီလုပ်ငန်းပေါက်စ လေးပမာ ဘီလ်က ပြုမူပြောဆိုနေတာကိုပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ မိုက်ကရို ဆော့ဖ်ဟာ သူ့ရဲ့ ပထမဆုံးအရောင်း ဒေါ်လာတစ်သန်းဖိုး မရောင်း ရခင်ကတည်းက အကြိတ်အနယ် အပြိုင်အဆိုင် နည်းဗျူဟာကို ကျင့်သုံးခဲ့သလို၊ ဒေါ်လာ တစ်ဘီလီယံဖိုး အရောင်းတက်လာသည့် တိုင်အောင် အလျော့မပေးစတမ်း ယှဉ်ပြိုင်နေတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလောက်ကြီးမားတဲ့ ပမာဏရှိနေသည့်တိုင်အောင် ဈေးကွက်ထဲကို တိုးခါစ ကုမ္ပဏီလေးလို ဘီလ်ဂိတ်သဘောထားနေတာဟာ ပြင်ပလူ တွေအဖို့ ပဟေဠိဆန်လှပါတယ်။

ဘီလ်ဂိတ်အဖို့တော့ ဒါဟာ ပဟေဠိဆန်စရာအကြောင်း

လုံးဝမရှိပါဘူး။ ဒီလုပ်ငန်းလောကရဲ့သဘောကို သူနားလည်တယ်။ ဆော့ဖ်ဝဲလောကကို မိုက်ကရိုဆော့ဖ်အနေနဲ့ ဒီနေ့ ဒီအချိန်မှာ လုံးဝ စိုးမိုးထားနိုင်တာမှန်ပေမယ့် ဒီလိုမျိုး တစ်သမတ်တည်းဖြစ်နေမယ်လို့ ဘယ်သူကမှ အာမခံချက်မပေးနိုင်ပါဘူး။ “လာမယ့် လေးငါးနှစ်တာ ကာလမှာ လက်ရှိဈေးကွက်သုံး ဘယ်ဆော့ဖ်ဝဲကုဒ်ဟာမဆို ဘာတန်ဖိုး မှ ရှိနေမှာမဟုတ်ဘူး”လို့ သူ့ရဲ့ ဆော့ဖ်ဝဲဖန်တီးရေးသမားတွေကို ပြောပြတယ်။ စားသောက်ဆိုင်ရဲ့ အထူးတည်ခင်းတဲ့ ဟင်းလျာတစ်ခု ဟာ တစ်နေ့တာတော့ ကောင်းကောင်းရောင်းရမယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီလို အများအသုံးတော်ခံအဖြစ်ဟာ နောက်တစ်နေ့ကူးတာနဲ့ အခြေအနေ ပြောင်းသွားနိုင်တယ်။ Windows စနစ်ဟာလည်းပဲ မျက်မှောက်ခေတ် ရဲ့ အထူးဟင်းလျာမှန်ပါရဲ့။ ဒါဟာ ဘယ်လောက်အထိ တည်တံ့နိုင် မှာလဲဆိုတဲ့ သံသယကို ဘီလ်က အမြဲဆုပ်ကိုင်ထားတယ်။ “ယနေ့ ခေတ်သုံး operating systemsတွေဟာ ငါးနှစ်သက်တမ်းပဲ ရှိပါတယ်” လို့ ဘီလ်ကဆိုတယ်။

တခြား ကွန်ပျူတာဘီလီယံနာတစ်ဦးဖြစ်တဲ့ ရော့စ်ပီရော့က တော့ဖြင့် ဘီလ်ဂိတ်က ဘာကိုတွေးမိတာမို့လို့ ဒီနည်းဗျူဟာအတိုင်း ဘာကြောင့်လုပ်ရတယ်ဆိုတာကို နားလည်သဘောပေါက်ပါတယ်။ “သူ့လုပ်နေရတဲ့ လုပ်ငန်းနယ်ပယ်က ဘယ်လိုမျိုးလဲဆိုတော့ မြန်မြန် ပြေးထားလေလေ ပိုပြီးမြန်မြန်ပြေးနေဖို့ လိုအပ်လေလေ ဖြစ်ပါတယ်” လို့ ပီရော့က ရှင်းပြပါတယ်။ “ဆော့ဖ်ဝဲတစ်ခုကို တီထွင်ပြီးသွားလို့ အနှစ်နှစ်ဆယ်တိုင်နေလို့ ရတယ်ဆိုရင် သူလည်း တော်တော်ပြီးငွေ

သွားမှာပေါ့။ ဒီလိုမျိုးထိုင်မနေဘဲ ထုတ်ကုန်တစ်ခုက ဈေးကွက်ထဲကို ပတ်ကင်အပိတ်အတိုင်း ရောက်သွားတယ်ဆိုတာနဲ့ ချက်ချင်း နောက်ထပ်ထုတ်ကုန်တစ်ခုအတွက် အလုပ်လုပ်နေရမယ်။ ဒီလုပ်ငန်း မှာ ပွဲချိန်တစ်ဝက်စေ့လို့ အနားပေးတယ်ဆိုတာ မရှိဘူး။ အဝတ်လဲခန်း ကိုသွားပြီး နားလို့မရဘူး။”

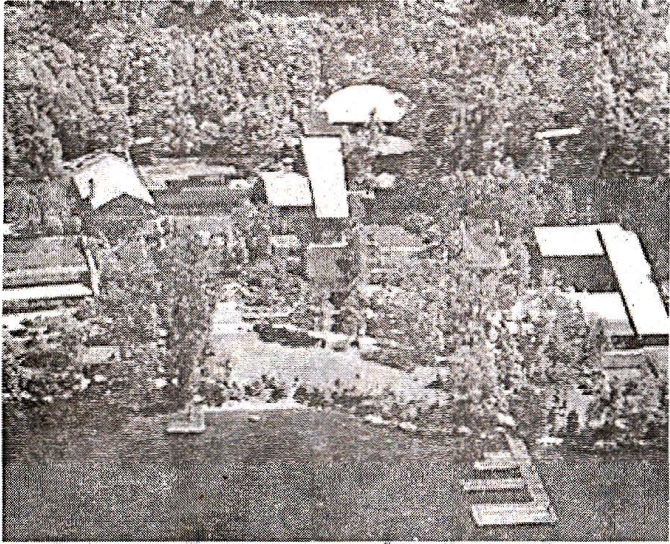
မိုက်ကရီဆော့ဖ်နဲ့ တခြား သာမန်ကာလျှံကာ ကုမ္ပဏီတွေ အကြား တစ်ခုတည်းသော ခြားနားချက်ကတော့ သူ့ဆီမှာရှိတဲ့ ထိပ်တန်းတွေခေါ်မြော်မြင်သူတွေရဲ့ လင်းလက်တဲ့အတွေးအကြံတွေ ဖြစ်တယ်လို့ ဘီလ်ဂိတ် ပြောလေ့ပြောထ ရှိပါတယ်။ “ကျွန်တော်တို့ ဆီက အတော်ဆုံး လူအယောက်နှစ်ဆယ်ကိုသာ ဖယ်ထုတ်ပစ်လိုက် ရင် မိုက်ကရီဆော့ဖ်ဟာ ဘာမှအရေးလည်းမပါ။ အဖြစ်လည်းမရှိတဲ့ ကုမ္ပဏီဖြစ်သွားမှာပဲ” လို့ ဘီလ်ဂိတ်က အတိအလင်း ကြေညာစကား ဆိုပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့လည်း သူ့အနေနဲ့ အမြဲတမ်း ရှေ့ကို တွန်းတွန်းတိုက်တိုက်သွားဖို့ ကြိုးစားနေတာ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ တွန်းတွန်းတိုက်တိုက် သွားတယ်ဆိုတော့လည်း ထိမိဟယ် ခိုက်မိဟယ် တော့ ဖြစ်ကြပြီပေါ့။

လက်ဝါးကြီးအုပ် စီးပွားရှာဖွေမှုနဲ့ ပတ်သက်လို့
ဆီးနိုတ်လွတ်တော်ကော်မတီရဲ့ ရှေ့မှောက်မှာ ၂၀၀၇ ခုနှစ်
မတ်လအတွင်းက အစစ်ဆေးခံထွက်ဆိုစဉ်

အခန်း (၅)

မယ်လင်ဒါ ဖရန်ချ်ဂိတ်စ်

ဝါရှင်တန်ရေကန်နံ့ဘေးက ဂိတ်တို့ ဇနီးမောင်နှံပိုင်
ဒေါ်လာ ၉၇ သန်းတန် အိမ်

အခန်း (၅)

မယ်လင်ဒါ ဖရန့်ချ် ဂိတ်စ်

၁၉၉၄ ခုနှစ်မှာ အသက်(၃၈)နှစ်ရှိပြီဖြစ်တဲ့ ဘီလ်ဂိတ်ဟာ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ကုမ္ပဏီက အလတ်တန်း အမှုဆောင်အရာရှိတစ်ဦး ဖြစ်တဲ့ အသက်(၂၉)နှစ်အရွယ် မယ်လင်ဒါဖရန့်ချ်ကို လက်ထပ်ခဲ့ တယ်။ အဆိုးမြင်သမားတွေကတော့ ဒေါ်လာတစ်သန်း အကုန်အကျ ခံတဲ့ သူ့ရဲ့လက်ထပ်ပွဲကို ဟာပိုင်ယီကျွန်းစုက လန်နိုင်းကျွန်း ပင်လယ် ကမ်းနားမှာ ကျင်းပခဲ့တာဟာ အခွန်သက်သာအောင်လို့ ဆိုကြတယ်။

ဘီလ်ဂိတ်ဟာ သတို့သမီး မယ်လင်ဒါကို မန်ဟတ်တန်ကျွန်း မှာ ကျင်းပတဲ့ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ရဲ့ သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲတစ်ခုမှာ သူ့ရဲ့ ဝန်ထမ်းတစ်ဦးအနေနဲ့ စတင်သိကျွမ်းခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။

မင်္ဂလာပွဲကို သတင်းထောက်တွေ လာပြီးထောက်လှမ်းကြမှာ

စိုးလို့ လန်နိုင်းကျွန်းမှာ ရှိသမျှဟိုတယ်တွေရဲ့ အခန်းတွေအားလုံးကို ဘုတ်ကင်လုပ် ငှားထားလိုက်တဲ့အပြင်၊ အနီးအနား မာအူအီကျွန်းက ရဟတ်ယာဉ်တွေအားလုံးကိုပါ ငှားထားလိုက်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ မင်္ဂလာပွဲကို တက်ရောက်ကြသူ ဧည့်သည်အယောက် (၁၃၀)ထဲမှာ ဘီလီယံနာသူဌေးလေးယောက် ပါပါတယ်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရေးသမား ဝါရင်ဘူဖတ်ရယ်၊ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ကို ပူးတွဲထူထောင်သူ ပေါလ်အယ်လင် ရယ်၊ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ရဲ့ ထိပ်တန်းအရာရှိ စတီးဗ်ဘောလ်မာရယ်နဲ့ ဆဲလူလာဖုန်းလုပ်ငန်းရှင်ကြီး ခရိတ်မက်ကောတို့ ဖြစ်ကြပါတယ်။

မိုက်ကရိုဆော့ဖ်အရာရှိကြီး စတီးဗ်ဘောလ်မာက သတို့သား အရံ လုပ်ပါတယ်။ နာမည်ကြီးကျေးလက်အဆိုတော် ဝီလီနယ်လ်ဆင် က "Mommies Don't Let Babies Grow Up To Be Cowboys" သီချင်းကို သီဆိုဖျော်ဖြေပါတယ်။

အခုဆိုရင် သူတို့ဇနီးမောင်နှံမှာ သားသမီးသုံးယောက် ရှိကြ ပါပြီ။ ဂျနီဖာကတ်သရင်းဂိတ်စ် (၁၉၉၆ ဖွား)၊ ရိုရီဂျွန်ဂိတ်စ် (၁၉၉၉ ဖွား)နဲ့ ဖီဘီအက်ဒီလီဂိတ်စ် (၂၀၀၂ ဖွား)တို့ ဖြစ်ကြပါတယ်။

ဇနီး မယ်လင်ဒါဟာ တက္ကဆတ်ပြည်နယ် ဒါးလက်စ်မြို့မှာ မွေးပြီး အဲဒီမှာပဲ ကြီးပြင်းပါတယ်။ ဒါးလက်စ်မြို့ Ursulineအကယ်ဒမီ ကနေ အထူးချွန်ဆုံးသင်တန်းသားအဖြစ် ကျောင်းပြီးခဲ့တယ်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ်မှာ မယ်လင်ဒါဟာ Dukeတက္ကသိုလ်ကနေ ကွန်ပျူတာ နည်း ပညာဆိုင်ရာဘွဲ့နဲ့ ဘောဂဗေဒဘွဲ့တွေကို ရရှိခဲ့ပြီး၊ ၁၉၈၇ ခုနှစ်မှာ အဲဒီတက္ကသိုလ်ကပဲ အမ်ဘီအေဘွဲ့ကို ရရှိခဲ့တယ်။

မယ်လင်ဒါတစ်ယောက် သြဇာရှိတဲ့အမျိုးသမီးတစ်ယောက် အနေနဲ့ ပေါ်ထွက်လာတာကတော့ သူမရဲ့ မိသားစုမိတ်ဆွေ အများအကျိုးအတွက် လှူဒါန်းသူ ဝါရင်ဘူဖတ်က ဒေါ်လာ(၃၁)ဘီလီယံကို ဘီလ်နဲ့ မယ်လင်ဒါဂိတ်ဖောင်ဒေးရှင်းအတွက် လှူဒါန်းလိုက်တဲ့ အချိန်က စတာဖြစ်ပါတယ်။ တိုင်း(မ်)မဂ္ဂဇင်းရဲ့ မျက်နှာပုံးမှာ တစ်နှစ်တာအတွက် မှတ်တမ်းတင်ရမယ့် ပုဂ္ဂိုလ်တွေအဖြစ် ဘီလိဂိတ်ရယ်၊ အိုင်းရစ်အဆိုတော် ဘိုနီရယ်၊ မယ်လင်ဒါတို့ သုံးဦးသားတို့ရဲ့ပုံကို တင်လိုက်တဲ့အခါ မယ်လင်ဒါတစ်ယောက် ကမ္ဘာဇာတ်ခုံပေါ်မှာ ထင်ထင်ရှားရှား မြင်ရတဲ့ အမျိုးသမီးတစ်ယောက် ဖြစ်လာတယ်။ သူမဟာ ဘယ်သူလဲ ဆိုတာကို မပြောဘဲနဲ့ သူမနေထိုင်ရာ ဆီယက်တဲလ်ကလူတွေကို အဲဒီပုံတွေကိုပြပြီး Monitorမဂ္ဂဇင်းက လိုက်မေးတော့ သူမကို ဘယ်သူမှန်း မသိကြဘူး၊ မမြင်ဖူးကြဘူးလို့ ဆိုပါတယ်။ အဲသလောက်ကို လူရှေ့သူရှေ့ မထွက်ဖြစ်တဲ့ သူမျိုးပါ။

ဘီလိဂိတ်ရဲ့ မိဘများရဲ့ မိတ်ဆွေ ဒေါ်တီဆင်ပဆင်က ဒီလို ပြောပြပါတယ်။ “ဆီယက်တဲလ်မှာက တခြားလူတော်တော်များများ ဆိုရင် အခမ်းအနား ကြီးကြီးမားမားရှိကြပြီဆိုရင် မပါမဖြစ်ပါရအောင် လုပ်ကြတာချည်းပါပဲ” လို့ မစွက်ဆင်ပဆင်က ဆိုတယ်။ “ဒါပေမဲ့ မယ်လင်ဒါကတော့ ဒီလိုမိန်းမစားမျိုး မဟုတ်ဘူး။”

တာဝေးအပြေးမယ်အဖြစ်ရော ကေးယတ်လှေလှော်သူအဖြစ်ပါ အားကစားလှေကျင့်ဖူးတဲ့ မယ်လင်ဒါဟာ စင်ပေါ်တက်စကားပြောရတဲ့အခါ အကြောက်လွန်ပြီး ခြေမကိုင်မိ လက်မကိုင်မိ များစွာဖြစ်ဖူး

ကြောင်း ဝန်ခံပါတယ်။ ဝါရှင်တန်ဖို့စံသတင်းစာရဲ့ မိခင်ကြီး ကတ်သရင်းဂရေဟမ်ကို သူမရဲ့ စံပြပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ် လေးစားအားကျပါတယ်။ ဒီလို ပရဟိတအကျိုးတွေအတွက် အားတက်သရော ဆောင်ရွက်သူဖြစ်လာခဲ့ရတဲ့အကြောင်းရင်းက ၁၉၉၃ ခုနှစ်မှာ အာဖရိကကို ဆာဖာရီ ခရီးထွက်စဉ်တုန်းက မြင်ခဲ့ရတဲ့ မြင်ကွင်းတစ်ခုကြောင့် အသိဉာဏ်တစ်ခု လင်းလက်သိမြင်ခဲ့ရလို့ပါလို့ ဆိုပါတယ်။ အဲဒီမှာ အမျိုးသမီးတွေဟာ ဟင်းသီးဟင်းရွက်တစ်ပွေ့စာလောက်ကို ရောင်းရဖို့အရေး ဖုန်တောထဲမှာ ဖိနပ်မပါ ခြေဗလာနဲ့ မိုင်ပေါင်းများစွာ လမ်းလျှောက်သွားရတာကို မျက်မြင်တွေ့ခဲ့ရတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

“လူ့ဘဝမှာ ဘယ်သူ့အတွက်ပဲဖြစ်ဖြစ် အသက်တစ်ချောင်း ထက် နောက်အသက်တစ်ချောင်းက ပိုလို့တန်ဖိုးကြီးတယ်၊ ဒါမှမဟုတ် တန်ဖိုးနည်းတယ်ဆိုတာ မရှိဘူးလို့ ဘီလ်ကရော ကျွန်မပါ ယုံကြည်ပါတယ်” လို့ တိုင်း(မ်)မဂ္ဂဇင်းနဲ့ တစ်ခါအင်တာဗျူးတုန်းက မယ်လင်ဒါက ပြောပါတယ်။ “ဒီညီမျှမှုသဘောတရားကို အခြေခံပြီးတော့ ကျွန်မတို့ရဲ့ ဘီလ်နဲ့ မယ်လင်ဒါဖောင်ဒေးရှင်းကို တည်ထောင်ခဲ့တာပါ။”

ညီမျှတဲ့အခြေအနေကို ပိုလို့ကျယ်ပြန့်အောင် တည်ဆောက်နိုင်ဖို့ဟာ သူတို့ဖောင်ဒေးရှင်းရဲ့ အောင်မြင်မှုအတွက် သော့ချက်ပဲလို့ အဓိပ္ပာယ်ကောက်လို့ရပါတယ်။ ဖောင်ဒေးရှင်းအောင်မြင်လာဖို့ အလုပ်လုပ်ရင်း မယ်လင်ဒါအဖို့ ဘီလ်နဲ့သူနဲ့ ၁၉၈၇ ခုနှစ်မှာ စတွေ့ကတည်းက တည်ဆောက်ထားခဲ့တဲ့ လူမသိ သူမသိ နေလို့ရတဲ့ဘဝကို စတေးဖို့

ဖြစ်လာပါတယ်။ ၂၀၀၅ ခုနှစ်တွင်းထုတ်တဲ့ နယူး(စ်)ဝီးခ်မဂ္ဂဇင်း အတွက် အင်တာဗျူးတုန်းက ဒါကို ရည်ညွှန်းပြောကြားခဲ့တယ်။ အေအိုင်ဒီအက် ကာကွယ်ဆေးဖြစ်ထွန်းလာရေးအတွက် သူ့ရဲ့ လူလုံးပြကြီးပမ်းအားထုတ်မှုက အထောက်အကူပြုမယ်ဆိုရင် ကြီးစား လုပ်သွားရမှာပဲလို့ မယ်လင်ဒါက ဆိုခဲ့တယ်။

မယ်လင်ဒါဟာ ခပ်အေးအေး ခပ်ကင်းကင်း နေတတ်တဲ့ အနေအထားနဲ့ နေသားကျ ကျင့်သားရပြီးသူပါ။ ၁၉၈၇ ခုနှစ်ကနေ ၁၉၉၆ ခုနှစ်အထိ မာလ်တီမီဒီယာထုတ်ကုန်တွေကို ဖန်တီးထုတ်လုပ် တဲ့အပိုင်းမှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်ရင်း မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ရဲ့ ဝန်ထမ်း အဖြစ် အလုပ်လုပ်စဉ်အတောအတွင်းမှာ ကုမ္ပဏီရဲ့ဘော့စ် ဘီလ်ဂိတ် နဲ့ ၁၉၉၃ ခုနှစ်အတွင်း စေ့စပ်ပြီးကတည်းကစလို့ ကုမ္ပဏီရဲ့ စားသောက်ဆိုင်မှာ သွားစားရင် တစ်ယောက်တည်းသွားစားရသူပါ။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်တွေ လက်အောက်ဝန်ထမ်း တွေအဖို့ သူနဲ့ နေ့လယ်စာအတူထိုင်စားရမှာ မရဲလောက်အောင် ဖြစ်ကြလို့ပါပဲ။ လူတိုင်းကကြောက်ရတဲ့ ဘော့စ်ရဲ့ရည်းစားဖြစ်နေလို့ ပါလို့ သူ့လက်အောက်မှာလုပ်ခဲ့သူ ဝန်ထမ်းတစ်ယောက်က ပြောပြ ပါတယ်။

“ဘီလ်ဂိတ်နဲ့ စေ့စပ်ထားတဲ့ ဝန်ထမ်းတစ်ယောက်အနေနဲ့ အလုပ်ဆင်းနေရတာ ခက်တော့ခက်သားပဲ” လို့ အဆိုပါဝန်ထမ်း ဟောင်းက ပြောပြပါတယ်။ သူပြောတာကတော့ မယ်လင်ဒါဟာ ထက်မြက်ပြီး လက်တွေ့ကျသူအမျိုးသမီး ဖြစ်ပါသတဲ့။ ဒါပေမဲ့

နည်းနည်းတော့ လူတွေနဲ့ ခပ်ကင်းကင်းနေတတ်ပါသတဲ့။ “မယ်လင်ဒါ ကို ကြည့်လိုက်ရင် ကတ်သလစ်ကျောင်းသူတစ်ယောက်လို ခပ်အေးအေး ခပ်ငြိမ်ငြိမ်ပါပဲ” လို့ အဆိုပါဝန်ထမ်းက ဆိုတယ်။ “နောက် တစ်ချက်က မယ်လင်ဒါမှာ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားကူညီလိုတဲ့ စိတ်သဘောထားကောင်းလည်း ရှိတယ်။”

ဘုရင်နဲ့ညားတော့ မိဖုရားဖြစ်သွားရတဲ့ အောင်မြင်မှုဟာ တချို့သောသူတွေအဖို့တော့ ယှဉ်တွေးအားကျ စိတ်မကောင်းစရာ ဖြစ် ရတာတွေ ရှိခဲ့တယ်။ မယ်လင်ဒါအလုပ်ကထွက်တော့ ဒါနဲ့ပတ်သက် လို့ ထုတ်ပြန်တဲ့ ဘီလ်ဂိတ်ရဲ့အိမ်မေးလ်မှာ အကြောင်းရင်းကတော့ မိသားစုဘဝနဲ့ အလုပ်အကိုင်ဘဝမှာ လွန်ဆွဲနေရလို့ပါပဲလို့ ဆိုပါ တယ်။ အဲဒီအချိန်တုန်းက နောက်လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်တစ်ယောက်ဖြစ်တဲ့ ရီဘက်ကာ ဟူးဂျက်စ်က ဒီလိုပြောပါတယ်။ “ဒါကိုဖတ်ပြီး ကိုယ့် အတွက်ကိုယ် ကျွန်မဝမ်းနည်းမိတယ်။ ကျွန်မကိုယ်တိုင်လည်း သားနဲ့ အလုပ်နဲ့ ကြားမှာ လွန်ဆွဲနေရတဲ့သူပါ။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်မမှာတော့ အလုပ်က ထွက်နိုင်လောက်တဲ့ ကြွယ်ဝပြည့်စုံမှု မရှိဘူးလေ။”

ဘီလ်နဲ့ မယ်လင်ဒါတို့မိသားစုဟာ ရံဖန်ရံခါဆိုသလို ရုပ်ရှင် တွေ ပန်းခြံတွေ သွားကြတယ်။ အစတုန်းက လုပ်ငန်းရဲ့အငွေအသက် နဲ့ လွှမ်းခြုံနေတဲ့ နေအိမ်ကို ပိုပြီးတော့ အိမ်နဲ့တူပြီး ပျော့ပျောင်းနူးညံ့ လာအောင် မယ်လင်ဒါက ရင်ငွေ ပေးခဲ့တယ်လို့ ဆိုရမှာပါ။ ၁၉၉၉ ခုနှစ်မှာ နယူး(စ်)ဝီးခ်နဲ့ ဘီလ်ဂိတ် အင်တာဗျူးတုန်းက ဒီလိုဆိုခဲ့ပါ တယ်။ “အဲဒီအိမ်ကို ပြောင်းနေလို့ ကောင်းမှကောင်းပါ့မလားလို့

မယ်လင်ဒါက ပြောတယ်ဗျ။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ သူပြောတာက အဲဒီအိမ်က မိသားစုနေတဲ့အိမ်လိုမျိုး ခံစားရမှာမဟုတ်လို့ပဲတဲ့။”

အင်ဂျင်နီယာ ဖခင် ရေမွန်ဖရန်ချ်နဲ့ မိခင် အယ်လိန်းဖရန်ချ် တို့ရဲ့ သမီးအဖြစ် ၁၉၆၄ ခုနှစ်မှာ မွေးဖွားခဲ့သူ မယ်လင်ဒါဟာ အာဆူလင်း အကယ်ဒမီမိန်းကလေးကျောင်းကနေ အထက်တန်း အောင်မြင်ခဲ့တယ်။ သင်္ချာနဲ့ ကွန်ပျူတာပညာရပ်တွေကို စိတ်ဝင်စား အောင် သူ့ကိုလမ်းကြောင်းပေးခဲ့သူကတော့ အဲဒီကျောင်းက ဆရာမ Susan Bauer ပဲ ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

သူ့ အိမ်ဘီအေတက်ခဲ့တဲ့ Duke University က စီမံခန့်ခွဲမှု ဘာသာရပ် ပါမောက္ခ ရိချ်ဘာတန်က မယ်လင်ဒါကို အေးအေးလေး လျှို့လျှို့လေးနေတတ်တဲ့ ကျောင်းသူတစ်ယောက်အနေနဲ့ မှတ်မိပါတယ်။ “မယ်လင်ဒါဟာ အလေးအနက်နဲ့ တည်တည်ကြည်ကြည် နေတတ်သူဖြစ်တယ်။ ပြီးတော့ ထိုးထွင်းသိမြင်နိုင်စွမ်း ရှိတယ်။”

“သင်ကြားပြသရတဲ့ ဆရာတစ်ယောက်အနေနဲ့ ကျွန်တော် အဖို့ စံပြအဖြေတစ်စုံ လုပ်ထားရပါတယ်” လို့ ပါမောက္ခဘာဝန် ပြန်ပြောင်းပြောပြတယ်။ “တစ်ခါတော့ ကျွန်တော် စာမေးပွဲအဖြေလွှာ တွေကို အမှတ်ခြစ်တယ်။ ဒါနဲ့ ခြစ်သွားရင်း အဖြေတွေက ကျွန်တော့် အဖြေတွေထက် ကောင်းနေတဲ့အဖြေလွှာတစ်ခုကို သွားတွေ့တယ်။ အဲဒါကတော့ မယ်လင်ဒါရဲ့ အဖြေလွှာပါပဲ။”

မယ်လင်ဒါဟာ လမ်းညွှန်ပြသမှုခံယူရရင်လည်း ကောင်းစွာ နာယူအသုံးချတတ်သူပါ။ ၁၉၉၄ ခုနှစ်မှာ သူနဲ့ ဘီလ်တို့ မင်္ဂလာ

မဆောင်ခင်မှာ ဘီလိဂိတ်ရဲ့အမေ မေရီဂိတ်က သူတို့နှစ်ယောက်ဆီကို ဓနဥစ္စာပိုင်ဆိုင်မှုနဲ့အတူ တွဲဖက်ပါလာတဲ့ တာဝန်ဝတ္တရားတွေနဲ့ ပတ်သက်လို့ စာရေးဆုံးမခဲ့တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဒီနေ့အချိန်အခါမှာ သူတို့ရဲ့ ဓနဥစ္စာဟာ ကောင်းမွန်တဲ့ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ လည်ပတ်ရွှေ့လျား နေပါပြီ။ သူတို့ရဲ့ ဘဝတစ်သက် တာမှာ သူတို့ပိုင်ဆိုင်သမျှရဲ့ ၉၅ ရာခိုင်နှုန်းမျှသောပမာဏကို လှူဒါန်း မယ်ဆိုပြီး ဂိတ်ဇနီးမောင်နှံတို့က ကတိပြုထားကြတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

Bill and Melinda Gates

အခန်း (၆)

နံပါတ်တစ် မဟုတ်တော့တဲ့
ဘီလ်ဂိတ်

ကားလို.စ်ဆလင်းဟယ်လူး

အခန်း (၆)

နံပါတ်တစ် မဟုတ်တော့တဲ့ ဘီလိဂိတ်

အခုအချိန်မှာ ဘီလိဂိတ်ဟာ ကမ္ဘာပေါ်မှာ အချမ်းသာဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်တော့ပါဘူး။ အဲသည်ဘွဲ့ထူးကို မကြွဆီကိုနိုင်ငံသား ကားလွှဲဆလင်းဟယ်လူးက ပိုင်ဆိုင်သွားပါပြီ။ ဆလင်းရဲ့ အံ့ဘနန်း ဓနဥစ္စာ (လက်ရှိ ၅၉ ဘီလီယံအပြင် ထပ်ပွားဆဲ တိုးဆဲ)ဟာ ကြွယ်ဝမှု ဆီကို အရောက်တက်လာသူတစ်ယောက်ရဲ့ သမားရိုးကျဇာတ်လမ်း သက်သက် မဟုတ်လောက်ပါဘူး။ ရိုးသား၊ ကြိုးစား၊ စနစ်တကျစီမံ ... စတာတွေထက် နိုင်ငံရေးအဆက်အသွယ် အသင်းအပင်းဆိုတာ တွေလည်း ပါလာသေးတယ်။ ဆလင်းဟာ တရုတ်၊ အိန္ဒိယနဲ့ ရုရှား တို့လို တိုင်းပြည်တွေမှာ တိုးပွားများပြားလာတဲ့ သြဇာအာဏာကြီးသူ သူကြွယ်ကြီးတွေထဲက တစ်ယောက်ဖြစ်ပါတယ်။ သူတို့တစ်တွေဟာ

ကြွယ်ဝချမ်းသာမှု၊ အာဏာနဲ့ သြဇာကိမကြီးမားမှုတွေရဲ့ အသစ်သော လှိုင်းတစ်ခုကို ကိုယ်စားပြုကြသူတွေ ဖြစ်တယ်။ သူတို့ထဲက များစွာ ဟာ နိုင်နင်းကျွမ်းကျင်တဲ့ စီးပွားရေးသမားတွေ ဖြစ်ကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ အခုနကပြောခဲ့တဲ့ နိုင်ငံတွေလို အရှိန်မြန်မြန်နဲ့ တိုးတက်လာနေတဲ့ စီးပွားရေးစနစ်တွေအတွင်းမှာ နိုင်ငံရေးအခွင့်အလမ်းကို အမိအရ ဆုပ်ကိုင်အသုံးချနိုင်တာဟာ စီးပွားရေးရာကျွမ်းကျင်တာထက် အများကြီး တာသွားပါတယ်။

၂၀၀၇ ခုနှစ်ထုတ် Foreign Policy မဂ္ဂဇင်းတစ်စောင်မှာ ဆလင်းအကြောင်းကို ဆောင်းပါးရေးတဲ့ ဘရိုင်ယန်ဝင်တာက “ဘီလ်ဂိတ်ရေ ...၊ ပြန်လာပါ” စကားစုလေးကို မြည်ကျူးရေးသားထားတယ်။

ဘီလ်ဂိတ်ရေ ...၊ ပြန်လာပါ။

ကနဦးပိုင်းမှာ အထင်မှား အမြင်မှားတွေ အမြင်စောင်းတာတွေ တချို့ ရှိခဲ့ပေမယ့် ဖော့ဘ်စ်မဂ္ဂဇင်းရဲ့ အချမ်းသာဆုံးပုဂ္ဂိုလ်စာရင်းရဲ့ ထိပ်ဆုံးမှာ ဘီလ်ဂိတ်နေရာယူထားတာကို နေသားကျသွားပါပြီ။ အမြင်မစူးတော့ပါပြီ။ ဘီလ်ဂိတ်ဟာ ကိုယ့်လက် ကိုယ့်ခြေနဲ့ စီးပွားတည်ဆောက်လာတဲ့ ဟားဗတ်တက္ကသိုလ်ကျောင်းထွက် ဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ အချက်ကို ကျွန်တော်တို့ သဘောကျတယ်။ ကွန်ပျူတာတွေကို သုံးစွဲရလွယ်ကူအောင် သူလုပ်ပေးခဲ့တယ်ဆိုတဲ့အချက်ကို ကျွန်တော်တို့လေးစားတယ်။ သူ့လိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကြောင့် ကြောင်တက်တက် လူတောမတိုး နည်းပညာရှင်ဖြစ်ရတာ အားကြီးပုံစံကျလာတယ်။ မိုက်ကရို

ဆော့ဖ်က ဆော့ဖ်ဝဲလောကကို တစ်ဦးတည်းပိုင်နီးပါး လက်ဝါးကြီး အုပ်ထားတာမို့လို့ ဖြစ်ရတဲ့ဒေါသဟာ ဘီလ်ဂိတ်ရဲ့ အံ့ချီးမကုန်ဖွယ် အလှူဒါနရက်ရောမူကြောင့်အပြင် အတ်ပယ်ကွန်ပျူတာကလည်း လုပ်ငန်းလောကမှာ ခေတ်စားလာတဲ့အတွက် အဲဒီဒေါသတွေ လျော့ကျ သွားကုန်ပါပြီ။ ဘီလ်ဂိတ်အနေနဲ့ ဖော့ဘ်စ်မဂ္ဂဇင်းစာရင်းထိပ်မှာရှိနေ တဲ့ အချက်ဟာ ကျွန်တော်တို့ကမ္ဘာကြီးဟာ ဘယ်လိုကမ္ဘာမျိုးဖြစ်သလဲ ဆိုတဲ့အချက်ကို ဖော်ကျူးနေတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ “စီးပွားရေး စနစ်သစ်” ရဲ့ အစိတ်အပိုင်းတွေအဖြစ် ရှေ့ကို ချီတက်နေကြတယ် ဆိုတဲ့အချက်ကို ဖော်ကျူးနေပါတယ်။ နည်း ပညာတွေ၊ ဆန်းသစ် တီထွင်မှုတွေ၊ အသိဉာဏ်ပစ္စည်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွေဟာ ကျိုကျိတ်တက် ချမ်းသာမှုအတွက် သော့ချက်တွေဖြစ်တဲ့ အိုင်ဒီယာနဲ့မောင်းနှင်တဲ့ လူ့ အဖွဲ့အစည်းထဲမှာ နေကြရတယ်ဆိုတာ နံပါတ်တစ် သူကြွယ် ဘီလ်ဂိတ်ကြောင့် ပေါ်လွင်နေတယ်။

ဒီလိုမျိုးအခြေအနေမှာ ၂၀၀၇ ခုနှစ် ဇွေရာသီအတွင်း ဘီလ်ဂိတ် ကို သူ့ရဲ့နံပါတ်တစ်နေရာနေ ဖယ်ရှားလိုက်တဲ့လူဟာ ဘာကြောင့် ဒီလောက် ချမ်းသာလာရသလဲ။ သူလည်းပဲ ဘီလ်ဂိတ်လိုလူမျိုးလား။ မဟုတ်ပါဘူး။

သူ့နာမည်က ကားလို့ဆလင်းဟယ်လူးပါ။ ဒီနေ့ ဒီအချိန်မှာ သူ့ရဲ့ပိုင်ဆိုင်မှုဟာ ၅၉ ဘီလီယံထက် ကျော်ပါတယ်။ မနှစ်ကဆိုရင် တစ်လကို တစ်ဘီလီယံနှုန်းနဲ့ တိုးလာနေတယ်။ ဒီတော့ သူ့လိုလူမျိုး အချမ်းသာဆုံးပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်လာတဲ့ အခု ကျွန်တော်တို့နေတဲ့ ကမ္ဘာကြီးဟာ

ဘယ်လိုကမ္ဘာကြီးမျိုးပါလိမ့်။ ဆလင်းဟာ လက်ဝါးကြီးအုပ် စီးပွားရှာ ပါတယ်ရယ်လို့ များစွာစွပ်စွဲ ခံရတဲ့သူ ဖြစ်ပါတယ်။ သူဟာ သူပိုင် Teléfonos de México (သို့မဟုတ်) Telmex လို့ခေါ်တဲ့ ကုမ္ပဏီရဲ့ ကျောကုန်းပေါ် တက်စီးပြီး အခုနေရာကို မြန်မြန်ဆန်ဆန် ရောက်လာခဲ့ တာ ဖြစ်ပါတယ်။ Telexဟာ မက္ကစီကိုနိုင်ငံ တယ်လီဖုန်းဆက်သွယ် ရေး ဈေးကွက်ရဲ့ (၉၂) ရာခိုင်နှုန်းကို အိုင်အမာအုပ်စီးထားတဲ့ ကုမ္ပဏီ ဖြစ်ပါတယ်။ ဆလင်းရဲ့ စီးပွားရေးအင်ပါယာဟာ စီးကရက်ကနေ လေကြောင်းလိုင်းအထိ လျှပ်စစ်ကေဘယ်ကြိုးကနေ ကြမ်းခင်း ကြေပြားအထိ လုပ်ငန်းပေါင်းမျိုးစုံကို လုပ်ကိုင်တယ်။ အားလုံးပေါင်း တွက်ကြည့်လိုက်မယ်ဆိုရင် ဆလင်းရဲ့ စုစုပေါင်းပိုင်ဆိုင်မှုဟာ မက္ကစီကိုတစ်နိုင်ငံလုံး အကြမ်းဖျင်း ပြည်တွင်းကုန်ထုတ်ပမာဏ (ဂျီဒီပီ)ရဲ့ ၆.၆ ရာခိုင်နှုန်းအထိ ကြောက်ဖွယ် လန့်ဖွယ် ရှိနေတယ်။ အဲဒီပမာဏဟာ အမေရိကန်နိုင်ငံ ဂျီဒီပီရဲ့ ၀.၄ ရာခိုင်နှုန်းကိုသာ ပိုင်ဆိုင်တဲ့ ဘီလ်ဂိတ်ကို အများကြီးကျော်လွန်နေတယ်။ ဝှန်ဒီ ရော့ဖဲလား ဘုန်းမီးနေလတောက်စဉ်က အခြေအနေ (အမေရိကန် ဂျီဒီပီရဲ့ ၂ ရာခိုင်နှုန်းလျော့လျော့)ထက်လည်း အများကြီး သာလွန် နေပါတယ်။

အရမ်းအံ့ဩစရာကောင်းတဲ့ အချက်တစ်ချက်ကတော့ မက္ကစီကိုနိုင်ငံဟာ သူ့အတွက် အရမ်းငယ်လာနေတဲ့အပြင် သူ့ရဲ့ ကြွယ်ဝမှုဟာ နိုင်ငံနယ်နမိတ်ပြင်ဘက်ကို ကျော်လွန်လာနေပြီဆိုပေ မယ့် ဆလင်းရဲ့ ဓနဥစ္စာသမိုင်းကြောင်းရဲ့ ထူးခြားချက်တစ်ရပ်ကတော့

သူဟာ သူ့ရဲ့ ကြွယ်ဝမှုကို (ဖွံ့ဖြိုးဆဲပဲဖြစ်တဲ့) သူ့နိုင်ငံအတွင်းက ရလာ ခဲ့တယ်ဆိုတဲ့အချက်ပါပဲ။ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်းနှစ်ဆယ်လောက်တုန်းက မက္ကဆီကိုရဲ့ စီးပွားရေးဟာ တော်တော်ကို မှန်တိုင်းထန်နေစဉ်တုန်းမှာ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်တော်တော်များများဟာ နစ်မြုပ်နေတဲ့ (မက္ကဆီကို ဆိုတဲ့) စီးပွားရေးသင်္ဘောကို စွန့်ခွာပြီး နိုင်ငံခြားငွေမာတွေရှိရာဘက်ဆီ ခိုလှုံရာ သွားရှာကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဆလင်းကတော့ မက္ကဆီကိုမှာပဲ စွဲစွဲမြဲမြဲ စီးပွားရှာဖို့ ဆုံးဖြတ်ခဲ့တယ်။ အက်ဆက်ပိုင်ဆိုင်မှုတွေကို သူများတွေက ဖြုတ်ခွာရောင်းချတာကို အခွင့်အရေးယူ အသုံးချပြီးတော့ နှစ်အနည်းငယ်အတွင်းမှာ အကြွယ်ဝဆုံးဆိုတဲ့ မက္ကဆီကို စီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင်တွေထက် များစွာသာလွန်ချမ်းသာလာခဲ့တယ်။ အဲဒီ လုပ်ငန်းရှင်တွေဆီက သူတို့ရဲ့ နာလန်မထနိုင်ဖြစ်နေတဲ့ လုပ်ငန်းတွေ ကို ပေါ်ချောင်ကောင်းနဲ့ သူ့ဝယ်လို့ရခဲ့တယ်။ အဲဒီလုပ်ငန်းတွေကို ပြန်လည်အသက်သွင်းနိုင်တဲ့ သူ့ရဲ့စွမ်းရည်နဲ့ သူ့ရဲ့လုပ်နိုင်ကိုင်နိုင်စွမ်း တွေကြောင့် သူ့ကို မိဒဘုရင်မင်းမြတ် (ထိမိသမျှကို ရွှေဖြစ်စေသူ) သို့မဟုတ် အက်ဇတက်ဇကရာဇ်ဘုရင်လို့တောင် တင်စားခေါ်ဝေါ် ကြတယ်။ ဆလင်းရဲ့ နောက်ထပ်ဝိသေသတစ်ခုကတော့ ကမ္ဘာပေါ်မှာ ပေါ်ဖူးသမျှ မဟာကုဋေကြွယ်သူဌေးကြီးတွေထဲမှာ တိုတောင်းလှတဲ့ ကာလအတွင်း ဓနဥစ္စာအများဆုံးရအောင် ရှာနိုင်သူအဖြစ် သီးသီး ခြားခြား ပေါ်လွင်နေတဲ့အချက်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ၂၀၀၃ ခုနှစ်တုန်းက ဆိုရင် သူ့မှာ ဒေါ်လာ ၇.၄ ဘီလီယံပဲ ရှိခဲ့တာပါ။ ဒါပေမဲ့ နောက်ထပ် သုံးနှစ်ကြာလို့ ၂၀၀၆ ခုနှစ်ရောက်လာတဲ့အခါ ဒေါ်လာ သန်းထောင်

ပေါင်း (၆၀)နီးပါး ပိုင်ဆိုင်မှုရှိလာပြီး ကမ္ဘာ့အချမ်းသာဆုံးစာရင်းမှာ နံပါတ် (၃၅)နေရာကနေ နံပါတ်(၃)နေရာကို သုံးနှစ်အတွင်း ခုန်ကျော် ရောက်လာခဲ့တယ်။

စီးပွားရေးအကဲခတ်လေ့လာသူ ပညာရှင်တွေကို များစွာ မျက်စိစပါးမွေး စူးစေတဲ့အချက်ကတော့ အထက်ပါဝိသေသနှစ်ရပ်ရဲ့ အမြင်မလွှဲဖယ်အခြေအနေ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအချက်နှစ်ချက်က ဘာကို ထင်ဟပ်နေသလဲဆိုတော့ မက္ကဆီကိုလို ဆင်းရဲမွဲခေါင်လှတဲ့ နိုင်ငံမျိုး မှာ အကြီးအကျယ် လက်ဝါးကြီးအုပ်နိုင်တဲ့ ပါဝါကို လျင်လျင်မြန်မြန် ရလာတယ်ဆိုတာရယ်၊ အဲသလိုရအောင်ပဲ သူလုပ်ခဲ့တယ်ဆိုတဲ့အချက် ရယ် ဖြစ်ပါတယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်နှစ်တာလောက်က မက္ကဆီကိုနိုင်ငံရဲ့ ပစိဖိတ်ကမ်းခြေဒေသကို သွားကြည့်ရင် ဖိနပ်မပါ ခြေဗလာနဲ့ လျှောက် သွားနေတဲ့ ကလေးတွေ၊ ခနော်ခနဲ့ထိုးထားတဲ့ လူနေတဲ့တွေကို တွေ့ရ ပါလိမ့်မယ်။ ဒီလိုမြင်ကွင်းမျိုးကို ယူရဂျိုင်း (Uruguay) လို နိုင်ငံမျိုးမှာ လုံးဝမတွေ့ရပါဘူး။ စာရေးသူဆိုလိုတဲ့သဘောက မက္ကဆီကန်လူမျိုး တွေရဲ့ အရည်အချင်းကို (သို့မဟုတ်) ဆလင်းလိုလူမျိုးရဲ့ အစွမ်းကို အထင်သေးတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဆလင်းရဲ့ ချမ်းသာမှုနဲ့ပတ်သက်လို့ စာရေးသူ စိတ်အနှောင့်အယှက်ဖြစ်ရတဲ့ကိစ္စကတော့ အဲဒီခနတွေဟာ မက္ကဆီကိုလိုနိုင်ငံမျိုးအတွင်းကနေ ရှာဖွေရယူခဲ့တာမို့လို့ပါပဲ။ မက္ကဆီကို ဆိုတာက အဲဒီက ပျမ်းမျှအဆင့်နိုင်ငံသားတစ်ယောက်ဟာ အာဂျင် တီးနားနိုင်ငံက ပျမ်းမျှနိုင်ငံသားတစ်ယောက်ရဲ့ စီးပွားရေးအဆင့် အတန်းထက် များစွာနိမ့်ကျတဲ့အခြေအနေမှာ နေရတာမျိုးပါ။ ဟုတ်ပါ

တယ်။ ဆလင်းက ဘီလိဂိတ်ကိုကျော်ပြီး ချမ်းသာသွားခဲ့တယ်။ အဲဒီ ဘီလိဂိတ်ဆိုတဲ့လူကလည်း ဈေးကွက်ကို လက်ဝါးကြီးအုပ် စီးပွားရှာ တဲ့ လူမျိုးအဖြစ် အစွပ်စွဲခံရသူဆိုတာလည်း မှန်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ခြားနားတဲ့အချက်က ဘာလဲဆိုတော့ ဘီလိဂိတ်ရဲ့ ဓနက ကမ္ဘာကို ဖြန့်ကျက် စီးပွားရှာတာကနေ ရလာတာ။ ပြီးတော့ အမေရိကန်နိုင်ငံရဲ့ ဥပဒေကလည်း သူလုပ်ချင်တိုင်း လုပ်လို့မရအောင် တစ်ချိန်လုံး သူ့ကို ထိန်းချုပ်ထားခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဆလင်း စီးပွားဖြစ်ထွန်းလာ ခဲ့တဲ့ တိုင်းပြည်မျိုးက ၆၂ ရာခိုင်နှုန်းသော ကုမ္ပဏီတွေကဖြင့် သူတို့ ဝင်ငွေရဲ့ တစ်စိတ်တစ်ဒေသကို အခွင့်အရေးရရန်အလို့ငှာ အစိုးရ ဝန်ထမ်းတွေကို လာဘ်ထိုးဖို့ အသုံးပြုရတယ်လို့ ဝန်ခံကြတဲ့ တိုင်းပြည် ပါ။ အစိုးရကချပေးတဲ့ ကန်ထရိုက်တွေရဲ့ ရင်းမြစ် ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းကို အကျင့်ပျက် ခြစားမှုအတွက် သုံးကြရတဲ့နိုင်ငံမျိုးပါ။ ဒါ့အပြင် ဆလင်း ရဲ့ ဓနဥစ္စာဆိုတာက နိုင်ငံပိုင် TELMAX ကုမ္ပဏီကို ဝယ်လိုက်ပြီးကာမှ အကြီးအကျယ် ကြီးထွားလာခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။

နောက်ထပ် ကြောက်စရာ လန့်စရာ ကိန်းဂဏန်းတွေကို ပြောရမယ်ဆိုရင် ဆလင်းပိုင်တဲ့ ကုမ္ပဏီတွေက မက္ကဆီကိုနိုင်ငံ စတော့ အိတ်ချိန်းရဲ့ ၄၀ ရာခိုင်နှုန်းကို လက်ဝါးကြီးအုပ်ထားတယ်။ သူ့ရဲ့ ဝင်ငွေဟာ မက္ကဆီကိုတစ်နိုင်ငံလုံးဘက်ဂျက်ရဲ့ ၂၅ ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်တယ်။

ကားလို့ဆလင်းဟာ နိုင်ငံရေးအဆက်အသွယ်တွေ လက်ဝါး ကြီးအုပ်နည်းစနစ်တွေအားဖြင့် ချမ်းသာလာတာ ဟုတ်သည်ဖြစ်စေ၊ မဟုတ်သည်ဖြစ်စေ ကားလို့ဆလင်းဟာ လက်တင်အမေရိကက

အစိုးရတွေ၊ ကုမ္ပဏီတွေ၊ ပြီးတော့ ဒီဒေသကြီးရဲ့ အနာဂတ်ကိုပါ
 ဖုံးလွှမ်းနေတဲ့ မည်းမှောင်တိမ်စိုင်းခဲကြီးကို ကိုယ်စားပြုထင်ဟပ်ပါ
 တယ်။ အဲဒါကဘာလဲဆိုတော့ တချို့ကျတော့ လာဘ်ပေးလာဘ်ယူ
 အကျင့်ပျက် ခြစားမှုအားဖြင့် ချမ်းသာလာနိုင်ပြီး၊ တချို့ကျတော့
 ရိုးသားကြိုးစားလုပ်ကိုင်နေပါလျက်နဲ့ ဆင်းရဲမြဲ ဆင်းရဲနေမယ်ဆိုတဲ့
 မကောင်းဆိုးဝါးတိမ်တိုက်ပါပဲ။

အခန်း (၇)

ဘိလ်နှင့်မယ်လင်ဒါဂိတ်
ဖောင်ဒေးရှင်း

ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုမှာ ဘီလ်ဂိတ်တို့ဇနီးမောင်နှံရဲ့
 ဖောင်ဒေးရှင်းဟာ ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ (WHO) နဲ့
 ယှဉ်ပြောရလောက်တဲ့ အတိုင်းအတာရှိလာတယ်။

အခန်း (၇)

ဘီလ်နှင့်မယ်လင်ဒါဂိတ်ဖောင်ဒေးရှင်း

ထင်သာမြင်သာရှိစွာ စာရင်းဇယားစနစ်တကျနဲ့ လည်ပတ်ဆောင်ရွက်ကြတဲ့ ပရဟိတဖောင်ဒေးရှင်းတွေထဲမှာ ဘီလ်နဲ့မယ်လင်ဒါဖောင်ဒေးရှင်းဟာ အကြီးမားဆုံး ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဖောင်ဒေးရှင်းကို ဘီလ်နဲ့ မယ်လင်ဒါဂိတ်တို့ဇနီးမောင်နှံက ၂၀၀၀ ခုနှစ်မှာ စတင်တည်ထောင်ခဲ့ပြီး ဝါရင်းဘူဖတ်က ၂၀၀၆ ခုနှစ်မှာ ထပ်မံထည့်ဝင်လိုက်တဲ့ ငွေတွေကြောင့် ရန်ပုံငွေအင်အား များစွာကြီးထွားလာခဲ့တယ်။ ဖောင်ဒေးရှင်းရဲ့ အဓိကရည်ရွယ်ချက်တွေကတော့ တစ်ကမ္ဘာလုံး အတိုင်းအတာနဲ့ဆိုရင် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုကဏ္ဍကို တိုးတက်စေဖို့နဲ့ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမဲ့ပြာကျမှုကို လျော့ပါးသက်သာစေဖို့ဖြစ်ပြီး၊ အမေရိကန်နိုင်ငံအတွင်းမှာဆိုရင် ပညာရေးအခွင့်အလမ်းတွေကို ပိုမို

ချဲ့ထွင်ပေးဖို့နဲ့ သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာကို လူတွေ ဒီထက် မက လက်လှမ်းမီသုံးစွဲနိုင်ကြဖို့ကို ရည်ရွယ်တယ်။ ဝါရှင်တန်မြို့တော် ဆီယက်တယ်မှာ အခြေစိုက်တဲ့ ဒီဖောင်ဒေးရှင်းကို ဂေါပကလူကြီး သုံးယောက်က ထိန်းချုပ်ခန့်ခွဲပါတယ်။ သူတို့သုံးယောက်ကတော့ ဘီလ်ဂိတ်၊ မယ်လင်ဒါဂိတ်နဲ့ ဝါရှင်းဘူဖတ်တို့ ဖြစ်ကြပါတယ်။ တခြားအဓိကကျတဲ့ အရာရှိတွေကတော့ ပူးတွဲဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်ဆောင်ရွက် သူ ဖခင် ဝီလီယံဂိတ် စီနီယာနဲ့ စီအီးအိုအဖြစ်ဆောင်ရွက်သူ ပက်တီ စတုန်းစီဖာတို့ ဖြစ်ကြပါတယ်။ ဖောင်ဒေးရှင်းရဲ့ ရန်ပုံငွေအင်အား ပမာဏဟာ အကြမ်းဖျင်းခန့်မှန်းခြေအားဖြင့် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃၄.၆ ဘီလီယံမျှ ရှိပါတယ်။

၂၀၀၀ ခုနှစ်မှာ ဒေါ်လာ ၁၂၆ သန်းနဲ့ ဘီလ်ဂိတ် စထောင်ခဲ့ တဲ့ ဒီဖောင်ဒေးရှင်းဟာ ပထမနှစ်နှစ်တာကာလအတွင်း ဒေါ်လာ ၂ ဘီလီယံပမာဏအထိ ရန်ပုံငွေအင်အား ရလာခဲ့တယ်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ (၃၁)ရက်နေ့ကစပြီးတော့ ဘီလ်ဂိတ်ဟာ မိုက်ကရိုဆော့ဖ်ရဲ့ နိစ္စရူဝ စိမ့်ခန့်ခွဲမှုအပိုင်းကနေ အနားယူပြီး ဒီဖောင်ဒေးရှင်းဘက်ကို အချိန်ပိုပေးလုပ်ဆောင်သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဘီလ်ဂိတ်ရဲ့ နောက်မှာ ကမ္ဘာတတိယအချမ်းသာဆုံးပုဂ္ဂိုလ် အဖြစ် ရှိနေတဲ့ ဝါရှင်းဘူဖတ်ဟာ ၂၀၀၆ ဇွန်လ (၂၅)ရက်နေ့မှာ ဒေါ်လာ ၃၀.၇ ဘီလီယံတန်ဖိုးရှိတဲ့ စတော့ရှယ်ယာတွေကို ဒီဖောင် ဒေးရှင်းအတွက် လှူဒါန်းခဲ့တယ်။

၂၀၀၆ ခုနှစ်တန်ဖိုးအရ တွက်ချက်ရင် ရန်ပုံငွေအင်အား

၃၄.၆ ဘီလီယံဒေါ်လာရှိတဲ့ ဘီလီနဲ့ မယ်လင်ဒါဖောင်ဒေးရှင်းဟာ ပရဟိတဖောင်ဒေးရှင်းအနေအထားကို ထိန်းသိမ်းဖို့ရှာ စုစုပေါင်း အရပ်ရပ်တန်ဖိုးရဲ့ အနည်းဆုံး ငါးရာခိုင်နှုန်းကို နှစ်စဉ်လှူဒါန်းနေရ မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီတော့ ဒီဖောင်ဒေးရှင်းရဲ့ လှူဒါန်းငွေဟာ အနည်း ဆုံး တစ်နှစ်မှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁.၅ ဘီလီယံဖိုး ရှိနေမှာဖြစ်ပါ တယ်။

အဓိက လည်ပတ်လုပ်ဆောင်မှုတွေဖြစ်တဲ့ ပြည်သူ့ဆက်ဆံ ရေး၊ ဘဏ္ဍာရေးနဲ့ စီမံခန့်ခွဲမှု၊ လူသားရင်းမြစ် အစရှိတာတွေ ပါဝင် နေတဲ့ ဌာနကြီးလေးခုကို စီအိုအို (Chief Operating Officer) ချာရီးလ် စကော့တ်ရဲ့ လက်အောက်မှာ လည်ပတ်လှုပ်ရှားစေတယ်။ ဒါ့အပြင် ခွင့်ပြုငွေ (Grant) ယေတဲ့ အစီအစဉ်သုံးခု ရှိသေးတယ်။ အဲဒီသုံးခု ကတော့-

- တစ် ။ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေးပရိုဂရမ်
- နှစ် ။ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးပရိုဂရမ် နဲ့
- သုံး ။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုပရိုဂရမ်

တို့ ဖြစ်ကြတယ်။

ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေးပရိုဂရမ်

ဂိတ်ဖောင်ဒေးရှင်းဟာ ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးမှာ ကြီးစွာ သက်ရောက်မှုရှိတဲ့ လှုပ်ရှားမှုတစ်ခု ဖြစ်လာခဲ့တယ်။ နှစ်စဉ် ဒီပရိုဂရမ် အတွက် ဒေါ်လာသန်းရှစ်ရာမျှ လှူဒါန်းသုံးစွဲတဲ့ ဒီဖောင်ဒေးရှင်းဟာ

၁၉၂ နိုင်ငံပါ ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့အစည်း (WHO) ရဲ့ နှစ်စဉ်သုံး ဘက်ဂျက်နဲ့ မနီးရီးစွဲ လိုက်လာခဲ့ပါပြီ။ ပိုလီယိုရောဂါတိုက်ဖျက်ရေး၊ ကလေးများအတွက် ကာကွယ်ဆေးအစီအစဉ်၊ အိတ်ချ်အိုင်ဗွီ သုတေသန စတာတွေဟာ အဓိကဆောင်ရွက်ချက်များစွာထဲက တချို့ ဖြစ်တယ်။

ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးပရိုဂရမ်

ဒီပရိုဂရမ်က ဆင်းရဲသားတွေအတွက် ငွေရေးကြေးရေး အကူအညီပေးနိုင်ဖို့ ကမကထ လုပ်တယ်။ ဥပမာအားဖြင့် Financial Access Intitive လို အသေးစားချေးငွေတွေအတွက် ဒေါ်လာငါးသန်း ခွင့်ပြုငွေချပေးတယ်။ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်က ဂရားမိန်းဖောင်ဒေးရှင်းကို ဒေါ်လာ ၁.၅သန်း ချပေးတယ်။

စိုက်ပျိုးရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် လုပ်တာတွေရှိတယ်။ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ ဆန်စပါးသုတေသနသိပ္ပံကို အဟာရပိုမိုကောင်းမွန်တဲ့ ဆန်စပါးမျိုး ဖန်တီးနိုင်ဖို့အတွက် ဒေါ်လာရှစ်သိန်း လှူဒါန်းတယ်။ ရော့ဖဲလားဖောင်ဒေးရှင်းနဲ့ အတူတွဲဖက်ပြီးတော့ အာဖရိကတိုက်မှာ စိုက်ပျိုးရေးသိပ္ပံပညာနဲ့ လယ်ယာမြေအသေးစားတွေ အထွက်တိုးဖို့ ဆောင်ရွက်တဲ့ Green Revolution အတွက် ဒေါ်လာသန်းတစ်ရာ ပါဝင် တယ်။ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာရှိတဲ့ အများပြည်သူစာကြည့်တိုက်တွေကို ဒေါ်လာတစ်သန်းဖိုး နှစ်စဉ်လှူဒါန်းတယ်။ ဒါ့အပြင် ၂၀၀၄ ခုနှစ် က ဆူနာမီလို သဘာဝဘေးအန္တရာယ်တွေအတွက် လှူဒါန်းတယ်။

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုပရိုဂရမ်

ဒီပရိုဂရမ်ရဲ့အောက်မှာ အမေရိကန်စာကြည့်တိုက်တွေ ပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးတွေ၊ ပညာရေးအတွက် လှူဒါန်းငွေတွေ၊ စကောလားရှစ်တွေ အများကြီး ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာလုပ်ဆောင်တယ်။

ပိတ်သိမ်းရေးအစီအမံ

၂၀၀၆ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလမှာ ဘီလ်နဲ့ မယ်လင်ဒါဂိတ်ဖောင်ဒေးရှင်းကို ဘီလ်နဲ့ မယ်လင်ဒါဂိတ်ဖောင်ဒေးရှင်း ရန်ပုံငွေစီမံရေးအဖွဲ့နဲ့ ဘီလ်နဲ့ မယ်လင်ဒါဂိတ်ဖောင်ဒေးရှင်းဆိုပြီး ခွဲခြားဖွဲ့စည်းလိုက်တယ်။ အဲဒီအစီအမံအရ ရန်ပုံငွေစီမံရေးအဖွဲ့ (Trust)က ရန်ပုံငွေနဲ့ ပိုင်ဆိုင်မှုအရပ်ရပ်ကို စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်မှာဖြစ်ပြီး၊ ဖောင်ဒေးရှင်းက လည်ပတ်မှုတွေ၊ လှူဒါန်းမှုတွေ၊ ခွင့်ပြုငွေပေးတာတွေကို လုပ်ဆောင်သွားရပါမယ်။ ပြီးတော့ တစ်ပါတည်းကြေညာတာက “ရန်ပုံငွေစီမံရေးအဖွဲ့ရဲ့ ရင်းမြစ်တွေအားလုံးကို ဘီလ်နဲ့မယ်လင်ဒါတို့ သေဆုံးပြီး နှစ်ပေါင်းငါးဆယ်အတွင်း အလုံးစုံ အကုန်သုံးစွဲပစ်လိုက်ရမယ်” လို့ဆိုပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ဝါရင်းဘူဖတ်ပိုင်ဆိုင်တဲ့ Berkshire Hathaway ရှယ်ယာတွေကရတဲ့ အကျိုးအမြတ်တွေကို သူသေလွန်ပြီးလို့ သူ့ရဲ့ ပိုင်ဆိုင်မှုအရပ်ရပ်ကို ရှင်းလင်းထုခွဲပြီး ဆယ်နှစ်အတွင်း ပရဟိတကောင်းကျိုးအလို့ငှာ သုံးစွဲရမယ်လို့ ဝါရင်းဘူဖတ်က သတ်မှတ်ထားတယ်လို့ ဆိုတယ်။

ဒီလို ပိတ်သိမ်းရေးအစီအမံဟာ ပရဟိတဖောင်ဒေးရှင်း

အများစုတို့မှာ ဘာပိတ်သိမ်းရေးမှ မရှိကြတာနဲ့ လုံးဝကွာခြားနေပါတယ်။ ဒီလိုအစီအမံအားဖြင့် ဖောင်ဒေးရှင်းရန်ပုံငွေရဲ့ သွက်တမ်းတစ်လျှောက်မှာ စီမံခန့်ခွဲအုပ်ချုပ်မှု ကုန်ကျစရိတ် နည်းသွားစေဖို့ ရည်ရွယ်တယ်။ ပြီးတော့ ဖောင်ဒေးရှင်းရဲ့ အဓိကကုန်ကျစရိတ်ဟာ စီမံခန့်ခွဲရေးကုန်ကျစရိတ်တွေဖြစ်နေပြီး၊ ရန်ပုံငွေကိုကိုင်တဲ့လူတွေက လစာတွေအများကြီးယူပြီး၊ မဖြစ်မလောက်ငွေကလေးကို အပြသဘောလောက် လှူဒါန်းကြမယ့် အခြေအနေမျိုးကို ရောက်မသွားရအောင် ကာကွယ်ထားလိုက်တာလည်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဆင်းရဲတဲ့ကမ္ဘာကကလေးတွေရဲ့ ကျန်မာရေးစောင့်ရှောက်မှုအတွက် ဘိလ်တို့ဇနီးမောင်နှံရဲ့ဒါနဟာ ကြားသိရသူအားလုံးအတွက် အံ့ချီးဖွယ်ရာပါပဲ

အခန်း (၈)

ထင်ရှားကျော်ကြား
ဘိလိပ်ဂိတ်ရဲ့ စကားများ

အခန်း (၈)

ထင်ရှားကျော်ကြား ဘီလိဂိတ်ရဲ့ စကားများ

If you can't make it good, at least make it look good.

ကောင်းနေအောင် မဖန်တီးနိုင်ရင်တော့ ကောင်းပါတယ် ဆိုတဲ့ ပုံစံပေါက်သွားအောင် ထုတ်လုပ်ပေါ့။

(ဘီလိဂိတ်)

Life is not fair, get used to it.

လူ့ဘဝဟာ မတရားပါဘူး။ အဲဒီမတရားမှုနဲ့ ကျင့်သားရ အောင် လုပ်ပါ။

(ဘီလိဂိတ်)

Patience is a key element of success.

စိတ်ရှည်မှုဟာ အောင်မြင်မှုရရှိဖို့အတွက် အဓိကသော့ချက်

ပဲ။

(ဘီလ်ဂိတ်)

Success is a lousy teacher. It seduces smart people into thinking they can't lose.

အောင်မြင်မှုဟာ အပေါက်အလမ်းတည့်တည့် သင်မပေးတဲ့ ဆရာပဲ။ အောင်မြင်လာခြင်းအားဖြင့် လူတော်တွေဟာ သူတို့ကိုယ်သူတို့ မကျဆုံးနိုင်တော့ဘူးလို့ ထင်လာတတ်တယ်။

(ဘီလ်ဂိတ်)

At Microsoft there are lots of brilliant ideas but the image is that they all come from the top — I'm afraid that's not quite right.

မိုက်ကရိုဆော့ဖ်က တကယ့်ကောင်းပုံဆိုတဲ့ စိတ်ကူး စိတ်သန်းကောင်းတွေ ထွက်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အပြင်မှာ ဘယ်လို ထင်ကြသလဲဆိုတော့ ဒါတွေအကုန်လုံးဟာ ထိပ်ဆုံး(ဖြစ်တဲ့ ကျွန်တော့် ဆီ)က ထွက်လာတာလို့ ထင်ကြတယ်။ တကယ်တော့ ဒီအထင်ဟာ မမှန်ပါဘူး။

(ဘီလ်ဂိတ်)

I'm sorry that we have a Washington presence. We thrived during our first 16 years without any of this. I never made a political visit to Washington and we have no people here. It wasn't on our radar screen. We were just making great software.

ဝါရှင်တန်မှာ ကိုယ်စားလှယ် မရှိမဖြစ်ထားလာတာကို ကျွန်တော် စိတ်မကောင်းပါဘူး။ ဒီလို ကိုယ်စားလှယ်မထားဘဲနဲ့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ပထမဆယ့်ခြောက်နှစ်တာကာလပတ်လုံး ကောင်းကောင်း ရှင်သန်ကြီးထွားခဲ့တယ်။ နိုင်ငံရေးအဆက်အသွယ်တွေနဲ့ စကားသွား ပြောဖို့ ဝါရှင်တန်ကို ကျွန်တော် ဘယ်တုန်းကမှလည်း မသွားခဲ့ဘူး။ ဘယ်စည်းရုံးသူကိုမှလည်း ကျွန်တော်တို့ ခန့်မထားဘူး။ အဲဒီနိုင်ငံရေး အပိုင်းကို ကျွန်တော်တို့စာရင်းထဲမှာ ထည့်မတွက်ပါဘူး။ အဲဒီအချိန် တုန်းက ကျွန်တော်တို့ဟာ ဆော့ဖ်ဝဲကိုပဲ ကောင်းကောင်းအာရုံစိုက် အလုပ်လုပ်ခဲ့ကြတယ်။

(ဘီလ်ဂိတ်)

The first rule of any technology used in a business is that automation applied to an efficient operation will magnify the efficiency. The second is that automation applied to an inefficient operation will magnify the inefficiency.

စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွေမှာသုံးတဲ့ နည်းပညာရဲ့ သက်ရောက်မှု ကို ပြောရမယ်ဆိုရင်-

ဥပဒေသတစ်။ ထက်မြက်သွက်လက်တဲ့ လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုမှာ အလိုအလျောက်စနစ် (automation) နဲ့ တွဲဖက်လိုက်ရင် ထက်မြက်သွက်လက်မှု ပိုမိုကြီးမားလာတယ်။

ဥပဒေသနှစ်။ လေးလံထိုင်းမှိုင်းစွာ လည်ပတ်နေတဲ့ လုပ်ငန်းမှာ အလိုအလျောက်စနစ်ကို ပေါင်းစပ်တွဲဖက်လိုက်ရင် အဲဒီလေးလံထိုင်းမှိုင်းမှုကိုပဲ ဆတိုးပွားစေတယ်။

(ဘီလ်ဂိတ်)

Paper is no longer a big part of my day. I get 90% of my news online, and when I go to a meeting and want to jot things down, I bring my tablet PC. It's fully synchronized with my office machine so I have all the files I need.

စက္ကူဟာ ကျွန်တော့်ရဲ့ တစ်နေ့တာဘဝမှာ သိပ်မပါတော့ပါဘူး။ ကျွန်တော်သိလိုတဲ့ သတင်းတွေရဲ့ ကိုးဆယ်ရာခိုင်နှုန်းကို သတင်းစာကမဟုတ်ဘဲ အွန်လိုင်းကနေ ရပါတယ်။ ပြီးတော့ အစည်းအဝေးတစ်ခုကိုသွားလို့ ရေးချွတ်စရာရှိတယ်ဆိုရင်လည်း ကျွန်တော့်ရဲ့ လက်ကိုင်ပီစီကွန်ပျူတာအပြားလေး Tablet PC ကို ယူသွားပါတယ်။ အဲဒီပီစီလေးကို ကျွန်တော့်ရုံးခန်းထဲက ကွန်ပျူတာနဲ့ ကောင်းစွာ ချိတ်ဆက်ထားတဲ့အတွက် ကျွန်တော်လို သမျှဖိုင်တွေကိုလည်း လှန်လှောကြည့်ရှုနိုင်တယ်။

(ဘီလ်ဂိတ်)

Your most unhappy customers are your greatest source of learning.

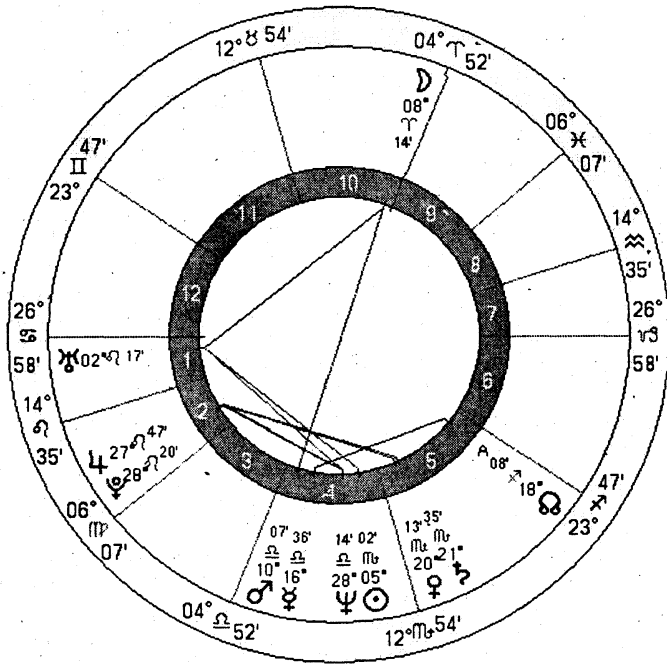
ကိုယ့်ရဲ့ စားသုံးသူဖောက်သည်တွေထဲက အများဆုံး မကျေမနပ် ဖြစ်နေကြတဲ့သူတွေဟာ ကိုယ့်အတွက် သင်ယူလေ့လာဖို့ရာ အကောင်းဆုံးသော ရင်းမြစ်တွေပဲ။

(ဘီလိဂိတ်)

We always overestimate the change that will occur in the next two years and underestimate the change that will occur in the next ten.

လာမယ့်နှစ်နှစ်တာကာလမှာ ဖြစ်ပျက်လာမယ့် အပြောင်းအလဲတွေကို ကျွန်တော်တို့ အမြဲတမ်း ပိုတွက်တတ်ကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ လာမယ့်ဆယ်နှစ်အတွင်း ဖြစ်ပျက်လာမယ့် အပြောင်းအလဲတွေကို ကျတော့ လျော့တွက်ကြပြန်ရော။

(ဘီလိဂိတ်)

ဘိလ်ဂိတ်ရဲ့ မွေးဇာတာ

ကျမ်းကိုးစာရင်း

- (၁) Standard Operating Procedure: Bill Gates , *Master of Enterprises* by H. W. Brands
- (၂) *Encarta Encyclopedia*

ဝက်ဘ်ဆိုက်များ

- (2) wikipedia
- (3) The "unofficial" Bill Gates
- (4) Microsoft (Press Pass) Gates Foundation